

Pensioenfonds
Recreatie

Jaarverslag 2025

Stichting Pensioenfonds Recreatie

Inhoudsopgave

VERSLAG VAN HET BESTUUR

Kerncijfers	8
Kerncijfers	9
1 Organisatie, doelstellingen en uitvoering van het pensioenfonds	11
1.1 Werkingssfeer en doelstelling pensioenfonds	12
1.2 Doelstellingen 2025	13
1.3 Missie, visie en kernwaarden	14
1.4 Opdrachtverstrekking en opdrachtaanvaarding	15
1.5 Haalbaarheidstoets	15
1.6 Pensioenregeling	16
1.7 Aantal deelnemers aan de pensioenregeling	16
1.8 Aansluitingsbeleid	17
2 Financieel beleid	19
2. Financieel beleid	20
2.1 Premiebeleid	20
2.2 Beleggingsbeleid	21
2.3 Ontwikkeling dekkingsgraad	29
2.6 Uitvoeringskosten	36

3	Bestuursbeleid	42
3.	Bestuursbeleid	43
3.1	Wet toekomst pensioenen	43
3.2	Zelfevaluatie en geschiktheid	46
3.3	Compliance	47
3.4	Beloningsbeleid	48
3.5	Code Pensioenfondsen	48
3.6	Diversiteitsbeleid	49
3.7	IT-beleid	50
3.8	Incidentenbeleid	51
3.9	Klachten- en geschillenprocedure	51
3.10	Communicatiebeleid	52
3.11	Activiteiten sleutelfunctiehouders	54
3.12	Aanbevelingen n.a.v. jaarwerk 2024	57
3.13	Contact met AFM en DNB	57
<hr/>		
4	Risicomanagementbeleid	59
<hr/>		
5	Ontwikkelingen en aandacht bestuur 2026	67
<hr/>		
6	Rapport Compliance Officer	70
6.1	Samenvatting Rapport Compliance Officer	71
6.2	Reactie bestuur op Rapport Compliance Officer	71
<hr/>		
7	Rapport Raad van Toezicht	72
7.1	Samenvatting Rapportage Raad van Toezicht	73
7.2	Reactie bestuur op Rapportage Raad van Toezicht	75
7.3	Goedkeuring jaarverslag 2025	75
<hr/>		
8	Verslag verantwoordingsorgaan	76
8.1	Verslag verantwoordingsorgaan	77
8.2	Reactie van het bestuur op het verslag van het verantwoordingsorgaan	82

JAARREKENING

9	Jaarrekening	83
9.1	Balans per 31 december 2025	84
9.2	Staat van baten en lasten	85
9.3	Kasstroomoverzicht	86
9.4	Toelichting op de jaarrekening	87
9.5	Toelichting op de balans per 31 december 2025	95
9.6	Risicobeheer	108
9.7	Niet in de balans opgenomen verplichtingen	118
9.8	Verbonden partijen	119
9.9	Gebeurtenissen na balansdatum	120
9.10	Toelichting op de staat van baten en lasten over 2025	122

OVERIGE GEGEVENS

10	Overige gegevens	128
10.1	Actuariële verklaring	129
10.2	Controle verklaring van de onafhankelijke accountant	131
10.3	Statutaire regelingen omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten	137

BIJLAGEN

Bijlage 1: Structuur pensioenfonds	138
.1 Inleiding	139
.2 Over het pensioenfonds	139
.3 De pensioenfondsorganen per 31 december 2025	141
.4 Het bestuur	142
.4.7 IT-werkgroep	144
.5 Raad van Toezicht	145
.6 Verantwoordingsorgaan	145
.7 Uitbesteding	146
.8 Fondsdocumenten	148
Bijlage 2: Nevenfuncties bestuursleden per 31 december 2025	149
Bijlage 3: Beleggingsovertuigingen	151
Bijlage 4: Toelichting beleidsdekkingsgraad	153
Bijlage 5: Begrippenlijst	156

Bijlage 6: Verplichtstelling Pensioenfonds Recreatie en Statutaire werkingsfeer

159

Bijlage 7: Samenvatting onderbouwing prudent person regel

168

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag over 2025 van Pensioenfonds Recreatie.

2025 was een jaar dat we niet snel zullen vergeten. Na jaren van voorbereiding zijn we succesvol overgegaan naar het nieuwe pensioenstelsel onder de Wet toekomst pensioenen. De dekkingsgraad op 31 december 2025 bedroeg 131,2%. Dankzij deze hoge dekkingsgraad hebben we de ingegane pensioenen van onze pensioengerechtigden begin 2026 aanzienlijk kunnen verhogen. De overgang naar het nieuwe stelsel was een intens en soms spannend traject, waarin we samen hebben gebouwd aan een nieuw fundament voor de toekomst. Dat deze transitie nu realiteit is, is iets waar we trots op mogen zijn. Onze nieuwe pensioenregeling is persoonlijker en transparanter. Het pensioen kan sneller omhoog als het economisch goed gaat en is beschermd in mindere tijden.

De weg hierheen vroeg veel van iedereen die betrokken is bij het fonds. Nog nooit hebben we zó vaak met elkaar aan tafel gezeten: het bestuur, onze adviseurs, het verantwoordingsorgaan, de raad van toezicht, onze sleutelfunctiehouders en uitbestedingspartners - allemaal leverden ze een enorme bijdrage aan een zorgvuldig proces. De hoeveelheid vergaderingen stond symbool voor de inzet, de betrokkenheid en de bereidheid om samen steeds weer een stap verder te gaan. Die flexibiliteit en toewijding hebben ons door dit drukke en veeleisende jaar heen geholpen.

Tegelijkertijd was 2025 niet alleen een jaar van verandering en succes, maar ook van verlies. Het overlijden van Adriaan van der Veen in september, kort na zijn terugtreden uit het verantwoordingsorgaan, heeft ons diep geraakt.

Per 1 februari 2025 is Wouter Bleckman, na ruim vier jaar, teruggetreden als bestuurslid. De bijdragen van Wouter waren extra waardevol omdat hij deze leverde als recreatie-ondernemer, midden in onze sector. We zijn Wouter dankbaar voor alles wat hij voor het fonds heeft betekend.

En dan was er nog de wereld om ons heen. De geopolitieke spanningen namen toe, wat voelbaar was in de economie, de financiële markten en soms ook in het vertrouwen van mensen. Juist in zo'n tijd realiseren we ons hoe belangrijk stabiliteit en betrouwbaarheid zijn. Ons doel blijft onveranderd: voor onze deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers een fonds zijn waarop ze kunnen rekenen, in elke fase van hun leven en in elke tijd.

Met trots kijken we terug op het afgelopen jaar. 2025 bracht uitdagingen, maar vooral samenwerking, veerkracht en resultaat. Namens het bestuur wil ik iedereen bedanken die hier een bijdrage aan heeft geleverd.

Groningen, 29 juni 2026

Namens het bestuur van Stichting Pensioenfonds Recreatie,

Ansfried Snijders
Onafhankelijk voorzitter

Kerncijfers

Meerjarenoverzicht van kerncijfers en kengetallen

	2025	2024	2023	2022	2021
<i>Aantallen en percentages</i>					
Aantallen					
Aangesloten werkgevers (met personeel) [1]	1.624	1.690	1.678	1.622	1.603
Aangesloten werkgevers (met personeel) inclusief ambtshalve aansluitingen	1.662	1.763	1.719	1.666	1.630
Deelnemers [2]	24.059	23.907	20.645	20.295	19.250
Gewezen deelnemers	50.200	47.659	44.124	70.079	69.429
Pensioengerechtigden:	4.883	4.575	4.097	3.724	3.445
<i>Ouderdomspensioen/vroegpensioen</i>	4.553	4.260	3.810	3.441	3.182
<i>Partnerpensioen</i>	262	245	214	204	177
<i>Wezenpensioen</i>	48	50	51	55	61
<i>Invaliditeitspensioen</i>	20	20	22	24	25
Percentages					
Premie pensioenregeling	21,80%	21,80%	21,80%	21,80%	21,80%
Korting aanspraken en rechten	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Toeslagverlening actieve deelnemers	0,00%	0,86%	0,00%	0,00%	0,00%
Toeslagverlening gewezen deelnemers en ingegane pensioenen [3]	0,00%	0,86%	0,00%	0,00%	0,00%
Opbouwpercentage	1,59%	1,59%	1,17%	1,21%	1,31%
<i>Bedragen (x € 1.000) en percentages</i>					
Feitelijke premie	84.004	77.643	69.702	65.076	57.355
Gedempte kostendekkende premie	83.970	76.400	70.176	64.607	60.033
Kostendekkende premie	93.287	79.995	55.085	77.955	77.367
Pensioenuitkeringen	13.434	11.658	10.661	9.609	8.618
Pensioenuitvoeringskosten (na toerekening aan vermogensbeheer)	11.267	5.878	5.404	3.887	3.383
Kosten pensioenbeheer per deelnemer (alle deelnemers) [4]	142	77	78	41	37
Kosten pensioenbeheer per deelnemer (actieven en pensioengerechtigden) [4]	389	206	218	162	149
Kosten pensioenbeheer per deelnemer (gemiddeld aantal actieven en pensioengerechtigden) [4]	392	221	222	166	148
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds [5]	-97.815	83.430	77.346	-381.668	7.004
Saldo van baten en lasten	106.571	18.128	53.216	23.334	84.731
Stichtingskapitaal en reserves	261.107	154.536	136.408	83.192	59.858
Technische voorziening voor risico pensioenfonds	835.872	983.068	860.416	802.605	1.161.487
Aanwezige dekkingsgraad	131,2%	115,7%	115,9%	110,4%	105,2%
Beleidsdekkingsgraad	123,4%	118,4%	115,9%	107,4%	101,8%
Reële dekkingsgraad	86,2%	86,3%	83,3%	79,6%	81,6%
Premiedekingsgraad	103,0%	112,0%	112,0%	94,0%	87,0%

	2025	2024	2023	2022	2021
Vereiste dekingsgraad	118,2%	114,7%	115,1%	113,6%	114,6%
Duratie (in jaren)	20,89	24,09	23,6	24,6	26,9
Rekenrente vaststelling voorziening	3,2%	2,0%	2,2%	2,4%	0,6%
Beleggingsportefeuille					
Aandelen	426.060	419.882	260.777	234.254	453.327
Vastrentende waarden	677.739	739.455	769.022	693.228	690.689
Derivaten	19.110	13.502	11.473	10.638	97.281
Overige beleggingen	25	106	94	79	493
Totaal belegd vermogen	1.122.934	1.172.945	1.041.366	938.199	1.241.790
Beleggingsperformance					
Gemiddeld rendement op totale beleggingen	-8,5%	8,4%	8,7%	-31,1%	0,7%
Gemiddeld rendement op matchingportefeuille	-34,0%	2,4%	4,9%	-60,7%	-19,2%
Gemiddeld rendement op returnportefeuille	5,2%	14,8%	10,1%	-13,4%	15,0%
Vermogensbeheerkosten (% van gemiddeld belegd vermogen) [6]	0,3%	0,2%	0,3%	0,3%	0,2%
Benchmark	-9,0%	7,4%	9,9%	-30,8%	-1,8%
Z-score	40,0%	86,0%	-100,0%	-21,0%	204,0%

[1] Het aantal werkgevers wordt toegelicht in paragraaf 1.8.

[2] De ontwikkeling in de deelnemersaantallen wordt toegelicht in paragraaf 1.7.

[3] Begin 2026 zijn de ingegane pensioenen verhoogd met circa 8-13%, dit wordt toegelicht in paragraaf 2.4

[4] Zie paragraaf 2.6.1 voor een verdere toelichting.

[5] De beleggingsresultaten en beleggingen worden toegelicht in paragraaf 9.10.

[6] Zie paragraaf 2.6.2 voor een verdere toelichting.

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Stichtingskapitaal en reserves

Deze bestaat uit een algemene reserve en een solvabiliteitsreserve. De solvabiliteitsreserve staat niet vrij ter beschikking, maar is bedoeld om risico's op te kunnen vangen. De solvabiliteitsreserve wordt wel meegenomen in de bepaling van de dekingsgraad. De exacte onderverdeling wordt in paragraaf 9.5 nader toegelicht.

Dekingsgraad en beleidsdekingsgraad

De dekingsgraad geeft aan in hoeverre het pensioenfonds in staat is om aan zijn (toekomstige) pensioenverplichtingen te voldoen. De beleidsdekingsgraad is het gemiddelde van alle dekingsgraden van de afgelopen twaalf maanden.

Premiepercentage pensioenregeling

De premie wordt geheven over het pensioengevend salaris verminderd met de franchise. Het pensioengevend salaris is het loon conform hoofdstuk 3 van de Wet financiering sociale verzekeringen (Wfsv) met uitzondering van het genot van een door de werkgever ter beschikking gestelde auto, vermeerderd met het werknemersdeel in de premie.

Het pensioengevend salaris wordt op jaarbasis gemaximeerd op het maximum premieloon als bedoeld in hoofdstuk 3 Wfsv. Voor 2025 betekende dit een maximum van € 75.864. Het maximum pensioengevend uurloon was in 2025 € 38,25. De uur franchise bedroeg in 2025 € 7,44 (jaarfranchise € 14.752).

1 Organisatie, doelstellingen en uitvoering van het pensioenfonds

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van:

- Werkingssfeer en doelstelling pensioenfonds;
- Doelstellingen 2025;
- Missie, visie en kernwaarden;
- Uitvoering programma #GastVrij Pensioenfonds;
- Opdrachtverstrekking en opdrachtaanvaarding;
- Haalbaarheidstoets en risicohouding;
- Pensioenregeling;
- Aantal deelnemers aan de pensioenregeling;
- Aansluitingsbeleid.

In bijlage 1 van het jaarverslag wordt ingegaan op de structuur van het pensioenfonds. Hier wordt onder andere stilgestaan bij de externe partijen, de verschillende fondsorganen en de samenstelling hiervan.

1.1 Werkingssfeer en doelstelling pensioenfonds

Doelstelling pensioenfonds

Het pensioenfonds is opgericht met als doelstelling om de pensioenregeling, zoals deze door de sociale partners is afgesproken, uit te voeren. De pensioenregeling heeft als doel alle werknemers en gewezen werknemers uit deze sector en hun nabestaanden te beschermen tegen geldelijke gevolgen van ouderdom, overlijden en arbeidsongeschiktheid. Het pensioenfonds heeft de pensioenafspraken van de sociale partners in de verblijfsrecreatie en zweminrichting uitgewerkt in een pensioenreglement.

Het pensioenfonds werkt deze doelstelling uit in de volgende beleidsuitgangspunten zoals opgenomen in de opdrachtverstrekking en -aanvaarding:

- stabiliteit in pensioenopbouw en daarbij behorende pensioenlasten;
- streven naar koopkrachtbehoud;
- uitvoering van de pensioenregeling tegen een goede prijs/kwaliteit verhouding;
- solide, integer, transparant en maatschappelijk verantwoord beheer van het belegd vermogen, zodat kan worden voldaan aan de lopende en toekomstige pensioenverplichtingen;
- verantwoorde, evenwichtige en heldere communicatie met alle betrokkenen;
- nakoming van wet- en regelgeving.

Verplichtstelling

Het pensioenfonds is een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds. Deelneming aan het pensioenfonds is verplicht voor werknemers in loondienst van een werkgever, die in hoofdzaak activiteiten verricht in de verblijfsrecreatie en/of zweminrichting. Dit geldt voor werknemers vanaf de eerste dag van de maand waarin de 18-jarige leeftijd wordt bereikt tot de eerste dag van de maand waarin de 67-jarige leeftijd wordt bereikt. Op de website van het pensioenfonds en in bijlage 6 van het jaarverslag treft u de volledige omschrijving van de werkingssfeer aan.

1.2 Doelstellingen 2025

Doelstellingen 2025

Voor 2025 zijn er drie specifieke doelstellingen waarover in dit bestuursverslag verantwoording wordt afgelegd. Deze doelstellingen zijn hieronder opgenomen, voorzien van de verantwoording:

1. Vervolgstappen op weg naar implementatie Wet toekomst pensioenen (Wtp) per 1 januari 2026

met als concrete doelstellingen:

- kennis en informatie delen met en tussen alle betrokkenen bij het pensioenfonds;
- zorgen voor een zorgvuldig en tijdig proces van transitie en implementatie van de uitwerking van de Wtp;
- tijdige afstemming (incl. alignment) met alle uitvoeringspartijen inzake de implementatie, in het bijzonder met de pensioenuitvoeringsorganisatie (beoogde transitie per 1 januari 2026), de vermogensbeheerders en de custodian;
- implementatie Wtp tegen beheerste kosten;
- tijdige en juiste communicatie met deelnemers, werkgevers, sociale partners en toezichthouders.

Verantwoording

In 2025 was de verdere voorbereiding op de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel een van de strategische hoofddoelstellingen van het fonds. Dit heeft geresulteerd in een succesvolle transitie naar de Wtp per 1 januari 2026. De verdere uitrol en implementatie van de Wtp zal ook in 2026 een belangrijk aandachtspunt blijven voor het bestuur.

In het jaarverslag over 2024 is beschreven welke mijlpalen tot en met dat jaar zijn bereikt. In december 2024 en januari 2025 is de finale besluitvorming afgerond en op 31 januari 2025 is de invaarmelding bij de toezichthouder DNB gedaan. Hierna is een intensief en constructief traject tussen het fonds en de toezichthouder gestart. De bevindingen van DNB uit hun beoordeling van het invaardossier zijn door het fonds geadresseerd in een aantal iteratieve rondes. Hierbij heeft het bestuur veelvuldig met DNB afgestemd, maar ook met de sociale partners, het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht. In paragraaf 3.1 wordt hier verder op ingegaan.

In 2025 lag bij de communicatie de focus op de Wtp-transitie met diverse campagnes en een 0-meting. Alle procesbrieven en nieuwsbrieven zijn tijdig en correct verstuurd. Via online kanalen en evenementen zijn deelnemers, sociale partners en toezichthouders continu juist en transparant geïnformeerd.

2. Het zijn van een #GastVrij Pensioenfonds

met als concrete doelstellingen:

- klantgerichte benadering voor behoud van bestaande werkgevers en deelnemers als fundament voor het draagvlak onder sociale partners en overige stakeholders;
- voortzetting van de uitbreiding van het aantal werkgevers en deelnemers;
- het continueren en zo mogelijk versterken van de rol van onze relatiemanager. De relatiemanager speelt een belangrijke rol bij het onderhouden en verbeteren van de relatie met de werkgevers in de sector.

Verantwoording

In de communicatie richting werkgevers en deelnemers laten we het gevoel van gastvrijheid centraal staan. We sluiten aan bij de wensen en behoeften van de doelgroepen en nodigen hen actief uit om vragen te stellen, zowel telefonisch als via de relatiemanager. Door het organiseren van webinars waren we bovendien beter zichtbaar voor werkgevers en deelnemers en boden we een aanvullend platform voor het stellen van vragen. Het bestuur heeft daarnaast in 2025 wederom veel energie en tijd gestoken in de relatie met sociale partners, onder andere via de Pensioentafel. De relatiemanager is aanwezig geweest op de Recreatievakbeurs en Zwembadbrandedag. Dit is belangrijk bij het onderhouden van de relaties in de branche en ook voor het aangaan van nieuwe vrijwillige aansluitingen. Daarnaast heeft hij werkgevers actief benaderd over de mogelijkheid om vrijwillig aan te sluiten bij het fonds en is hij bij werkgevers langsgegaan om vragen over de (nieuwe) pensioenregeling te beantwoorden.

Het aantal verplicht aangesloten werkgevers is in 2025 gedaald van 1.615 naar 1.539. Dit is het gevolg van onder andere bedrijfsbeëindigingen, fusies, of werkgevers die andere hoofdactiviteiten krijgen en daarom onder een andere verplichtstelling vallen. Het fonds heeft hier verder weinig invloed op. Het aantal vrijwillige aansluitingen is gestegen van 75 naar 85. Het aantal actieve deelnemers is gestegen. Net zoals het aantal gewezen deelnemers en het aantal gepensioneerden. In paragraaf 1.7 wordt ingegaan op het aantal deelnemers, in paragraaf 1.8 op het aantal werkgevers.

3. Vooruitkijken naar de periode na transitie en implementatie Wet toekomst pensioenen; vanaf 1 januari 2026

met als concrete doelstellingen:

- het realiseren van onze missie door het bieden van een gewaardeerde pensioenregeling met een goede prijs-kwaliteitverhouding;
- na de periode van “change” met de noodzakelijke bijkomende eenmalige kosten komen de doorlopende kosten na het invaren op een voor het fonds aanvaardbaar niveau te liggen. We blijven nadrukkelijk kostenbewust en zonder winstoogmerk opereren;
- een goede relatie met onze stakeholders, het is belangrijk dat zij draagvlak blijven bieden en tevreden zijn en blijven over het pensioenfonds en de pensioenregeling;
- evaluatie van het bestuursmodel.

Verantwoording

Een goede relatie met de stakeholders is belangrijk, zodat zij draagvlak blijven bieden en tevreden zijn en blijven over het pensioenfonds en de pensioenregeling. In de periode na de transitie en implementatie van de Wet toekomst pensioenen zal het bestuursmodel geëvalueerd worden. In paragraaf 5 Ontwikkelingen en aandacht bestuur 2026 wordt hier verder op ingegaan.

1.3 Missie, visie en kernwaarden

De missie van het pensioenfonds

Het pensioenfonds is van en voor de recreatie. Wij voeren de pensioenregeling uit en beheren en beleggen de premies van werkgevers en werknemers. Wij doen dit gastvrij, kostenbewust, evenwichtig en zonder winstoogmerk. Binnen het pensioenfonds delen de (gewezen) deelnemers en de aangesloten werkgevers de lusten en lasten, in goede en slechte tijden. Zo zorgen we voor een aanvullende oudedagsvoorziening en bieden we de mogelijkheid voor een partnerpensioen.

De visie van het pensioenfonds

Het pensioenfonds wil hét pensioenfonds zijn voor de werkgevers en werknemers in de recreatie. Daaronder verstaan wij o.a. de verblijfsrecreatie, de zwembaden en zwemscholen, de buitensport en de dagrecreatie. Wij zijn toekomstgericht en passend binnen de gastvrijheidsbeleving van de sector Recreatie. Het pensioenfonds is op zoek naar kansen om onze positie te versterken. Wij voeren een toekomstbestendig en eigentijds beleid en voeren hierover het gesprek met deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers. Het pensioenfonds streeft daarbij naar draagvlak, vertrouwen en koopkrachtbehoud. De ambitie is dat elke (ex)werknemer en werkgever op de hoogte is van de inhoud van de pensioenregeling. Iedere (gewezen) deelnemer weet wat dit voor hem betekent in geval van pensionering, overlijden en arbeidsongeschiktheid.

Kernwaarden

De kernwaarden van het pensioenfonds zijn: Ondernemend, eerlijk en ontzorgend.

1.4 Opdrachtverstrekking en opdrachtaanvaarding

Artikel 102a van de Pensioenwet draagt het bestuur van het pensioenfonds op te zorgen voor de formele opdrachtaanvaarding van de door sociale partners aan het pensioenfonds opgedragen pensioenregeling. Het bestuur toetst de opdrachtaanvaarding voor het pensioenfonds als geheel en voor de relevante beleidsgebieden aan de doelstellingen en uitgangspunten van het pensioenfonds. Het bestuur en sociale partners hebben de doelstellingen en uitgangspunten opgenomen in een door beiden ondertekende verklaring opdrachtverstrekking en opdrachtaanvaarding. Deze verklaring is in verslagjaar 2015 voor het eerst opgesteld en in 2020 aangepast.

Sociale Partners hebben middels het Transitieplan een opdrachtverstrekking gedaan voor de uitvoering van een Solidaire Premiereregeling onder de Wet toekomst Pensioenen met ingang van 1 januari 2026. Het fonds heeft deze opdracht aanvaard. Een en ander is vastgelegd in de opdrachtbevestiging d.d. 17 december 2025.

Pensioentafel

Een goede communicatie tussen sociale partners, die verantwoordelijk zijn voor de inhoud van de pensioenregeling van het pensioenfonds, stakeholders en het bestuur van het pensioenfonds, als uitvoerder van de pensioenregeling, is van groot belang. Om deze reden heeft het bestuur van het pensioenfonds een Pensioentafel ingericht. De Pensioentafel is het overlegorgaan bestaande uit vertegenwoordigers van cao-partijen en fondsbestuur. Dit orgaan kan namens cao-partijen de inhoud van de pensioenregeling van het pensioenfonds bespreken en kan uitleg geven over de werkingssfeer van het pensioenfonds.

De doelstellingen van de Pensioentafel zijn:

1. Informeren; sociale partners worden door het pensioenfonds geïnformeerd over de ontwikkelingen bij het pensioenfonds. Te denken valt aan de uitkomsten van de haalbaarheidstoets, de financiële positie van het pensioenfonds en de ontwikkelingen m.b.t het ondernemingsplan;
2. Bespreken van de pensioenregeling; de Pensioentafel is een orgaan waar inhoudelijke gesprekken worden gevoerd door sociale partners over de inhoud en een wijziging van de pensioenregeling;
3. Uitleg van de werkingssfeer van het pensioenfonds.

De Pensioentafel is in 2025 ten minste ieder kwartaal bij elkaar geweest waarbij o.a. de volgende onderwerpen zijn besproken:

- actuele ontwikkelingen van het pensioenfonds;
- financiële positie van het pensioenfonds;
- Wet toekomst pensioenen;
- premie en solidaire premiereregeling 2026.

Sociale partners hebben op 31 oktober 2023 het Transitieplan vastgesteld. Daarin zijn de afspraken tussen sociale partners over de pensioenregeling in het nieuwe pensioenstelsel vastgelegd. Naar aanleiding van het in 2024 nieuw uitgevoerde risicopreferentie onderzoek onder deelnemers, is de risicohouding van de deelnemers opnieuw vastgesteld en hebben de sociale partners de doelstellingen, maatstaven en bandbreedtes voor de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel verder uitgewerkt in een addendum bij het Transitieplan. Het addendum is op 13 januari 2025 vastgesteld.

1.5 Haalbaarheidstoets

In de Regeling van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 25 april 2025 is omschreven dat pensioenfondsen die de intentie hebben om alle pensioenaanspraken en -rechten in te varen naar het nieuwe pensioenstelsel in de jaren tot invaren geen haalbaarheidstoets hoeven uit te voeren en in te dienen. Pensioenfonds Recreatie voldoet aan deze voorwaarde. De haalbaarheidstoets is in 2025 om die reden niet uitgevoerd.

1.6 Pensioenregeling

Het pensioenfonds voert de pensioenregeling uit zoals deze is afgesproken door de sociale partners. De pensioenregeling is verder uitgewerkt in een pensioenreglement.

De pensioenregeling 2026 en 2025:

Kenmerken	2026	2025
Pensioensysteem	Solidaire premiereregeling	Middelloodregeling (CDC) met een voorwaardelijke toeslagverlening (indexatie).
Toetredingsleeftijd	18 jaar	18 jaar
Pensioenrichtleeftijd	eerste dag van de maand waarin de 67-jarige leeftijd bereikt wordt.	eerste dag van de maand waarin de 67-jarige leeftijd bereikt wordt.
Maximum pensioengevend salaris	€ 79.409 (€ 40,04 per uur)	€ 75.864 (€ 38,25 per uur)
Franchise	€ 15.308 (€ 7,72 per uur)	€ 14.752 (€ 7,44 per uur)
Opbouwpercentage ouderdompensioen	Deelnemer bouwt persoonlijk pensioenvermogen op	1,592%
Vrijwillige Anw-pensioen	Ja	Ja
Partnerpensioen op risicobasis	10% van het pensioengevend salaris	57% van het te bereiken ouderdompensioen
Wezenpensioen	5% van het pensioengevend salaris	14% van het te bereiken ouderdompensioen
Premie	21,8% van de pensioengrondslag	21,8% van de pensioengrondslag
Premievrijstelling in geval van arbeidsongeschiktheid	Ja	Ja

1.7 Aantal deelnemers aan de pensioenregeling

In onderstaande tabel is het verloop van de aantallen deelnemers weergegeven.

	Ultimo 2024	Bij	Af	Ultimo 2025
Deelnemers	23.907	6.335	6.183	24.059
Gewezen deelnemers	47.659	9.346	6.805	50.200
Pensioengerechtigden	4.575	576	268	4.883
<i>Ouderdompensioen</i>	4.260	517	224	4.553
<i>Invaliditeitspensioen</i>	20	0	0	20
<i>Partnerpensioen</i>	245	51	34	262
<i>Wezenpensioen</i>	50	8	10	48
Totaal	76.141	16.257	13.256	79.142

De deelnemers worden geteld per persoon en niet op basis van dienstverband. Het aantal deelnemers is in 2025 gestegen.

Het pensioenfonds heeft in 2025 meegewerkt aan reguliere inkomende (120 deelnemers) en uitgaande waardeoverdrachten (175 deelnemers). De waardeoverdrachten inzake klein pensioen betroffen 3.640 inkomende en 6.081 uitgaande waardeoverdrachten.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de aantallen deelnemers die bij het pensioenfonds zijn geregistreerd en voor wie in de jaren 2021-2025 premie is ontvangen.

	2025	2024	2023	2022	2021
Aantal deelnemers	24.059	23.907	20.645	20.295	19.250

Het aantal actieve deelnemers is in 2025 licht toegenomen.

1.8 Aansluitingsbeleid

Beleid vrijwillige aansluiting

Om te groeien als pensioenfonds is het belangrijk dat werkgevers die niet onder de verplichtstelling vallen, zich vrijwillig kunnen aansluiten bij het pensioenfonds. Het pensioenfonds heeft de mogelijkheden waaronder vrijwillige aansluiting mogelijk is, vastgelegd in statuten van het pensioenfonds. De statutaire verplichtstelling is opgenomen in bijlage 7 van dit jaarverslag.

In de volgende tabel wordt de ontwikkeling van het aantal aangesloten werkgevers weergegeven, onderscheiden naar het type aansluiting.

Type aansluiting	31-12-2025	31-12-2024
Verplichte aansluitingen	1.539	1.615
Vrijwillige aansluitingen	85	75
Ambtshalve aansluitingen [7]	38	73
Totaal	1.662	1.763

[7] Ambtshalve aansluitingen zijn aansluitingen waarbij geen volledige gegevens zijn ontvangen van de werkgever, maar de werkgever toch wordt aangesloten en een ambtshalve nota in plaats van een premienota krijgt opgelegd. Een ambtshalve nota is gebaseerd op een schatting of op de laatst opgelegde premienota. De ambtshalve nota wordt gecorrigeerd zodra de gegevens beschikbaar zijn.

Beleid vrijstellingen

In het Vrijstellings- en boetesbesluit Wet Bpf 2000 (hierna: VBB) zijn vier verplichte vrijstellingsgronden opgenomen. Naast deze verplichte vrijstellingsgronden heeft het pensioenfonds de discretionaire bevoegdheid om op andere gronden vrijstelling te verlenen van de verplichte deelneming aan het bedrijfstakpensioenfonds (conform artikel 6 van het VBB). Het algemeen beleid van het pensioenfonds is dat er geen onverplichte vrijstelling wordt verleend, tenzij er sprake is van een dusdanig zwaarwegend belang voor de werkgever en/of zijn werknemers in verhouding tot het belang van het pensioenfonds, dat het pensioenfonds meent te moeten overgaan tot het verlenen van een onverplichte vrijstelling te weten afwikkelingsvrijstelling.

Het pensioenfonds geeft alleen een afwikkelingsvrijstelling bij de privatisering van een zwembad, indien de werkgever voldoet aan de voorwaarden. De groep werknemers voor wie vrijstelling wordt verzocht, moet vóór de privatisering ambtenaar zijn geweest. Deze werknemers namen daardoor verplicht deel aan de pensioenregeling van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Door het verlenen van vrijstelling kunnen deze personen deelnemer blijven bij het ABP.

In de onderstaande tabel is opgenomen hoeveel vrijstellingsverzoeken in 2025 en voorgaande jaren zijn ingediend en hoeveel verzoeken zijn toegekend. Vrijstellingsverzoeken worden niet altijd toegekend in hetzelfde jaar als waarin deze worden ingediend. In 2025 zijn vier verzoeken ingediend. Voor drie verzoeken is in 2026 de vrijstelling verleend en één verzoek is nog niet afgerond. Daarnaast is er één 1 verzoek toegekend in 2025 welke was ingediend in 2024. In 2021 zijn meer vrijstellingen verleend dan er zijn ingediend, ook hier gaat het om verzoeken die in een eerder jaar zijn ingediend.

	2025	2024	2023	2022	2021
Aantal ingediende vrijstellingsverzoeken	4	3	4	4	4
Aantal verleende vrijstellingen	1	1	3	3	5

Het Dagelijks Bestuur heeft mandaat voor de behandeling van aansluitings- en vrijstellingsvraagstukken, waarbij het bestuursbureau een filterende rol speelt voor de aanlevering van dergelijke vraagstukken vanuit TKP.

Handhavingsbeleid

Zoals eerder is aangegeven is het pensioenfonds een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds. Om ervoor te zorgen dat alle werkgevers die onder de verplichtstelling vallen zich aansluiten en alle werknemers van verplicht gestelde werkgevers worden aangemeld heeft het pensioenfonds een handhavingsbeleid. Dit is nodig om te voorkomen dat werknemers wel recht hebben op pensioen van het pensioenfonds, maar er nooit premie voor hen is betaald. Het pensioenfonds richt zich daarbij onder meer op het handhaven van de verplichtingen van de werkgever: zorgen dat de juiste werkgevers zijn / worden aangesloten, het tijdig aanleveren van de deelnemersgegevens en het tijdig betalen van de pensioenpremies. Het doel van het handhavingsbeleid is om iedereen die onder de verplichtstelling valt een goed pensioen te geven. De uitvoering van het handhavingsbeleid is in 2025 door TKP uitgevoerd conform de afspraken die hierover met het pensioenfonds zijn gemaakt.

2 Financieel beleid

Het pensioenfonds is een 'eigen beheer' fonds. In dit hoofdstuk volgt een opsomming van:

- Premiebeleid (2.1);
- Beleggingsbeleid (2.2);
- Ontwikkelingen dekkingsgraad (2.3);
- Toeslagenbeleid (2.4);
- Kortingenbeleid (2.5);
- Uitvoeringskosten (2.6).

2.1 Premiebeleid

Premiebeleid

De financiering van de op basis van het pensioenreglement vast te stellen pensioenaanspraken gebeurt door betaling van een doorsneepremie. Voor de periode vanaf 1 januari 2020 tot en met 31 december 2025 is dit percentage door cao-partijen vastgesteld op 21,8%.

Het fonds beoordeelt of en in hoeverre de door cao-partijen overeengekomen premie en door werkgevers verschuldigde premie toereikend is voor de inkoop van de reglementaire aanspraken op pensioen en dekking van de benodigde opslagen. Indien in enig jaar de kostendekkende premie hoger blijkt te zijn dan de premie op basis van het overeengekomen premiepercentage, wordt de inkoop van aanspraken op pensioen zodanig naar beneden bijgesteld dat de door het fonds te ontvangen premie gelijk is aan de kostendekkende premie die het fonds hanteert. Indien de kostendekkende premie lager blijkt te zijn dan de premie op basis van het overeengekomen premiepercentage, wordt de inkoop van aanspraken op pensioen zodanig naar boven bijgesteld dat de door het fonds te ontvangen premie gelijk is aan de kostendekkende premie die het fonds hanteert. Indien een situatie als beschreven aan de orde is, treden partijen en het fonds tijdig met elkaar in overleg over het vraagstuk van evenwichtige belangenafweging.

Premiecomponenten

Uitgangspunten voor het vaststellen van de premie zijn de samenstelling van het deelnemersbestand, de regeling, de verwachte inflatie, het verwachte rendement en de gehanteerde overlevingsgrondslagen.

Overlevingsgrondslagen

Deze grondslagen zijn in 2024 gewijzigd. Het bestuur heeft in 2024 besloten over te gaan op de Prognosetafel AG2024. De ervaringssterftecorrectie wordt tweejaarlijks beoordeeld gelijktijdig met de nieuwe publicatie van de AG prognosetafels, waarbij het bestuur een besluit neemt om wel of geen aanpassing te doen. In 2024 heeft het fonds conform het reguliere beleid een onderzoek laten uitvoeren naar de ervaringssterfte. Omdat de door het CBS gepubliceerde cijfers waarop dit onderzoek gebaseerd was onjuist bleken en in november 2024 herzien zijn, heeft het bestuur toen besloten in overleg met de sleutelfunctiehouder actuarieel, om de ervaringssterfte vooralsnog te handhaven op WTW2022. In 2025 is het onderzoek opnieuw uitgevoerd, waarna met een bestuursbesluit d.d. 8 oktober 2025 de ervaringssterftefactoren zijn herzien. Als gevolg van deze herziening is de technische voorziening met 0,8% gestegen.

De verwachte inflatie

De lange termijn verwachte prijsinflatie is 2,0%. Het fonds maakt gebruik van de mogelijkheid om het ingroeipad zoals van toepassing op 30 september 2023 voor vijf jaren vast te zetten. Het ingroeipad is in de navolgende tabel opgenomen:

Jaar	Inflatie
2024	3,60%
2025	3,20%
2026	3,00%
2027	2,40%
2028	2,10%
2029-2032	2,10%
2033 e.v.	2,00%

Als de hiermee berekende opslag voor indexatie hoger is dan de opslag voor het vereist eigen vermogen, dan komt de opslag voor indexatie in plaats van de opslag voor het vereist eigen vermogen. Hier is dus de hoogste van de twee opslagen leidend.

Het verwacht rendement en te hanteren peildatum

Het bestuur heeft op 7 december 2023 het verwacht rendement voor vastrentende waarden vastgesteld voor een periode van vijf jaar met als peilmoment 30 september 2023.

Advies verantwoordingsorgaan

Het bestuur heeft voorafgaand aan de besluitvorming het verantwoordingsorgaan om advies gevraagd over de feitelijke premie en de premiecomponenten voor 2025. Het verantwoordingsorgaan heeft een positief advies gegeven. De sleutelfunctiehouder actuariael gaf een positieve opinie op de premiestelling 2025.

2.2 Beleggingsbeleid

Om de beoogde pensioenuitkeringen op korte en lange termijn te realiseren, belegt het bestuur op een verantwoorde en solide wijze. Het pensioenfonds hanteert hiervoor een meerjarig strategisch beleggingsplan dat jaarlijks wordt vertaald in een jaarplan beleggingen. Een ALM-studie in combinatie met scenario-analyses ligt ten grondslag aan het strategisch beleggingsbeleid van het pensioenfonds.

Op basis van de beleggingsovertuigingen (bijlage 3 van dit jaarverslag) formuleert het pensioenfonds onder andere een kader hoe het omgaat met financiële markten en beleggingen. Goed opgestelde overtuigingen vormen een visie op de werking van financiële markten en de manier waarop het pensioenfonds hierin acteert om de doelstellingen te behalen. De overtuigingen geven daarmee een kader voor het bestuur om nieuwe beleggingsmogelijkheden te beoordelen, zijn een ijkpunt voor het bestuur en maken een duidelijkere verantwoording naar de deelnemers, toezichthouder en andere stakeholders mogelijk.

In het beleggingsbeleid onder het FTK van het pensioenfonds werden twee portefeuilles gecombineerd, een matchingportefeuille en een returnportefeuille.

- Het primaire doel van de matchingportefeuille is het nakomen van een deel van de nominale pensioentoezeggingen middels staatsobligaties, renteswaps en liquide middelen;
- De returnportefeuille heeft primair tot doel het realiseren van een overrendement ten opzichte van de verplichtingen ter financiering van het toeslagenbeleid. Dit gebeurt middels aandelen, bedrijfsobligaties, asset-backed securities (hierna: ABS) en hypotheke.

In 2024 heeft het bestuur het MVB-beleid geëvalueerd en besloten om de pensioenregeling als een artikel 8 product volgens de SFDR te classificeren. In 2025 is het pensioenfonds begonnen om aan alle SFDR vereisten te voldoen. De volledige implementatie hiervan wordt in 2026 afgerond. Verder heeft het bestuur dit jaar de investment case & kaderstelling ABS en de kaderstelling van aandelen geëvalueerd en vastgesteld.

Ter optimalisatie van het risico-rendementsprofiel van de returnportefeuille (in de Wtp: overrendementsportefeuille) heeft het bestuur besloten te beleggen in een ABS sub-Investment Grade (ABS sub-IG) fonds in plaats van het huidige Investment Grade ABS-fonds (ABS IG). Deze overgang heeft eind december plaatsgevonden.

Daarnaast heeft ter vereenvoudiging en verduurzaming van de aandelenportefeuille het bestuur een selectieproces doorlopen voor een passende vermogensbeheerder. Het bestuur heeft Cardano aangesteld als nieuwe aandelenmanager. Vanaf 2026 zal Cardano de aandelenportefeuille gaan beheren.

In 2025 zijn de in 2024 door het bestuur genomen besluiten over het beleggingsbeleid voor de pensioenregeling binnen het nieuwe pensioenstelsel uitgevoerd:

- Het strategisch beleggingsbeleid voor 2026 is geüpdatet conform de vereisten van een solidaire premieregeling.

- Binnen de vastgestelde bandbreedtes van de beleggingsallocaties is voorgesorteerd richting de beoogde strategische assetallocatie onder de solidaire premiereregeling. Hierdoor was de categorie aandelen gedurende het jaar overwogen, terwijl de categorieën bedrijfsobligaties, ABS (IG) en hypotheke een onderweging hadden. In december 2025 was de categorie ABS (sub-IG) echter overwogen. Dit had te maken met de aankoop van het ABS sub-IG fonds.
- In 2025 zijn de bilaterale renteswaps, die naar verwachting in 2026 zouden worden verkocht, al omgezet naar geclearde swaps.
- In 2025 zijn de minder liquide obligaties, die in de nieuwe regeling niet meer nodig zijn, verkocht.

2.2.1 Overzicht beleggingen

Het pensioenfonds belegde eind 2025 strategisch 28,5% van het vermogen in een wereldwijd gespreide portefeuille van aandelen, 20% van het vermogen in Nederlandse woninghypotheken, 7% in Europese bedrijfsobligaties en 7% in asset-backed securities (ABS). De overige 37,5% werd belegd in de matchingportefeuille, die tot doel heeft om het renterisico van de verplichtingen gedeeltelijk af te dekken.

Beleggingscategorie	Strategische weging eind 2025	Feitelijke weging eind 2025
Matchingportefeuille		
Vastrentende waarden (staatsobligaties, renteswaps en kasgeld)	37,5%	30,3%
Returnportefeuille	62,5%	69,7%
Aandelen	28,5%	39,6%
<i>Ontwikkelde markten</i>		22,2%
<i>Opkomende markten</i>		2,3%
<i>Small Cap EAFE</i>		2,0%
<i>Small Cap US</i>		2,0%
Bedrijfsobligaties	7,0%	6,5%
Asset-backed securities	7,0%	9,9%
Hypotheke	20,0%	13,8%
Totaal	100,0%	100,0%
Rente-afdekking (marktrente)	76,0%	76,1%
Valuta-afdekking USD	75,0%	76,0%

De feitelijke assetallocatie kan binnen de onderstaande bandbreedtes afwijken van de strategische allocatie. Het allocatiebeleid van het pensioenfonds is passief, de bandbreedtes zijn niet bedoeld om invulling te geven aan actief allocatiebeleid. In 2025 heeft het bestuur echter besloten om binnen de bandbreedtes voor te sorteren op het risicoprofiel van de solidaire premiereregeling. Dit leidde ertoe dat de normportefeuille voor aandelen naar de bovenkant van de bandbreedte werd gebracht, terwijl de allocatie naar hypotheke werd afgebouwd naar de onderkant van de bandbreedte. Maandelijks werd de feitelijke allocatie gemonitord en bijgestuurd via de premieinkomsten. Per kwartaal werden eventuele passieve overschrijdingen geherbalanceerd.

Categorie	Strategische mix	Minimum	Maximum
Matchingportefeuille	37,5%	27,5%	47,5%
Aandelen	28,5%	18,5%	38,5%
Bedrijfsobligaties	7%	4%	10%
Asset-backed securities	7%	4%	10%
Hypotheke	20%	15%	25%

2.2.2 Beheersing renterisico

In aanloop naar de transitie naar een Wtp-portefeuille is besloten het renterisico vast te zetten op een renteafdekking van 76%. Het strategisch afdekkingsniveau werd daarmee statisch en was 76% gedurende het jaar. De renteafdekking werd gerealiseerd via de matchingportefeuille en de rentecomponent uit hypotheke.

Daarnaast zijn in 2025 stappen gezet om de afbouw makkelijker te laten verlopen, zoals in paragraaf 1.1 is beschreven: de omzetting van een gedeelte van de bilaterale renteswaps naar geclearde swaps en de verkoop van minder liquide obligaties.

2.2.3 Maatschappelijk verantwoord beleggen

Sinds 2013 moeten pensioenfondsen wettelijk investeringen vermijden in bedrijven die te maken hebben met de productie, verkoop of distributie van clustermunten, maar ook in beleggingsinstellingen en indexen waar clustermunten-ondernemingen voor meer dan 5% deel van uitmaken. Ook dienen fondsen investeringen te vermijden wanneer sprake is van plaatsing van een onderneming op een zwarte lijst of van sanctie maatregelen, zoals tegen Rusland en Syrië.

Naast deze wettelijke vereisten heeft het bestuur in 2024 besloten om het MVB-beleid te actualiseren en aan te scherpen. In 2025 is dit beleid deels geïmplementeerd. De herziene ESG-criteria zijn verwerkt in de evaluaties met de managers, selectiecriteria, investmentcases en kaderstellingen. Daarnaast heeft het pensioenfonds gekozen om de aandelenportefeuille in te richten middels een mandaat met een CO₂-reductiestrategie. Hiervoor is een andere aandelenmanager gekozen. Begin 2026 zal het pensioenfonds beleggen in deze aandelenfondsen. In 2026 worden de volgende stappen voor de volledige implementatie gezet:

- Om de gestelde MVB-doelstellingen te behalen dient eerst gekeken te worden waar het pensioenfonds momenteel staat. Hiervoor zal een 'nulmeting' worden uitgevoerd naar de ESG-indicatoren uit het MVB-beleid.
- Voldoen aan de wettelijke vereisten om de pensioenregeling te classificeren als een artikel 8 product.
- Communicatie met de deelnemers door beleidstukken en teksten op de website te updaten.
- De gelden die in 2025 in de huidige aandelenfondsen waren belegd, worden belegd in het nieuwe aandelenmandaat.

Het pensioenfonds vereist van de uitbestedingspartijen een duurzame en maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering (aantoonbaar door een UN PRI of soortgelijke verklaring). Voor de vermogensbeheerders aan wie het pensioenfonds werkzaamheden heeft uitbesteed, geldt dat deze de UN PRI hebben ondertekend.

Daarnaast dienen de fondsmanagers ook rekening te houden met diverse principes die gebaseerd zijn op internationale initiatieven, zoals de UN Global Compact of de OECD-principes en het uitsluitingsbeleid van Het pensioenfonds. Verder dienen ESG-factoren geïntegreerd te zijn in het beleggingsproces van de fondsmanagers.

Het pensioenfonds belegt voornamelijk in passieve beleggingsfondsen en heeft geen rechtstreekse invloed op de keuze in welke ondernemingen wordt belegd. Immers, het pensioenfonds belegt in beleggingsfondsen waarbij individuele selectie van ondernemingen niet mogelijk is. Voor de implementatie van het MVB-beleid heeft het pensioenfonds ook geëvalueerd of de beleggingsfondsen waarin toen belegd zijn nog passend waren bij het pensioenfonds.

2.2.4 Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) en EU-criteria

Het pensioenfonds heeft besloten om de pensioenregeling als een artikel 8 product volgens de SFDR te gaan classificeren, waarbij het pensioenfonds momenteel in het proces zit om aan alle vereisten voor een classificatie van artikel 8 classificatie te voldoen. Daarnaast heeft het bestuur besloten geen ongunstige effecten van zijn beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren in aanmerking te nemen. Dit besluit is genomen met gebruikmaking van de opt-outmogelijkheid als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder b, van de SFDR. Het pensioenfonds heeft deze mogelijkheid benut om hoge kosten van extra rapportages te voorkomen. Als klein pensioenfonds wil het bestuur geld liever ten gunste van zijn deelnemers doen komen om zo een stabiele pensioenuitkering te kunnen realiseren. Veel kosten die verband houden met de SFDR, zoals het publiceren over PAI-indicatoren, zijn vaste kosten die geen verband houden met de grootte van het pensioenfonds, hierdoor zijn de kosten voor het pensioenfonds als klein fonds relatief hoog.

In 2024 heeft het pensioenfonds het MVB-beleid herzien. Dit herziene beleid werd in 2025 geïmplementeerd, waarbij diverse ecologische en sociale kenmerken worden gepromoot, zoals het volgen van een CO₂-reductiepad en de integratie van ESG-factoren in het beleggingsproces. Na implementatie van het beleid zal het pensioenfonds de pensioenregeling als een artikel 8-product classificeren in plaats van als artikel 6. De implementatie wordt in 2026 afgerond.

Duurzaamheidsrisico's zijn onderdeel van het risicomangementframework. Deze risico's kunnen effect hebben op het rendement van de beleggingsportefeuille. Jaarlijks worden deze risico's beoordeeld en wordt vastgesteld of de bestaande mitigerende maatregelen voldoende zijn of dat aanvullende maatregelen moeten worden genomen. Daarnaast zijn in de ALM-studie klimaatrisico's onderzocht en geaccepteerd door het bestuur. Het pensioenfonds houdt zich aan Verordening (EU) 2019/2088 van 27 november 2019 betreffende informatieverstopping over duurzaamheid in de financiële dienstensector (SFDR). Het beloningsbeleid van het pensioenfonds zet niet aan tot het nemen van buitensporige risico's in verband met duurzaamheidsrisico's. Een op grond van het beloningsbeleid toegekende beloning is niet afhankelijk van het al dan niet nemen van duurzaamheidsrisico's.

2.2.5 Prudent person

Sinds 2015 is expliciet in de regelgeving opgenomen dat het pensioenfonds onderbouwt dat het strategisch beleggingsbeleid en het beleggingsplan passen binnen de prudent person regel. Het pensioenfonds heeft ten behoeve van de prudent person toets door de certificerende actuaire een vragenlijst ingevuld. Deze vragenlijst is een self-assessment waarmee het pensioenfonds de onderbouwing vastlegt. Het pensioenfonds is van mening dat het voldoet aan de prudent person regel. De belangrijkste uitgangspunten voor toepassing van het prudent beginsel zijn vastgelegd in wet- en regelgeving. In bijlage 7 is een samenvatting van de onderbouwing opgenomen.

2.2.6 Terugblik resultaat 2025

Het beleggingsjaar 2025 bracht een negatieve ontwikkeling voor het rendement van de gehele beleggingsportefeuille, met name voor de matchingportefeuille. Tabel X toont het beleggingsresultaat van het pensioenfonds in 2025.

Beleggingscategorie	Rendement Portefeuille	Rendement Benchmark	Benchmark
Matchingportefeuille			
Vastrentende waarden (staatsobligaties, renteswaps en kasgeld)	-34,0%	-34,0%	
Returnportefeuille	5,2%	4,4%	
Aandelen	8,0%	7,3%	
<i>Ontwikkelde landen</i>	7,1%	6,3%	MSCI World ex. Controversies
<i>Opkomende Landen</i>	17,8%	17,8%	MSCI Emerging Markets
<i>Small Cap EAFE</i>	16,5%	16,2%	MSCI EAFE Small Cap
<i>Small Cap US</i>	-1,1%	-1,6%	MSCI USA Small Cap
Bedrijfsobligaties	2,6%	3,0%	iBoxx EUR Corporates
Asset-backed securities	3,0%*	3,1%	Barclays ABS FR Euro & Barc Capital ABS FR Euro**
Hypotheke	0,1%	-2,4%	Barclays Cust. PHF Swap Index
Totaal (exclusief valutahedge)	-10,3%	-10,8%	
Totaal (inclusief valutahedge)	-9,5%	-9,0%	

* Sinds eind 2025 is het pensioenfonds volledig belegd in een ander fonds; het ABS Opportunity fonds. In het rendement van deze categorie is het rendement van het Aegon European ABS Fund en het Aegon ABS Opportunity Fund gezamenlijk verwerkt.

**Het pensioenfonds was gedurende 2025 hoofdzakelijk belegd in het Aegon European ABS Fund. De benchmark van dit fonds is in voorgaande tabel weergegeven. De benchmark die gehanteerd gaat worden voor het ABS Opportunity fonds wordt begin 2026 bepaald.

Voor het benchmarkrendement van de matchingportefeuille geldt dat deze gelijkgesteld is aan het feitelijke rendement. In 2025 heeft de portefeuille een outperformance van 0,5% behaald ten opzichte van de benchmark. In de paragrafen hieronder is een toelichting per categorie opgenomen.

Toelichting rendement matchingportefeuille

De matchingportefeuille heeft tot doel om het renterisico op de verplichtingen gedeeltelijk af te dekken.

De 30-jaars rente is in 2025 gestegen, van 2,16% aan het begin van het jaar naar 3,24% aan het einde van het jaar. Door de rentestijging daalden de verplichtingen in waarde, en was het rendement op de matchingportefeuille negatief.

Effectiviteit renteafdekking

Maandelijks wordt de actuele (ex-ante) renteafdekking gemonitord. Eenmaal per kwartaal wordt over de gerealiseerde (ex-post) renteafdekking gerapporteerd. Ontwikkelingen in de spread en overige factoren kunnen ervoor zorgen dat de gerealiseerde afdekking afwijkt van de strategische afdekking. Dit is met name het geval als de rentebewegingen klein zijn.

	2025	2024
Resultaat verplichtingen (EUR mln)	-213,8	59,2
Resultaat matchingportefeuille (EUR mln)	-155,8	17,2
Strategische renteafdekking	76%	76%
Gerealiseerde renteafdekking*	72,9%	29,1%

De gerealiseerde renteafdekking in 2025 van 72,9% was lager dan de strategische renteafdekking (76%). De lagere effectiviteit was grotendeels te verklaren door het negatieve renteresultaat als gevolg van gestegen swaprentes.

Attributie resultaat matchingportefeuille

Het resultaat van de matchingportefeuille kan worden verdeeld in drie componenten: renteontwikkelingen, spreadontwikkelingen (de spread is het verschil tussen de rente op swaps en staatsobligaties) en overige componenten.

Resultaat Matchingportefeuille	Matchingportefeuille	Verplichtingen
(EUR mln.)		
Totaal	-155,8	-213,8
Rente	-183,1	-213,8
Spread en carry	27,2	0,0
Overig	0,1	0,0

Rente

Het renterisico wordt gevormd door de huidige verplichtingen en de verwachte opbouw van verplichtingen waarvan de premie vastligt. Het resultaat op de verplichtingen wordt berekend middels de swaprente. De matchingportefeuille heeft tot doel een deel van het renterisico af te dekken. Dit gebeurt door middel van vastrentende waarden zoals swaps, staats(gerelateerde)obligaties en kasgeld.

Spread en carry

De rente op staatsobligaties kent een op- of afslag ten opzichte van de swaprente. Een verandering van deze opslag levert een resultaat op. In 2025 was dit resultaat € 11,0 mln. Het carry resultaat komt onder meer doordat de korte rente die wordt betaald op swaps niet gelijk is aan de rente die ontvangen wordt op kasgeld en kortlopende staatsobligaties. In 2025 was dit resultaat € 16,2 mln.

Overig

Het overige resultaat bedroeg € 0,1 mln.

Toelichting rendementen returnportefeuille

Aandelen (39,6% van het vermogen)

Het pensioenfonds belegt op een passieve wijze in een wereldwijd gespreide aandelenportefeuille. Het behaalde rendement op de aandelenportefeuille was 8,0%. Dit was 0,7% hoger dan het benchmarkrendement.

De getoonde cijfers voor aandelen zijn exclusief het effect van de valuta-afdekking.

Bedrijfsobligaties (6,5% van het vermogen)

Het rendement van het bedrijfsobligatiefonds over het gehele jaar bedroeg 2,6%. Dit was 0,4%-punt lager dan het benchmarkrendement. Het fonds belegt in obligaties met een hoge kredietwaardigheid volgens een "enhanced indexing" strategie waarbij beperkt kan worden afgeweken van de benchmark. Met name door de daling van de rente en spreads was het rendement positief.

Asset-backed securities (ABS) (9,9% van het vermogen)

Het ABS-fonds belegt sinds eind 2025 actief in asset-backed securities met een sub-IG kredietwaardigheid, genoteerd in euro en gespreid over verschillende uitgevers, onderpanden, sectoren en landen. sub-IG kredietwaardigheid betekent dat er wordt belegd in ABS met een kredietwaardigheid lager dan investment grade (een S&P rating lager dan BBB-). Het rendement was 3,0% in de belegde periode, 0,1%-punt lager dan het benchmarkrendement van 3,1%. Het grootste deel van het jaar was het pensioenfonds belegd in het Aegon Europeaan ABS fonds met IG asset-backed securities. Dit fonds behaalde een rendement van 3,1%. In december 2025 was het pensioenfonds volledig overgegaan in het ABS Opportunity Fund. Dit fonds behaalde afgelopen jaar een rendement van 0,3%.

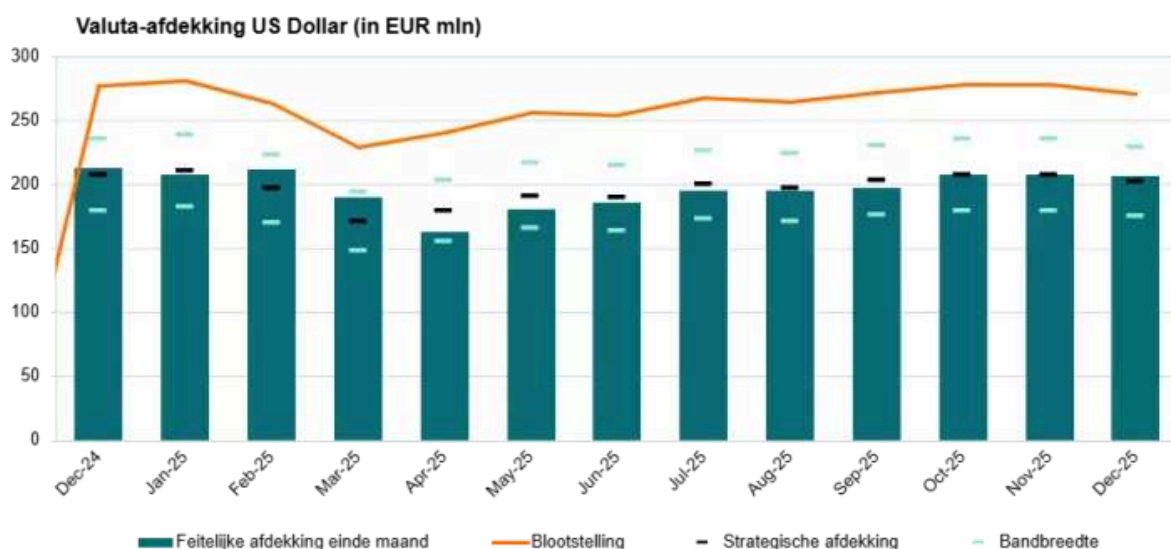
Hypotheke (13,8% van het vermogen)

Het hypothekefonds behaalde een rendement van 0,1%. Dit was 2,5%-punt hoger dan het benchmarkrendement van -2,4%. Het overrendement werd met name veroorzaakt door een daling van de kredietopslag in de rente die gebruikt wordt voor de waardering van de hypotheekportefeuille ten opzichte van de risicovrije rente. Voor deze categorie is geen goed passende benchmark beschikbaar. De benchmark is gebaseerd op de risicovrije rente. Voor de waardering van de portefeuille wordt een gemiddelde hypotheekrente gebruikt. Doordat de risicovrije rente relatief minder gedaald is ten opzichte van de rente die gebruikt wordt om de hypotheekportefeuille te waarderen, heeft het fonds beter gepresteerd dan de benchmark.

Toelichting valuta-afdekking

Valutarisico wordt niet als bron van rendement gezien. Het beleid van het pensioenfonds is om deze risico's af te dekken indien er sprake is van een materiële blootstelling. Een volledige afdekking is niet optimaal omdat er sprake is van samenhang tussen de valutakoers en het aandeel. Dit komt mede doordat een aandeel dat in dollars genoteerd is ook inkomsten uit andere regio's zoals het Eurogebied heeft. De strategische valuta-afdekking is bepaald op 75% voor uitsluitend de US Dollar. Eind 2025 was dit nog steeds de enige materiële positie in vreemde valuta.

Munteenheid	Blootstelling Q4 2025 (in EUR mln)	Blootstelling (% balans)	Strategische Afdekking
Amerikaanse Dollar	271	24,6%	75% (+/- 10%)
Britse Pond	15	1,4%	0%
Japanse Yen	29	2,6%	0%
Zwitserse Franc	9	0,8%	0%
Australische Dollar	9	0,8%	0%

Voorgaande grafiek toont de valutablootstelling en de valuta-afdekking (in EUR mln.) op het einde van iedere kalendermaand. De indicatiestrepen geven de gewenste afdekking (75% - zwart) en de bandbreedte (65% tot 85% - lichtgroen) aan. Doordat de valutadoorrol midden in de maand plaatsvindt kan de afdekking einde maand afwijken van de strategische afdekking. Te zien is dat de afwijking beperkt is en binnen de bandbreedte valt. Eind 2025 bedroeg de feitelijke afdekking 76%.

Z-score en performancetoets

Het pensioenfonds is een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds. Wanneer de beleggingsperformance van het pensioenfonds onder een door de wetgever bepaalde grens valt, moet het pensioenfonds, op basis van het vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000, vrijstelling verlenen van de verplichtstelling wanneer een onderneming daarom verzoekt. De pensioenregeling moet wel gelijkwaardig zijn aan die van het pensioenfonds.

Om te bepalen of de beleggingsperformance van het pensioenfonds boven een bepaalde grens ligt, wordt het feitelijke beleggingsrendement vergeleken met het rendement van een door het pensioenfonds vastgestelde normportefeuille. Dit wordt gedaan door jaarlijks de Z-score van het pensioenfonds te bepalen. Hierbij wordt het rendement (de performance) van het pensioenfonds en het rendement van de benchmark vergeleken, en het verschil gedeeld door een factor die afhankelijk is van de samenstelling van het belegde vermogen (de verhouding obligaties/aandelen).

Voor het bepalen van de ongecorrigeerde performancetoets worden de Z-scores over een periode van 5 jaar opgeteld en gedeeld door de wortel van vijf. Volgens het Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000 dient bij deze ongecorrigeerde performancetoets 1,28 opgeteld te worden. De uitkomst van deze gecorrigeerde performancetoets moet positief zijn. Meer informatie over de berekening van de Z-score en de performancetoets is te vinden in het Vrijstellings- en Boetebesluit Wet Bpf 2000.

Jaar	Z-score	Ongecorrigeerde	Gecorrigeerde
		Performancetoets (5 jaar)	Performancetoets (5 jaar)
2025	0,40	0,93	2,21
2024	0,86	0,42	1,7
2023	-1	-0,15	1,13
2022	-0,21	0,24	1,52
2021	2,04	0,3	1,58

2.3 Ontwikkeling dekkingsgraad

De dekkingsgraad wordt berekend door het vermogen te delen door de verplichtingen van het pensioenfonds:

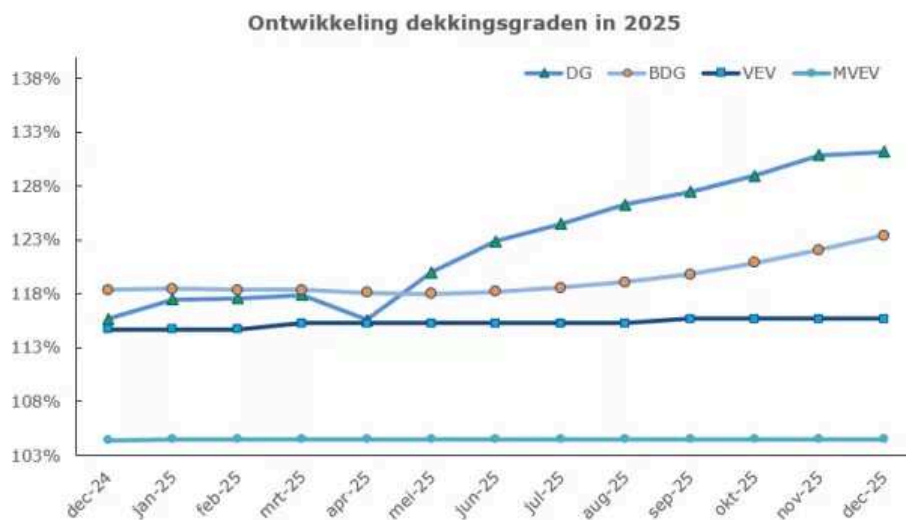
- Het vermogen wordt vastgesteld op basis van actuele marktwaarde. Wanneer de rente stijgt of daalt werkt dit meteen door in de waarde van de beleggingen;
- De verplichtingen worden vastgesteld op basis van de rente die DNB voorschrijft.

Het verloop van de dekkingsgraad laat zien welke componenten in 2025 de meeste invloed hebben gehad op de ontwikkeling van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad heeft zich gedurende het jaar als volgt ontwikkeld:

	2025	2024
Actuele dekkingsgraad primo jaar	115,7%	115,9%
Resultaat op beleggingen	-12,4%	5,3%
Resultaat a.g.v. wijziging rts	37,7%	-3,8%
Resultaat op premie	-0,9%	-0,3%
Resultaat op waardeoverdrachten	0,2%	0,2%
Resultaat op kosten	-0,5%	-0,2%
Resultaat op uitkeringen	0,2%	0,1%
Resultaat op kanssystemen (arbeidsongeschiktheid en sterfte)	-0,2%	-0,3%
Resultaat op toeslagverlening	0,0%	-1,1%
Resultaat op wijziging actuariële grondslagen	0,0%	0,0%
Resultaat op overige (incidentele) mutaties technische voorzieningen	-1,2%	-0,5%
Resultaat op andere oorzaken en kruiseffecten [8]	-7,4%	0,4%
Actuele dekkingsgraad ultimo boekjaar	131,2%	115,7%

[8] De bepaling van de procentuele effecten van de diverse resultaatbronnen op de dekkingsgraad zijn conform de richtlijnen van DNB alle uitgedrukt ten opzichte van de primo dekkingsgraad. Dit zorgt ervoor dat de optelling van de primo dekkingsgraad plus alle afzonderlijke procentuele effecten niet leidt tot de ultimo dekkingsgraad. Het verschil tussen deze twee wordt verantwoord onder de noemer "overige oorzaken" en betreft de kruiseffecten.

In 2025 is de actuele dekkingsgraad gestegen van 115,7% ultimo 2024 naar 131,2% aan het eind van 2025. De beleidsdekkingsgraad is gestegen van 118,4% naar 123,4%. Het verloop van de dekkingsgraad is in de onderstaande grafiek weergegeven. De dekkingsgraad van het pensioenfonds zit het gehele jaar boven de minimaal vereiste dekkingsgraad (MVEV) van 104,6% en is vanaf mei boven de vereiste dekkingsgraad gekomen. De vereiste dekkingsgraad is eind 2025 118,2%.

2.3.1 Ontwikkeling resultaat en technische voorziening

Ontwikkeling van de technische voorziening

(bedragen x € 1.000)	2025	2024
Totaal technische voorziening op 1 januari	948.732	831.769
Pensioenopbouw	74.408	63.771
Toeslagverlening	0	7.779
Rentetoevoeging	23.045	29.896
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en uitvoeringskosten	-13.196	-11.431
Wijziging marktrente	-232.307	28.139
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-4.190	-4.514
Wijziging actuariële grondslagen	9.680	3.086
Overige (incidentele) mutaties technische voorzieningen	-3.903	-1.672
Overige mutaties	1.470	1.909
Totaal technische voorziening op 31 december	803.739	948.732

Analyse van het resultaat

(bedragen x € 1.000)	2025	2024
Resultaat op beleggingen	-121.782	52.787
Resultaat op wijziging RTS	241.595	-29.157
Resultaat op premie	2.422	7.655
Resultaat op waardeoverdrachten	1.302	1.525
Resultaat op kosten	-5.277	-1.042
Resultaat op uitkeringen	-237	-227
Resultaat op wijziging actuariële grondslagen	-10.067	-3.198
Resultaat op indexering en overige toeslagen	0	-8.061
Resultaat op overige (incidentele) mutaties technische voorzieningen	0	0
Resultaat op kanssystemen en andere oorzaken	-1.386	-1.819
Totaal saldo van baten en lasten	106.570	18.463

Het totaal saldo van baten en lasten betreft tevens het bedrag zoals deze ultimo 2025 toegevoegd is aan het eigen vermogen zoals deze in de jaarrekening is gepresenteerd. De bijdrage aan het resultaat, op actuariële wijze bepaald, kan als volgt worden toegelicht:

Beleggingen

Het resultaat op beleggingen draagt in 2025 negatief bij aan de ontwikkeling van de dekkingsgraad. De benodigde interest over boekjaar 2025 wordt bepaald aan de hand van de 1-jaars rente uit de curve van 31-12-2024, 2,330%.

Wijziging rentetermijnstructuur (RTS)

De RTS ultimo 2025 ligt boven de RTS ultimo 2024 en zorgt daarmee voor een afname van de technische voorziening. Dit levert een positieve bijdrage aan het resultaat.

Premie

Het resultaat op premie wordt vastgesteld door de totaal ontvangen premie af te zetten tegen de actuariële benodigde premie. Per saldo is het resultaat op premie positief.

Toeslagverlening

In verband met de overgang naar de Wtp per 1-1-2026 is er geen toeslag verleend. Het resultaat op toeslagverlening in het boekjaar bedraagt daarom 0.

Resultaat op kosten

Het bestuur van het pensioenfonds heeft besloten de kosten voor de Wet toekomst pensioenen (Wtp) niet ten laste van de premie te laten komen. De gerealiseerde kosten voor Wtp in 2025 waren 5.277. Het resultaat op kosten in 2025 bedraagt daardoor -5.277.

Voor 2025 is een opslag van 1,3% voor uitvoeringskosten in de premie opgenomen.

Wijziging actuariële grondslagen

Een aanpassing van de actuariële grondslagen of methoden in het verslagjaar leidt tot nieuwe eisen ten aanzien van de prudentie van de grondslagen. Indien de grondslagen wijzigen (bijvoorbeeld als gevolg van aanpassing van de sterftegrondslagen) wordt dit resultaat hier vermeld.

Het fonds is overgegaan op de nieuwe correctiefactoren voor de ervaringssterfte. Het resultaat is -5.395.

Het fonds heeft de kostenvoorziening aangepast. Het fonds hanteerde een opslag op de netto voorziening van 3,7% en heeft dit vanwege de overgang naar de Wtp gewijzigd naar een eurobedrag op basis van een kasstroommodel. Het resultaat hiervan is -2.395.

Het fonds heeft in 2025 besloten de opslag voor premievrijstelling bij arbeidsongeschikten in de premie te verhogen van 1,5% naar 1,7%. De IBNR-voorziening is per eind 2025 alvast verhoogd om aan te sluiten bij de nieuwe opslag van 1,7%. Het resultaat is -2.277.

Overige (incidentele) mutaties technische voorzieningen

Naast de wijziging in de technische voorziening als gevolg van gewijzigde grondslagen kan de technische voorziening ook door andere redenen een incidentele wijziging ondergaan. In het boekjaar bedraagt dit een resultaat van 0.

Kanssystemen en andere oorzaken

Aan het vaststellen van de technische voorzieningen liggen kanssystemen ten grondslag. De belangrijkste zijn sterfte en arbeidsongeschiktheid. Het resultaat op arbeidsongeschiktheid is -1.954. Het resultaat op sterfte is 253 en overige mutaties -172.

Overige actuariële resultaten ontstaan doordat de feitelijke uitkomsten afwijken van hetgeen actuariëel verondersteld is. Deze resultaten zijn niet toe te wijzen aan één van de eerder genoemde categorieën.

Het resultaat in deze categorie bedraagt -1.385.

De verschillende actuariële resultaten worden in de jaarrekening nader toegelicht. Voor het oordeel van de actuaris wordt verwezen naar de actuariële verklaring.

Saldo baten en lasten over de afgelopen jaren

(bedragen x € 1.000)	2025	2024	2023	2022	2021
Premieresultaat					
Premiebijdragen	84.798	77.879	70.732	60.203	57.658
Pensioenopbouw	-74.408	-63.771	-43.962	-63.741	-60.070
Overige mutaties technische voorziening	-5.498	-4.439	-4.013	1.338	-4.359
Pensioenuitvoeringskosten*	-2.470	-2.014	-1.337	-1.338	-4.770
	2.422	7.655	21.420	-3.539	-11.541
Interestresultaat					
Beleggingsresultaten	-97.815	83.430	77.346	-381.501	7.004
Rentetoevoeging technische voorziening	-23.966	-30.978	-26.010	5.736	6.501
Wijziging marktrente	241.595	-29.157	-20.221	414.669	84.666
	119.814	23.295	31.115	38.904	98.171
Overige resultaten					
Resultaat op waardeoverdrachten	1.302	1.525	4.975	-270	-499
Resultaat op kanssystemen (arbeidsongeschiktheid en sterfte)	-1.529	-2.387	137	450	-3.307
Resultaat op uitkeringen	-237	-227	-216	54	60
Resultaat op kosten	-5.277	-1.042	-1.027	0	0
Resultaat op toeslagen	0	-8.061	0	0	0
Wijziging actuariële grondslagen	-10.067	-3.198	1.855	-12.712	0
Wijziging overige actuariële uitgangspunten	0	0	-5.381	464	1.624
Overige baten	168	617	422	7	223
Overige lasten	-25	-49	-84	-24	0
	-15.665	-12.822	681	-12.031	-1.899
Totaal saldo van baten en lasten	106.571	18.128	53.216	23.334	84.731

* Zie voor een uitsplitsing de tabel in paragraaf 2.6.1, inclusief de toelichting.

2.3.2 Kostendekkende premie

De kostendekkende premie bestaat uit een actuariel benodigde premie voor de pensioenopbouw en de risicodekkingen voor overlijden en arbeidsongeschiktheid, de solvabiliteitsopslag, de opslag voor uitvoeringskosten en de opslag voor toeslagverlening.

De toename van de pensioenverplichtingen in het boekjaar wordt gefinancierd op basis van verwacht rendement met een opslag voor toekomstbestendige toeslagverlening ter hoogte van de verwachte prijsindexatie. In de feitelijke premie van 2025 is geen dekkingsgraad afhankelijke herstelbijdrage opgenomen.

In de volgende tabel is een overzicht van de kostendekkende premie opgenomen. De kostendekkende premie is berekend op basis van de rentetermijnstructuur. De gedempte kostendekkende premie is op basis van het verwachte rendement vastgesteld.

Premie 2025 (bedragen x € 1.000)	RTS	Gedempt	Feitelijk
Actuarieel benodigde premie voor inkoop onvoorwaardelijke onderdelen van de regeling			
Regulier	66.826	34.649	
Risicopremie partner- en wezenpensioen	1.407	1.037	
Opslag voor uitvoeringskosten	8.023	6.818	
Risicopremie arbeidsongeschiktheid	5.780	5.780	
Solvabiliteitsopslag	11.251	6.290	
Actuarieel benodigde premie inkoop voorwaardelijke onderdelen van de regeling		29.396	
Toetswaarde premie	93.287	83.970	83.210
Overige premie			
Afrekening vorig jaar			666
Anw-premie			128
Totaal feitelijke premie			84.004

De premiedekkingsgraad geeft aan in hoeverre de ontvangen pensioenpremie in een jaar voldoende is om de nieuwe pensioenaanspraken te kunnen financieren. Deze wordt bepaald door de beschikbare premie voor inkoop van onvoorwaardelijke onderdelen te delen door de actuarieel benodigde premie voor onvoorwaardelijke onderdelen. De beschikbare premie wordt verminderd met de opslag voor uitvoeringskosten.

De premiedekkingsgraad per 1 januari 2025 is ex-post vastgesteld op 103,0% op basis van de RTS van 31 december 2024. Een premiedekkingsgraad van minder dan 100% draagt niet bij tot herstel van de dekkingsgraad. Ten opzichte van de premiedekkingsgraad per 1 januari 2024 van 112,0% is er sprake van een daling. De ex ante premiedekkingsgraad per 1 januari 2025 ten tijde van het vaststellen van de premie en opbouw voor 2025 was 109% op basis van de RTS van 30 september 2024.

De adviserend actuaris heeft aangegeven dat dit voor 2025 als voldoende evenwichtig kan worden beschouwd. Het bestuur deelt deze mening. De premiedekkingsgraad beïnvloedt de financiële positie niet substantieel. In de verklaring van opdrachtverstrekking en -aanvaarding van sociale partners en het pensioenfonds, die in 2021 is overeengekomen en geldt per 1 januari 2020, is opgenomen dat het bestuur jaarlijks de evenwichtigheid toetst aan de hand van het verschil tussen de actuele dekkingsgraad en de premiedekkingsgraad. Indien er in enig jaar een te grote afwijking is tussen de actuele dekkingsgraad en de premiedekkingsgraad, waardoor er volgens het pensioenfonds sprake is van onevenwichtigheid, treedt het pensioenfonds in overleg met sociale partners. Doel van het overleg is te verzoeken aan sociale partners om tot een evenwichtige oplossing te komen.

Oordeel van de externe actuaris over de financiële positie

De financiële positie van het pensioenfonds is naar mening van de waarmerkend actuaris voldoende. Daarbij is bepalend de mate waarin het pensioenfonds zal kunnen voldoen aan de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, in aanmerking nemend het streven inzake toeslagen, zoals aan verzekerden meegedeeld en de in wet- en regelgeving opgenomen criteria.

2.4 Toeslagenbeleid

Naast de doelstelling van het pensioenfonds om te streven naar een nominaal pensioen, wordt koopkrachtbehoud beoogd, maar niet tegen elke prijs. Om deze doelstelling te realiseren heeft het pensioenfonds een toeslagenbeleid vastgesteld. Het toeslagenbeleid voldoet aan de wettelijke regels over het verlenen van toeslagen.

Voorwaardelijke toezegging

Het pensioenfonds heeft een voorwaardelijk toeslagbeleid, gebaseerd op de ambitie de pensioenen waardevast te houden. De daarbij gehanteerde maatstaf is de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer (CPI), alle bestedingen afgeleid, over de periode 1 oktober van het jaar t-2 tot 1 oktober van het jaar t-1.

Het bestuur beoordeelt jaarlijks of en in hoeverre het verlenen van een toeslag mogelijk is. Het bestuur betreft in zijn beoordeling onder meer:

- De financiële positie van het pensioenfonds en de eisen die de Pensioenwet daaraan stelt in het algemeen, én
- De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds en de vrije reserve van het pensioenfonds in het bijzonder.

Voor de toe te kennen toeslag hanteert het bestuur de onderstaande leidraad. Het bestuur kan besluiten om van deze leidraad af te wijken.

- Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan 110% worden er geen toeslagen verleend;
- Als de beleidsdekkingsgraad hoger of gelijk is aan de bovengrens, wordt de volledige toeslag verleend;
- Als de beleidsdekkingsgraad boven de 110% is, maar onder de bovengrens, dan wordt er toeslag verleend voor zover deze in de toekomst te realiseren is:
 1. Hiervoor is beschikbaar de ruimte tussen de beleidsdekkingsgraad en de ondergrens van 110%;
 2. Er wordt bepaald hoeveel dekkingsgraadpunten de beleidsdekkingsgraad zou dalen bij 1% toekomstige toeslagverlening waarbij voor de benodigde kosten voor toeslagverlening rekening wordt gehouden met het verwachte netto meetkundig rendement op zakelijke waarden;
 3. Vervolgens wordt de te verlenen toeslag als volgt bepaald: Uitkomst onder 1 gedeeld door de uitkomst onder 2 vermenigvuldigd met 1%;
 4. De onder 3 bepaalde toeslag wordt toegekend aan zowel actieve als niet-actieve deelnemers en aan gepensioneerden.

Per 30 september 2025 bedraagt de bovengrens 143,9% (per 30 september 2024 141,0%).

Als de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de bovengrens, kan het bestuur besluiten tot het inhalen van gemiste indexaties of repareren van eerdere kortingen. De maximale termijn voor inhaalindexaties of reparatie van kortingen bedraagt 10 jaar. Voor toekenning van bovengenoemde incidentele toeslagen zal maximaal 20% van het vermogen boven de bovengrens worden aangewend. Wettelijk mag een pensioenfonds geen toeslag verlenen indien de beleidsdekkingsgraad onder de 110% ligt.

Door de financiële positie van het fonds zijn de opgebouwde en ingegane pensioenen per 1 januari 2025 gedeeltelijk verhoogd.

Toeslag per 1 januari 2026

Het bestuur heeft in de bestuursvergadering van 5 november 2025 besloten om voorafgaand aan de overgang naar het nieuwe stelsel per 1 januari 2026 geen toeslag te verlenen.

Als onderdeel van de overgang naar de Wtp is het fondsvermogen per 31 december 2025 verdeeld. Hierbij zijn de persoonlijke pensioenvermogens van de pensioengerechtigden verhoogd. Onderstaande tabel toont de stijging van de levenslange ouderdomspensioenen voor een aantal leeftijden.

Leeftijd	Stijging uitkering
65	12,80%
70	12,10%
75	11,10%
80	9,70%
85	8,10%

2.5 Kortingsbeleid

Bij een slechtere financiële situatie van het pensioenfonds kan het pensioenfonds een aantal maatregelen treffen. Het pensioenfonds kan kiezen voor het niet toekennen van een toeslagverlening, het verhogen van de premie, het versoberen van de pensioenregeling en het aanpassen van of ingrijpen in het beleggingsbeleid. Als deze maatregelen niet voldoende zijn, heeft het pensioenfonds nog een uiterste maatregel. Deze uiterste maatregel is het korten van het pensioen. Dit betekent dat de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten worden verlaagd met een bepaald percentage. Het pensioenfonds heeft de opgebouwde pensioenen en pensioenrechten in 2025 niet hoeven te verlagen, omdat de beleidsdekkingsgraad in 2025 verder is gestegen van 118,4% naar 123,4% en boven het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) ligt.

Herstelplan 2023

Op 28 maart 2023 is een herstelplan ingediend, omdat de dekkingsgraad lager was dan het vereist eigen vermogen (VEV). Op basis van de systematiek van het herstelplan zou het fonds binnen 2 jaar uit reservetekort zijn: eind 2024 wordt op basis van het herstelplan een beleidsdekkingsgraad verwacht van 114,1% (dit is meer dan het VEV van 113,6%).

DNB heeft op 23 mei 2023 schriftelijk laten weten dat zij instemmen met het herstelplan van het fonds.

2024

De beleidsdekkingsgraad is per 31 december 2023 (115,9%) hoger dan het VEV (115,1%). Dit betekent dat het fonds géén actualisatie van het herstelplan hoeft in te dienen.

2025

De beleidsdekkingsgraad is per 31 december 2024 (118,4%) hoger dan het VEV (114,7%). Dit betekent dat het fonds géén actualisatie van het herstelplan hoeft in te dienen.

2026

Met ingang van 1 januari 2026 voert het fonds onder de Wtp een solidaire premiereregeling uit. Het herstelplan is daarmee niet langer aan de orde.

2.6 Uitvoeringskosten

Eén van de taken van het pensioenfonds is het uitvoeren van de pensioenregeling. In deze paragraaf wordt ingegaan op de kosten van de uitvoering, de klachten- en geschillenregeling, de incidentenregeling en het communicatiebeleid.

2.6.1 Kosten uitvoering pensioenbeheer

Het bestuur maakt voor de uitvoering van de regeling diverse kosten. Het bestuur vindt een transparante verantwoording en heldere communicatie over de gemaakte kosten van belang. De "Aanbevelingen Uitvoeringskosten" opgesteld door de Pensioenfederatie worden hierbij gehanteerd. Er wordt onderscheid gemaakt in 3 kostensoorten: pensioenbeheer, vermogensbeheer en transactiekosten.

Kostenratio per kostensoort	2025	2024
Kostenratio pensioenbeheer (€ per deelnemer) inclusief Wtp	389	206
Totale kosten pensioenbeheer (€ x 1000) inclusief Wtp	11.267	5.878
Kostenratio pensioenbeheer (€ per deelnemer) exclusief Wtp	207	170
Totale kosten pensioenbeheer (€ x 1000) exclusief Wtp	5.990	4.836
Kostenratio vermogensbeheer (% van het gemiddeld belegd vermogen)	0,24%	0,24%
Totale kosten vermogensbeheer (€ x 1000)	2.568	2.478
Kostenratio transactiekosten (% van het gemiddeld belegd vermogen)	0,04%	0,01%
Totale transactiekosten (€ x 1000)	474	122

De kosten zijn in 2025 gestegen door extra werkzaamheden in verband met de transitie naar de nieuwe pensioenregeling en door inflatiecorrecties.

De totale kostenratio geeft een totaalinzicht in alle kosten van het beheer van een pensioenfonds, exclusief transactiekosten, als percentage van het belegd vermogen. Hiermee wordt duidelijk welke impact deze kosten hebben op het opgebouwde (pensioen)vermogen. Het kengetal dient als aanvullende, maar tevens als belangrijkste graadmeter voor de beoordeling van de kosten van het pensioenfonds. Dit percentage heeft het pensioenfonds conform aanbevelingen van de Pensioenfederatie opgenomen.

De totale kostenratio van 0,80% bestaat uit 0,56% aan pensioenuitvoeringskosten en 0,24% aan vermogensbeheerkosten.

Om de uitvoeringskosten in perspectief te kunnen plaatsen zal het fonds in 2026 en 2027 deelnemen aan de kostenbenchmark die wordt uitgevoerd door Bell Pension Consultants & Actuaries over respectievelijk 2025 en 2026. Deze kostenbenchmark geeft inzicht in de gemaakte uitvoeringskosten van het pensioenfonds in relatie tot pensioenfondsen van gelijke omvang vóór en ná transitie.

Het bedrag aan uitvoeringskosten voor het pensioenbeheer bestaat uit:

(bedragen x € 1.000 en incl BTW)	Inclusief kosten Wtp		Exclusief kosten Wtp	
	2025	2024	2025	2024
Bestuur	667	686	667,4	686
Bestuur ondersteuning	1.158	1.318	1.158	1318
Pensioenuitvoering (TKP)	3.490	2.419	3.490	2.419
Wet toekomst pensioenen	5.277	1.042	0	0
Controle en advies	494	364	494	364
Pensioenuitvoering (overig)	488	384	488	384
Totaal	11.574	6.213	6.297	5.171
Allocatie naar kosten vermogensbeheer				
Kosten bestuur	133	137	133	137
Kosten bestuur ondersteuning	174	198	174	198
Kosten Beleggingsadviescommissie	0	0	0	0
Totaal allocatie naar kosten vermogensbeheer	307	335	307	334,9
Totaal pensioenbeheerskosten	11.267	5.878	5.990	4.836
Aantal actieven en pensioengerechtigden	28.942	28.482	28.942	28.482
Kosten per actieve/pensioengerechtigde	389	206	207	170
Aantal actieven, pensioengerechtigden en gewezen deelnemers	79.142	76.141	79.142	76.141
Kosten berekend over alle deelnemers	142	77	76	64
Gemiddeld aantal actieven en pensioengerechtigden in het jaar	28.712	26.612	28.712	28.482

Hieronder is een korte toelichting van bovenstaande kosten opgenomen. De ontwikkeling van de pensioenuitvoeringskosten wordt in de jaarrekening in hoofdstuk 9 nader toegelicht.

Kosten per deelnemer/pensioengerechtigde en kosten berekend over alle deelnemers

De totale kosten zijn ten opzichte van 2024 gestegen met € 5.361 duizend (voor allocatie naar vermogensbeheer). Deze stijging komt met name door de kosten Wet toekomst pensioenen en de pensioenuitvoering (TKP). In de kosten per deelnemer zijn de kosten die gemaakt worden inzake vermogensbeheer buiten beschouwing gelaten.

Bestuur

De kosten bestuur hebben betrekking op de vergoedingen voor de werkzaamheden verband houdend met de bestuursorganen. De vergoedingen bestaan uit een vaste vergoeding, een vergoeding van reis- en verblijfkosten, opleidingskosten en overige bestuurskosten. Hierin zijn ook opgenomen de kosten voor de werkzaamheden ter ondersteuning van de Raad van Toezicht en het verantwoordingsorgaan. Bij de vaststelling van de hoogte van de vaste vergoeding spelen vervangingswaarde, verantwoordelijkheid, functiewaardering en tijdsbesteding een rol.

Hierna volgt een overzicht van de vaste vergoedingen 2025 per bestuurslid (conform het beloningsbeleid). Deze vergoedingen zijn opgenomen in de totale kosten bestuur (€ 667 duizend).

Naam	Functie	2025
A. Snijders*	Voorzitter bestuur en Dagelijks Bestuur	€ 100.710
W. Bleckman **	Bestuurslid	€ 3.108
I. Hollander *	Bestuurslid en lid Dagelijks Bestuur	€ 60.613
G. Vermeulen	Bestuurslid	€ 37.301
K. Scheepens	Bestuurslid	€ 37.301
X. den Uyl	Bestuurslid	€ 37.301
J. van der Vliet ***	Bestuurslid	€ 37.301
P. Meijkamp****	Bestuurslid (aspirant)	€ 19.497

* De voorzitter en lid Dagelijks Bestuur ontvangen conform het beloningsbeleid vanuit die hoedanigheid een extra vergoeding (zie paragraaf 3.4 Beloningsbeleid).

** De heer Bleckman is per 1 februari 2025 afgetreden als bestuurslid.

*** Voor bestuurslid Van der Vliet wordt de vergoeding afgedragen aan de voordragende partij.

**** De heer Meijkamp is per 1 februari 2025 als aspirant bestuurslid toegetreden tot het bestuur.

Bestuursondersteuning

Dit betreft de vaste vergoedingen voor bestuursondersteuning, sleutelfunctie risicobeheer en IT-officer door Montae & Partners.

Pensioenuitvoering (TKP)

De kosten die pensioenuitvoerder TKP op jaarbasis in rekening brengt voor de vooraf afgestemde activiteiten en eventueel meerwerk worden onder deze post gerapporteerd. In de kosten TKP zijn ook kosten voor de relatiemanager en communicatie opgenomen.

Wet toekomst pensioenen

Dit betreffen onder andere advieskosten van Montae&Partners (€ 350 duizend), Willis Towers Watson (€ 378 duizend), Triple A (€ 38 duizend) en Elystar (€ 26 duizend). Voor algemene werkzaamheden betreffende de Wet toekomst pensioenen is voor TKP in 2025 een bedrag van € 4.483 duizend meegenomen in de kosten.

Pensioenuitvoering (overig)

De overige kosten betreffen contributies, bijdragen, communicatiekosten en overige beheerskosten.

De kosten voor contributies hebben betrekking op de verplichte bijdrage vanuit het pensioenfonds aan DNB (€ 93 duizend), het Nationaal Pensioenregister (€ 13 duizend), het lidmaatschap van de Pensioenfederatie (€ 31 duizend), heffing van de AFM (€ 34 duizend), deelname aan MijnOverheid (€ 22 duizend) en een contributie Stichting Zelfregulering Pensioenfondsen (€ 1 duizend). De totale contributies zijn in 2025 gestegen ten opzichte van 2024.

De communicatiekosten bedragen in 2025 € 243 duizend (2024: € 163 duizend). Daarnaast is er nog een bedrag opgenomen aan bankkosten van € 22 duizend (2024: € 17 duizend), incassokosten van € 1 duizend (2024: € 3 duizend) en IT kosten € 21 duizend (2024: € 19 duizend).

Controle en advies

Deze kosten hebben o.a. betrekking op alle kosten in het kader van de certificering door Triple A en advisering door Willis Towers Watson (€ 91 duizend; 2024: € 152 duizend) en de kosten van de certificering van het jaarwerk door Mazars (€ 71 duizend; 2024: € 122 duizend). De advieskosten van Wijf met Bedrijf (€ 50 duizend; 2024: € 42 duizend) hebben betrekking op vervulling sleutelfunctie Risicobeheer. Compliance kosten bedragen in 2025 € 12 duizend (2024: € 12 duizend). In 2025 bedragen de kosten van KPMG voor de interne audit functie € 67 duizend (2024: € 36 duizend). De totale kosten voor controle en advies zijn gestegen ten opzichte van 2024.

Oordeel bestuur over pensioenuitvoeringskosten per deelnemer

Het bestuur heeft conform de Aanbevelingen uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie beoordeeld of de pensioenbeheerskosten passend zijn in relatie tot het serviceniveau en de complexiteit van het pensioenfonds en de pensioenregeling, de communicatiestrategie van het pensioenfonds en de waardeoverdrachten. Het bestuur oordeelt dat dit het geval is. Het bestuur merkt daarbij wel op dat met de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel het pensioenfonds geconfronteerd wordt met aanzienlijke extra kosten van de pensioenuitvoeringsorganisatie, de bestuursondersteuning en de diverse adviseurs.

Om de uitvoeringskosten in perspectief te kunnen plaatsen zal het fonds in 2026 en 2027 deelnemen aan de kostenbenchmark die wordt uitgevoerd door Bell Pension Consultants & Actuaries over respectievelijk 2025 en 2026. Deze kostenbenchmark geeft inzicht in de gemaakte uitvoeringskosten van het pensioenfonds in relatie tot pensioenfonds van gelijke omvang vóór en ná transitie.

2.6.2 Kosten uitvoering vermogensbeheer

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de directe en de indirecte vermogensbeheerkosten gedurende 2025.

(bedragen x € 1.000)		Gemiddeld belegd vermogen	Kosten vermogensbeheer	Transactiekosten
2025	Totaal	1.075.720	2.568	474
	% gem. belegd vermogen		0,24%	0,04%
2024	Totaal	1.045.047	2.478	122
	% gem. belegd vermogen		0,24%	0,01%
2023	Totaal	892.889	2.256	162
	% gem. belegd vermogen		0,25%	0,02%
2022	Totaal	1.027.529	2.417	636
	% gem. belegd vermogen		0,24%	0,06%
2021	Totaal	1.158.390	2.720	136
	% gem. belegd vermogen		0,23%	0,01%

De indirecte vermogensbeheerkosten zijn verrekend met het rendement en bestaan uit beheerskosten en transactiekosten. Indirecte beheerskosten worden berekend op basis van de Total Expense Ratio (TER) van de beleggingsfondsen.

Transactiekosten binnen beleggingsfondsen worden overeenkomstig de aanbeveling van de Pensioenfederatie geïndiceerd door de in- en uitstapkosten die door de beleggingsfondsen (impliciet) in rekening worden gebracht bij toe- en uittrekkende participanten.

Het bestuur heeft conform de Aanbevelingen uitvoeringskosten (de Pensioenfederatie) beoordeeld of de vermogensbeheerkosten in relatie tot de assetallocatie en de benchmarkkosten en het rendement op lange termijn en het benchmarkrendement passend zijn. In 2025 zijn de totale kosten van het vermogensbeheer ca. 0,24% (2024: ca. 0,24%) van het gemiddeld belegd vermogen. De vermogensbeheerskosten zijn als percentage op totaalniveau gestegen. Een deel van de kosten van het bestuur en het bestuursbureau is toegerekend aan de vermogensbeheerkosten. Het gemiddeld belegd vermogen en de transactiekosten zijn gestegen, waardoor de absolute kosten hoger uitkomen dan in 2025.

Oordeel bestuur over de kosten uitvoering vermogensbeheer

Het bestuur heeft conform de Aanbevelingen uitvoeringskosten (van de Pensioenfederatie) beoordeeld of de vermogensbeheerkosten in relatie tot de assetallocatie en de benchmarkkosten en het rendement op lange termijn en het benchmarkrendement passend zijn. In 2025 zijn de totale kosten van het vermogensbeheer ca. 0,24% van het gemiddeld belegd vermogen. De vermogensbeheerskosten zijn als percentage op totaalniveau gestegen. Een deel van de kosten van het bestuur en het bestuursbureau is toegerekend aan de vermogensbeheerkosten.

Look-through (bedragen x € 1.000)	Beheerkosten		Transactiekosten incl. aan- verkoopkosten		Totaal	
	2025	2024	2025	2024	2025	2024
Kosten per beleggingscategorie						
Vastgoed	10	9	-	-	10	9
Aandelen	338	299	-	-	338	299
Vastrentende waarden	1.350	1.333	329	43	1.679	1.376
Overige beleggingen	-	-	-	-	-	-
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën excl. overlay	1.698	1.641	329	43	2.027	1.684
Kosten overlay beleggingen	56	61	145	79	201	140
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	1.754	1.702	474	122	2.228	1.824
Kosten vermogensbeheer pensioenfonds en Bestuursondersteuning	307	335			307	335
Kosten fiduciair beheer						
Bewaarloon	69	64			69	64
Advieskosten vermogensbeheer	178	173			178	173
Overige kosten	260	204			260	204
Totaal overige vermogensbeheerkosten	814	776			814	776
Totaal kosten vermogensbeheer	2.568	2.478	474	122	3.042	2.600

Toelichting per categorie:

- Het pensioenfonds belegt niet in vastgoed als aparte categorie. De categorie vastgoed in voorgaande tabel betreft beursgenoteerde vastgoedaandelen binnen de aandelenfondsen. De kosten van deze beleggingsfondsen in aandelen zijn (op basis van "lookthrough") evenredig aan de categorie vastgoed toegerekend.
- De beheerkosten voor aandelen (BlackRock) zijn in lijn met de ontwikkeling van de portefeuille (de omvang van het vermogen is gestegen). BlackRock brengt bij het pensioenfonds een management fee (voor de B-funds) en een base fee (voor de CCF) in rekening. Naast deze kosten worden ook kosten binnen de beleggingsfondsen ingehouden (ten koste van het rendement). Een bedrag van € 338 duizend is voor 2025 (2024: € 245 duizend) direct in rekening gebracht bij het pensioenfonds.
- De beheerkosten voor vastrentende waarden (Cardano, BlackRock, ASR, Aegon en Achmea Morgages) zijn licht gestegen. Dit kwam voornamelijk door de beheerkosten die gemaakt zijn in het Aegon ABS Opportunity fund, wat in het vierde kwartaal is aangekocht. Cardano rekent kosten voor het LDI mandaat en het FX overlay mandaat. Deze kosten zijn direct bij het pensioenfonds in rekening gebracht. De beheervergoeding van ASR is deels (€ 83,4 duizend; 2024: € 46 duizend) direct bij het pensioenfonds in rekening gebracht. De vergoedingen van Aegon, Achmea, en de geldmarktfondsen binnen het mandaat voor de matchingportefeuille van Cardano (van BlackRock, DWS en JP Morgan) zijn binnen de beleggingsfondsen in rekening gebracht.

- Als transactiekosten zijn opgenomen de kosten voor aankoop van beleggingen door het pensioenfonds (zoals acquisitiekosten, in- en uitstapvergoedingen van beleggingsfondsen of bijv. aandelen in een discretionair mandaat). Aan- en verkoopkosten zijn de directe aan- en verkoopkosten van beleggingstitels binnen een beleggingsfonds (waarbij evt. in en uitstapvergoedingen worden verrekend). Conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie wordt voor alle categorieën waarbij in een fonds wordt belegd een volledige lookthrough van transactiekosten toegepast. Bij lookthrough is een correctie gemaakt voor de in- en uitstapvergoedingen bij beleggingsfondsen, door het pro rata deel van deze opbrengsten te verdisconteren met de in- en uitstapvergoedingen die door het pensioenfonds zijn betaald. Daarnaast is het pro rata deel van de transactiekosten in een beleggingsfonds aan het pensioenfonds toegerekend. De transactiekosten zijn hoger dan vorig jaar (€ 474 duizend, 2024: € 122 duizend). Dit komt voornamelijk door de stijging in aan- en verkoopkosten van de Aegon ABS fondsen.
- De kosten vermogensbeheer pensioenfonds en bestuursondersteuning zijn toegerekende kosten o.b.v. urenbesteding. De omvang daarvan is deels gebaseerd op een inschatting (tijdsevenredige verdeling). Voor 2025 komt de "allocatie aan vermogensbeheer" uit op 20% van de bestuurskosten en 15% van de kosten bestuursondersteuning.
- De advieskosten betreffen kosten van Cardano, kosten van de extern adviseur van de beleggingsadviescommissie en advieskosten voor de begeleiding van de marktverkenning van de custodian. Deze kosten zijn direct bij het pensioenfonds in rekening gebracht.
- De post overige kosten bevat kosten voor aanvullende dienstverlening (zoals rapportages, bankdiensten, custody services, administratie) door CACEIS en worden direct bij het pensioenfonds in rekening gebracht. In de overige kosten zitten ook kosten die Cardano rekent voor het Rebalancing mandaat. Dit betreft het monitoren en bijsturen van de gehele balans naar strategische gewichten. Daarnaast zijn clearingkosten in de overige kosten meegenomen.

2.6.3 Beleggingsrendement, risico's en kosten

Het beleggen en beheersen van risico's brengt kosten met zich mee. Bij beleggingsbeslissingen, zoals het selecteren van beleggingscategorieën en vermogensbeheerders, worden kosten nadrukkelijk betrokken. De kosten van het vermogensbeheer worden jaarlijks geëvalueerd, zowel als geheel als bij de evaluatie van uitbestedingspartijen. Waar nodig worden acties in gang gezet.

In onderstaande grafiek worden de beleggingsrendementen en de kosten over de afgelopen vijf jaar getoond.

3 Bestuursbeleid

Het bestuur bepaalt het beleid van het pensioenfonds en voert dit beleid ook uit. Het bestuur van het pensioenfonds bestaat uit vertegenwoordigers van werkgevers en (oud-)werknemers in de recreatiebranche en een onafhankelijk voorzitter. Het bestuur bestuurt op basis van de regels voor governance en medezeggenschap die onder andere zijn vastgelegd in de Pensioenwet en de Code Pensioenfondsen. Het bestuur volgt de Code Pensioenfondsen en legt uit waar het van de normen in deze code afwijkt. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het bestuursbeleid. Aan bod komen onder andere: Wet toekomst pensioenen, zelfevaluatie en geschiktheid, compliance, principes voor beheerst beloningsbeleid, Code Pensioenfondsen, diversiteitsbeleid, contact met AFM en DNB en de aanbevelingen naar aanleiding van het jaarwerk.

3.1 Wet toekomst pensioenen

In 2025 was de verdere voorbereiding op de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel een van de strategische hoofddoelstellingen van het fonds. Dit heeft geresulteerd in een succesvolle transitie naar de Wtp per 1 januari 2026. De verdere uitrol en implementatie van de Wtp zal ook in 2026 een belangrijk aandachtspunt blijven voor het bestuur.

In het jaarverslag over 2024 is beschreven welke mijlpalen tot en met dat jaar zijn bereikt. In december 2024 en januari 2025 is de finale besluitvorming afgerond en op 31 januari 2025 is de inwaarmelding bij de toezichthouder DNB gedaan. Hierna is een intensief en constructief traject tussen het fonds en de toezichthouder gestart. De bevindingen van DNB uit hun beoordeling van het invaardossier zijn door het fonds geadresseerd in een aantal iteratieve rondes. Hierbij heeft het bestuur veelvuldig met DNB afgestemd, maar ook met de sociale partners, het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht.

Implementatieplan geactualiseerd

Ten behoeve van de Wtp-transitie heeft het fonds een Implementatieplan opgesteld. In het Implementatieplan gaat het fonds na en legt het schriftelijk vast of het in staat is de nieuwe pensioenregeling uit te voeren, op welke wijze het de nieuwe pensioenregeling (technisch) zal uitvoeren en welke stappen worden ondernomen om tot de uitvoering van de nieuwe pensioenregeling te komen. Hierbij verantwoordt het fonds de kosten, de risico's en de te nemen beheersmaatregelen. Het Implementatieplan brengt deze onderwerpen op hoofdlijnen samen en beziet deze zoveel mogelijk in samenhang, zonder een uiterst gedetailleerd plannings- of projectdocument te zijn.

In 2025 is, lopende het beoordelingstraject van de inwaarmelding, door sociale partners en door het bestuur een aantal aanvullende bestuurlijke besluiten genomen. Het verantwoordingsorgaan heeft nieuwe adviezen uitgebracht en de raad van toezicht heeft hernieuwd goedkeuring gegeven. Als gevolg hiervan is het Implementatieplan in 2025 een aantal maal geactualiseerd. Versie 5.0 d.d. 17 december 2025 is de finale versie. Deze versie is beschikbaar op de website van het fonds.

In vergelijking met versie 1.0 (d.d. 31 januari 2025) zijn in versie 5.0 de mijlpalenplanning, de GO-NoGO-cyclus en de beschrijving van het intensieve toezichtstraject met DNB verder uitgewerkt. De risicoanalyse is aangescherpt, onder meer op het terrein van IT-risico's, datakwaliteit, uitbesteding en kostenbeheersing, waarbij gebruik is gemaakt van de uitkomsten van de Wtp-RSA, de ERB en aanvullende feedback van DNB, sleutelfuncties en de externe accountant. Ook het hoofdstuk over data en datakwaliteit is verdiept, met een meer precieze beschrijving van de uitgevoerde werkzaamheden, bevindingen, resterende acties en de inrichting van extra controles en toetsmomenten rond invaren en de nazorgperiode.

Daarnaast is de planning van keten- en integratietesten, de beoordeling van de technische uitvoerbaarheid door TKP en de toepassing van het fallback-scenario nader geconcretiseerd, mede op basis van de livegang van het eerste TKP-fonds in mei 2025. De uitwerking van het invaarproces en de onderbouwing van de evenwichtigheid zijn verder verfijnd, onder andere ten aanzien van de inzet van de solidariteitsreserve, de toepassing van de standaardmethode en de bestuurlijke ruimte binnen de door sociale partners vastgestelde doelstellingen en bandbreedtes. Tenslotte is in V5.0 de governance rondom de transitie – inclusief extra overlegstructuren met uitvoerders, aanvullende adviezen en goedkeuringen van VO, RvT en sleutelfunctiehouders – en de nazorg na 1 januari 2026 uitgebreider beschreven, zodat de beheerste en integere uitvoering van de nieuwe regeling beter is geborgd en gedocumenteerd.

GO-NoGO besluiten

Het bestuur heeft op 2 april, 21 mei, 29 oktober en 19 november 2025, aan de hand van vastgestelde criteria, GO-NoGO besluiten genomen, die alle hebben geresulteerd in een GO. Op 17 december 2025 heeft het bestuur besloten geen gebruik te maken van de “noodstop”, waarna het fallback-scenario in werking zou zijn getreden.

Goedkeuring DNB

De DNB-bevindingen bestonden uit twee categorieën: (1) bevindingen die blokkerend waren voor het invaren en vóór de transitie afdoende dienden te zijn opgelost en (2) bevindingen die niet die blokkerend waren voor het invaren en ná de transitie konden worden geadresseerd. De bevindingen uit de eerste categorie zagen met name op de bestuurlijke onderbouwing van de evenwichtige belangenafweging in termen van pensioenverwachting en netto profijt en op een afdoende beheersing van IT-risico's teneinde een beheerste en integere bedrijfsvoering te kunnen borgen. Deze bevindingen zijn alle tijdig opgelost, als gevolg waarvan het fonds op 3 november 2025 het zogenaamde invaarbeveluit ontving: “DNB heeft besloten om geen verbod tot waardeoverdracht op te leggen, zoals bedoeld in artikel 150m, tweede lid Pw.”

Aan dit invaarbeveluit was een aantal voorschriften verbonden, die betrekking hadden op de periode tussen de datum van het beveluit en de daadwerkelijke transitiedatum. Deze voorschriften zijn alle door het fonds nageleefd.

Tegelijkertijd met het invaarbeveluit ontving het fonds de DNB-toezichtbrief met een vastlegging van de bevindingen van de tweede categorie; die ná de invaardatum konden worden geadresseerd. Deze hebben deadlines van eind april en eind augustus 2026. Het fonds vertrouwt erop deze deadlines te kunnen halen.

In naleving van de DNB-voorschriften is na 3 november 2025 de ontwikkeling van de rente en de dekkingsgraad frequent gemonitord. Op 31 december 2025 is vastgesteld dat de betreffende bandbreedtes waarbinnen de evenwichtigheid van de transitie was geborgd, niet waren overschreden. Hierop heeft DNB bevestigd dat er geen aanleiding was het invaarbeveluit te heroverwegen en is het fonds per 1 januari 2026 succesvol overgegaan naar een solidaire premiereregeling onder de Wtp.

In de eerste maanden van 2026 heeft het fonds de noodzakelijke nazorg en monitoring gedaan. Dit betrof met name zaken met betrekking tot pensioenbeheer, vermogensbeheer en actuariële controles.

Toetsmoment 2

Toetsmoment 2 (TM2) is het formele controlemoment ná het invaren, waarin wordt aangetoond dat de transitie correct is uitgevoerd en goed verantwoord. Het bestuur legt vast dat de verdeling van het fondsvermogen naar persoonlijke pensioenvermogens (PPV's) conform wet, transitie-/implementatieplan en toegepaste rekenregels is gedaan. De accountant geeft twee verklaringen: een controleverklaring bij de financiële verantwoording van de verdeling van het pensioenvermogen (FTK-eindbalans en de verdeelstaat) en een assurancerapport bij de berekende PPV's. De certificerend actuaaris speelt een expliciete rol bij de beoordeling van actuariële uitgangspunten, omrekenregels (standaardregel of vba-methode) en de verdeling richting PPV's. Er wordt getoetst op datakwaliteit tijdens/na de transitie: aansluiting van brondata op FTK-eindbalans, verwerking van nagekomen (her)waarderingen en terugwerkende-kracht-mutaties, en de functionele juistheid van de migratie. De controle op de omzetting van aanspraken/rechten naar PPV's gebeurt met deelwaarnemingen (maatmensen) en/of schaduwberekeningen om de berekeningen van de uitvoerder te valideren. Bij de vaststelling van dit jaarverslag is TM2 succesvol afgerond.

De nieuwe pensioenregeling

De nieuwe pensioenregeling van Pensioenfonds Recreatie is een solidaire premiereregeling met, op hoofdlijnen, de volgende kenmerken:

- Er zijn persoonlijke pensioenvermogens voor alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden; alle opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten (inclusief lopende uitkeringen) zijn per 1 januari 2026 ingevaren met toepassing van de wettelijke standaardmethode.
- Er wordt collectief belegd met een leeftijdsafhankelijke toedeling van overrendementen en beschermingsrendementen.
- De regeling kent een collectieve uitkeringsfase: alle pensioenuitkeringen zijn variabel en worden jaarlijks per 1 januari, met voor alle pensioengerechtigden eenzelfde percentage, aangepast op basis van rendement, rente, sterfte en een spreidingsperiode van drie jaar.

- De nieuwe pensioenregeling heeft dekkingen voor nabestaandenpensioenbasis: partnerpensioen, wezenpensioen en een vrijwillige Anw-hiaatregeling. In de nieuwe regeling zijn deze dekkingen op risicobasis. Partner en wezenpensioenaanspraken die vóór 1 januari 2026 zijn opgebouwd blijven via overgangsregelingen gewaarborgd.
- Bij arbeidsongeschiktheid is premievrije voortzetting van de pensioenopbouw verzekerd. Deze sluit aan bij de WIA-uitkering en het arbeidsongeschiktheidspercentage.
- De premie bedraagt 21,8% van de pensioengrondslag, waarvan de werknemersbijdrage 50% bedraagt.

Solidariteitsreserve

Er is een solidariteitsreserve met als primair doel het beperken van de kans op verlaging van de pensioenuitkeringen in de uitkeringsfase. De solidariteitsreserve bedraagt maximaal 4% van het fondsvermogen en is bij de transitie per 1 januari 2026 tot dit niveau gevuld.

Compensatie

De oude 'doorsneesystematiek', waarbij iedere ingelegde euro voor dezelfde pensioenopbouw zorgt, ongeacht de leeftijd van deelnemers, is in de nieuwe pensioenregeling verdwenen. Sociale partners hebben gekozen voor een eenmalige compensatie voor de afschaffing van de doorsneesystematiek voor iedereen van 40 jaar en ouder die én op 31 december 2025 én op 1 januari 2026 als werknemer pensioen opbouwt. Deze compensatie is in de vorm van een leeftijdsafhankelijke toevoeging aan het persoonlijk pensioenvermogen als percentage van de pensioengrondslag in 2025. De compensatie is collectief gefinancierd uit het fondsvermogen.

Evenwichtigheid

De gemaakte keuzes rond contractvorm, invaren, solidariteitsreserve en compensatie zijn door sociale partners en bestuur beoordeeld als in samenhang evenwichtig.

In 2025 heeft het bestuur diverse extra analyses met betrekking tot evenwichtigheid gedaan. Dit mede naar aanleiding van de geconstateerde bevindingen door DNB op het ingediende invaardossier, reacties van de stakeholders en verder ontwikkelende marktpraktijk. Dit heeft geleid tot aanpassingen van de modellering van het premiebeleid in het FTK, prioritering van de transitiedoelstellingen, aanpassingen van de maatstaven en de bandbreedtes en het besluit gebruik te maken van de discretionaire bevoegdheid van het bestuur voor het gericht toedelen van fondsvermogen - de zogenoemde "bestuurlijke ruimte".

De eerdere delta netto profijt berekeningen resulteerden in grote negatieve effecten voor jonge slapers, in het bijzonder in het scenario met hogere rente. Dit werd veroorzaakt door de hoogoplopende premiedekkingsgraden in het FTK. Het feit dat het fonds relatief groen is (premie t.o.v. vermogen) versterkt dit effect.

Op basis van deze inzichten heeft het bestuur mogelijkheden onderzocht om te komen tot een meer realistisch en plausibel premiebeleid, waarin de premiedekkingsgraad wordt begrensd en de aannames voor de rekenparameter aandelenrendement onder de FTK modelberekeningen zijn geëvalueerd.

Hierna heeft het bestuur de transitiedoelstellingen van de sociale partners opnieuw geprioriteerd. Het bestuur geeft voorrang aan het beschermen van de pensioengerechtigden. De groep die (bijna) de pensioenrechtige leeftijd heeft bereikt, heeft immers weinig tot geen menselijk kapitaal meer. Hiernaast vindt het bestuur dat zij een zorgplicht heeft voor de jongere pensioengerechtigde nabestaanden.

Pas als het op peil en zo veel als mogelijk stabiel houden van ingegane pensioenuitkeringen is geborgd, komen de andere twee doelstellingen aan bod. In volgorde van prioriteit zijn dit: het beperken van herverdeling tussen generaties en zo veel mogelijk compensatie bieden voor een eventuele achteruitgang in pensioen als gevolg van de transitie naar de nieuwe pensioenregeling (onder andere als gevolg van de afschaffing van de doorsneesystematiek).

Om deze doelstellingen te bereiken heeft het bestuur onderzocht welke mogelijkheden er zijn om de verschillende delta netto profijt effecten te beperken door gebruik te maken van de inzet van de bestuurlijke ruimte. Voor slapers heeft dit geresulteerd in een verbetering van de absolute delta netto profijt ondergrens naar -10%.

Daarbij is in aanmerking genomen dat slapers relatief vaak vertrekken met (automatische) waardeoverdracht en het verlies aan potentiële toekomstige indexatie in de praktijk kleiner is dan in de netto profijt berekening ingeschat. Indien actieve deelnemers in dezelfde toekenning van extra kapitaal ook zouden worden betrokken resulteert dit in een forse toename van de lasten, terwijl actieve deelnemers op korte termijn al profiteren van de afschaffing van de doorsneesystematiek. Daarop is besloten de inzet te beperken tot de jonge slapers.

Vervolgens is onderzocht welke mogelijkheden er zijn om de negatieve effecten bij actieven verder te verkleinen. Uit de gevoeligheidsanalyses bij een hogere rente blijkt een harde ondergrens van -5% delta netto profijt niet mogelijk te zijn binnen de wettelijke begrenzings van de bestuurlijke ruimte en de randvoorwaarden rondom het netto profijt bij slapers (> -10%) en pensioengerechtigden (> 0%).

Het beperken van de negatieve effecten bij actieven heeft relatief grote lasten tot gevolg. Daarbij moet in aanmerking worden genomen dat het netto profijt effect voor actieven uitgaat van de veronderstelling van deelname tot pensioendatum. In de praktijk is vaak sprake van uitreding (en later weer herintreding) waardoor het werkelijke effect vaak kleiner zal uitvallen. Een sterke sturing op het beperken van netto profijt effect voor die groep zal gemiddeld tot overcompensatie voor gemis aan toekomstige opbouw kunnen leiden.

Samenvattend heeft dit geleid tot de volgende transitiedoelstellingen (inclusief voorrangregels), maatstaven en bandbreedtes:

1. Ingegane pensioenuitkeringen op peil en zo veel als mogelijk stabiel houden

Absolute ondergrens delta netto profijt pensioengerechtigden: 0%.

2. Beperken herverdeling tussen generaties

Absolute ondergrens delta netto profijt actieven en slapers: -10% en beperkte relatieve verschillen delta netto profijt tussen deelnemersgroepen.

3. Zo veel mogelijk compensatie bieden voor een eventuele achteruitgang in pensioen als gevolg van de transitie naar de nieuwe pensioenregeling (onder andere als gevolg van de afschaffing van de doorsneesystematiek)

Streven naar een ondergrens delta netto profijt actieven: -5%.

Het bestuur heeft deze doelstellingen, binnen de wettelijke begrenzings van de bestuurlijke ruimte, behaald door gericht fondsvermogen toe te delen aan jonge actieven, in mindere mate aan slapers en zeer beperkt aan pensioengerechtigden.

3.2 Zelfevaluatie en geschiktheid

Zelfevaluatie

Bij zelfevaluatie gaat het om het functioneren van het bestuur als geheel en van de individuele bestuursleden afzonderlijk. Doel van de zelfevaluatie is de kwaliteit van het bestuur in stand te houden en waar nodig te verbeteren.

Op 4 februari 2026 heeft de meest recente collectieve zelfevaluatie van het bestuur plaatsgevonden. Het bestuur greep deze zelfevaluatie aan om aan de hand van een aantal vragen terug en vooral vooruit te kijken. Aan de orde kwam onder andere:

- De wijze van vergaderen, ruimte voor ieders mening en specifieke inbreng, samenwerking en sfeer in het bestuur;
- Beschikbaarheid en tijdbesteding, effectiviteit van vergadering in bestuur, rolverdeling en effectiviteit van de commissies;
- Fondsgovernance onder de Wet toekomst pensioenen;
- In het kader van de Code Pensioenfondsen, aandacht voor integriteit, continuïteit en inclusie.

Geschiktheid

Het pensioenfonds beschikt over een geschiktheidsplan waarin is vastgelegd over welke deskundigheid de individuele bestuursleden en het bestuur als geheel moeten beschikken en op welke wijze de deskundigheid wordt bevorderd. Daarnaast bevat het geschiktheidsplan ook het geschiktheidsbeleid van de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan.

In het geschiktheidsplan worden de actuele en geambieerde geschiktheidsniveaus beschreven. Een opleidingsplan en opleidingsregister maken deel uit van het geschiktheidsplan. Om de kwaliteit van functioneren te kunnen waarborgen, werkt het pensioenfonds met functieprofielen voor de verschillende rollen in het bestuur, de Raad van Toezicht, het verantwoordingsorgaan en voor de sleutelfunctiehouders interne audit, risicobeheer en actuariael. Deze functieprofielen zijn leidraad bij de voordracht en (her)benoeming. Potentiële kandidaten kunnen zich op basis van het functieprofiel vooraf een volledig beeld vormen van de functie, de gevraagde inzet en deskundigheid, functie-eisen en verantwoordelijkheden.

3.3 Compliance

Onder compliance wordt het geheel van maatregelen verstaan dat zich richt op de implementatie, handhaving en naleving van externe wet- en regelgeving, alsmede op interne procedures en gedragsregels om te voorkomen dat de reputatie en integriteit van het pensioenfonds wordt aangetast.

Het pensioenfonds hecht belang aan een deugdelijk pensioenfondsbestuur en een goede naleving van interne en externe regels. Het pensioenfonds ziet compliance als een onmisbare schakel in de missie om de belangen van deelnemers optimaal te behartigen.

3.3.1 Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfonds

De Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfonds (hierna: de Gedragslijn) is opgesteld door de Pensioenfederatie en heeft een bindend karakter voor pensioenfonds die lid zijn van de Pensioenfederatie. Met de Gedragslijn geven pensioenfonds invulling aan de wijze waarop zij persoonsgegevens van (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en andere aanspraakgerechtigden verwerken.

De Gedragslijn verplicht pensioenfonds om te rapporteren over de naleving ervan. Als lid van de Pensioenfederatie legt Pensioenfonds Recreatie met dit jaarverslag verantwoording af over de toepassing van de normen uit de Gedragslijn gedurende het verslagjaar 2025. Indien normen niet of niet volledig zijn toegepast, wordt dit gemotiveerd toegelicht.

De toepassing van de Gedragslijn is vastgelegd in de privacy-gerelateerde beleidsdocumenten van het fonds en is geborgd binnen de relevante (uitbestedings-)processen. De Privacy Officer van het pensioenfonds ziet actief toe op de naleving hiervan.

Daarnaast heeft Pensioenfonds Recreatie bij alle als kritisch aangemerkte uitbestedingspartijen die namens het fonds persoonsgegevens verwerken een uitvraag uitgevoerd naar de naleving van de Gedragslijn. Hierbij is tevens acht geslagen op beschikbare assurancerapportages en zijn aanvullende uitvragen en overleggen gevoerd met de uitbestedingspartijen die tevens als verwerker zijn aangemerkt. Alle uitbestedingspartijen hebben verklaard de normen van de Gedragslijn na te leven, aanvullend op de geldende verplichtingen uit hoofde van de AVG. Op basis hiervan is vastgesteld dat aan de normen van de Gedragslijn wordt voldaan.

Pensioenfonds Recreatie verklaart zich in 2025 te hebben gehouden aan de Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfonds.

3.3.2 Gedragscode

Het pensioenfonds heeft een gedragscode die wordt nageleefd door de verbonden personen. Dit zijn (aspirant-)leden van het bestuur, de Raad van Toezicht, het verantwoordingsorgaan, de sleutelfunctiehouders en -vullers, de toevoorders en andere aan het pensioenfonds verbonden personen. De gedragscode van het pensioenfonds is in lijn met de modelgedragscode van de Pensioenfederatie.

Doel van de gedragscode is het stellen van regels en richtlijnen om (een schijn van) belangenverstremgeling te voorkomen. Daarnaast staat in de gedragscode hoe moet worden omgegaan met vertrouwelijke informatie van het pensioenfonds. De gedragscode bevordert de transparantie en zorgt ervoor dat alle betrokkenen bij aantreden, ook voor hun eigen bescherming, duidelijk weten wat wel en niet geoorloofd is. Elke verbonden persoon verklaart jaarlijks schriftelijk de gedragscode te hebben nageleefd en deze te zullen blijven naleven.

In 2025 is bij de evaluatie van de uitbestedingspartijen gevraagd te verklaren dat de gedragscode van de betreffende uitbestedingspartij op uitgangspunten gelijkwaardig is aan die van het pensioenfonds. De conclusie is dat alle uitbestedingspartijen een gedragscode hanteren die op uitgangspunten gelijkwaardig is aan die van het pensioenfonds.

3.3.3 Compliance officer

Het pensioenfonds heeft in het kader van een beheerste en integere bedrijfsvoering een externe compliance officer. De compliance officer controleert onder andere of de gedragscode van het pensioenfonds wordt nageleefd. Met ingang van 1 december 2024 is TriVu de externe compliance officer van het pensioenfonds. De compliance officer heeft in 2026 de naleving van de gedragscode over 2025 door de verbonden personen beoordeeld en gerapporteerd aan het bestuur. Het bestuur legt over compliance elk jaar verantwoording af aan alle betrokkenen door middel van dit jaarverslag. De compliance officer geeft in het rapport over 2025 aan dat de gedragscode is nageleefd. Meer informatie over het rapport van de compliance officer is te lezen in hoofdstuk 6.

3.4 Beloningsbeleid

Het pensioenfonds voert een beheerst beloningsbeleid. Overeenkomstig de Pensioenwet en het Besluit uitvoering Pensioenwet voert het fonds een beloningsbeleid dat niet aanmoedigt tot het nemen van meer risico's dan voor het fonds aanvaardbaar is. De richtlijnen van de Pensioenfederatie zijn betrokken bij het vaststellen van de hoogte van de vergoeding.

De bestuursleden ontvangen voor de reguliere werkzaamheden een vaste vergoeding op jaarbasis. Bij de vaststelling van de hoogte van de beloning spelen vervangingswaarde, verantwoordelijkheid, functiewaardering en tijdsbesteding een rol. Op basis hiervan is de tijdsbesteding voor de leden van het bestuur bepaald op 1,2 dag per week, voor de onafhankelijk voorzitter is dit vastgesteld op 2,7 dagen per week en voor een lid van het Dagelijks Bestuur is dit 1,95 dagen per week. De beloning van de onafhankelijk voorzitter is hoger dan die van een lid van het (dagelijks) bestuur door de inhoud en de verantwoordelijkheid van de functie. In paragraaf 2.6.1. zijn de vergoedingen van het bestuur opgenomen.

De leden van de Raad van Toezicht van het pensioenfonds ontvangen een vaste jaarlijkse vergoeding. De leden van het verantwoordingsorgaan ontvangen een vacatievergoeding per vergadering.

Beheerst belonen is onderdeel van het uitbestedingsbeleid van het pensioenfonds. Het pensioenfonds verlangt ook van uitbestedings- en contractpartijen dat zij een beheerst beloningsbeleid hebben. De uitgangspunten zijn tevens opgenomen in de ABTN van het pensioenfonds.

3.5 Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen werkt volgens het 'pas toe of leg uit'-principe. Het pensioenfonds volgt de normen van deze code.

Het pensioenfonds voldeed eind 2024 op één punt niet volledig aan de per 1 januari 2024 herziene Code: de Code schrijft voor dat het intern toezicht in het bestuursverslag, op basis van een vooraf door het intern toezicht vastgestelde toezichtvisie en een eerder geformuleerd normenkader, verantwoording aflegt over de verrichte werkzaamheden, de bevindingen rapporteert en (zo nodig) aanbevelingen doet.

De Raad van Toezicht heeft het toezichtplan 2025 uitgebreid en onder andere haar toezichtvisie vastgelegd. Met deze aanvulling voldoet het fonds eind 2025 volledig aan de Code Pensioenfondsen.

De Code nodigt pensioenfondsen uit om over een aantal normen verhalend te rapporteren in het jaarverslag. Deze normen zijn hierna opgenomen met een verwijzing naar de verhalende toelichting in het jaarverslag.

Rapportagenorm	Voldoet het pensioenfonds aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag of website
Norm 1 - Aandacht hebben voor de missie, visie, strategie		
Het pensioenfonds heeft een missie, visie en strategie. Daarin beschrijft het pensioenfonds wat het pensioenfonds wil betekenen en bereiken voor zijn belanghebbenden, rekening houdend met hun voorkeuren en belangen. Op deze wijze bepaalt het pensioenfonds wat zijn strategische doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding, zijn. Het pensioenfonds evalueert zijn missie, visie en strategie periodiek en rapporteert hierover in zijn bestuursverslag.	Ja	In hoofdstuk 1.3 rapporteert het bestuur over de missie, visie en strategie en de periodieke evaluatie daarvan.
Norm 4 - Kennen van de voorkeuren van de belanghebbenden		
Het pensioenfonds verdiept zich in de voorkeuren van de bij het pensioenfonds betrokken belanghebbenden en betreft deze voorkeuren bij het bepalen van zijn strategische doelstellingen en beleidsuitgangspunten en gaat daarover met de belanghebbenden in gesprek. Het pensioenfonds rapporteert hierover jaarlijks in het bestuursverslag.	Ja	Het bestuur rapporteert in hoofdstuk 1.3 over het kennen van de voorkeuren van de belanghebbenden.
Norm 15 - Open en transparant zijn		
Het bestuur vervult zijn taken op een voor belanghebbenden transparante, open en toegankelijke wijze. Het bestuur rapporteert jaarlijks in zijn bestuursverslag in ieder geval over: <ul style="list-style-type: none"> • de missie, visie en strategie; • de naleving van deze code en de interne gedragscode; • de evaluatie van het functioneren van het bestuur; • de afhandeling van klachten en geschillen en de wijzigingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien. 	Ja	<ul style="list-style-type: none"> - missie, visie en strategie hoofdstuk 1.3 - de naleving van de Code PF hst 3.5 - de naleving van de interne gedragscode: hoofdstuk 3.3.2 - de zelfevaluatie bestuur: hoofdstuk 3.2 - klachten en geschillen: hoofdstuk 2.6
Norm 34 - Geschiktheids-, diversiteits- en inclusiebeleid naleven en uitdragen		
Het pensioenfonds heeft een schriftelijk beleid vastgesteld om de diversiteit en inclusie in zijn fondsorganen te vergroten of in stand te houden. Dit beleid stelt passende doelen op ten aanzien van de mate van diversiteit op alle voor het pensioenfonds relevante maatschappelijke aspecten, waaronder tenminste geslacht of genderidentiteit, leeftijd en sociaal-culturele achtergrond. Op basis van dit beleid heeft het pensioenfonds een planmatige aanpak gericht op het bereiken van deze doelen. Het bestuur herijkt dit beleid periodiek en rapporteert jaarlijks in het bestuursverslag over de resultaten van dit beleid.	Ja	In hoofdstuk 3.6 rapporteert het bestuur over de resultaten van het diversiteits- en inclusiebeleid.

3.6 Diversiteitsbeleid

Het bestuur vindt het belangrijk dat alle belanghebbenden van het pensioenfonds zich vertegenwoordigd kunnen voelen en zich kunnen herkennen in de (samenstelling van de) pensioenfondsorganen. Het bestuur is van mening dat divers samengestelde pensioenfondsorganen, waar ruimte is voor uiteenlopende invalshoeken en perspectieven, bijdragen aan het goed besturen van het pensioenfonds.

Het pensioenfonds heeft de volgende doelstellingen voor de samenstelling van het bestuur, het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht:

- een verscheidenheid aan vaardigheden (bijvoorbeeld professionele achtergrond);
- een verscheidenheid aan sociaal-culturele achtergrond;
- variatie in genderidentiteit: een fondsorgaan heeft zowel tenminste een lid dat zich als vrouw identificeert als een lid dat zich als man identificeert; en
- variatie in leeftijd: in het bestuur en in het verantwoordingsorgaan hebben ten minste één persoon jonger dan 40 jaar en één persoon ouder dan 40 jaar zitting.

Het bestuur streeft daarnaast naar een open cultuur waarin daadwerkelijk ruimte is voor verschillen in identiteit en perspectief. Zo kan in de besluitvorming actief gebruikt worden gemaakt van de verschillen en verschillende perspectieven.

Om de diversiteit binnen het pensioenfondsbestuur te bevorderen en te implementeren heeft het bestuur een stappenplan diversiteit en inclusie. Naast het stappenplan heeft het pensioenfonds een beleid aspirant-bestuurder en een beleid traineeship opgesteld.

Het bestuur trekt de diversiteitsdiscussie breder dan uitsluitend de fondsorganen. Zo weegt het bestuur ook de diversiteit van adviseurs en fondsondersteuners die intensief en nauw bij het bestuur betrokken zijn.

Het verantwoordingsorgaan bestond op 31 december 2025 uit vier vrouwen en drie mannen. De Raad van Toezicht bestond op 31 december 2025 uit één vrouw en twee mannen. Het bestuur bestond op 31 december 2025 uit één vrouw en zes mannen. Zowel bestuur als verantwoordingsorgaan hadden op 31 december 2025 één lid jonger dan 40 jaar.

Het fonds biedt deelnemers van de PensioenLab Academie de gelegenheid om praktijkervaring op te doen binnen het bestuur. PensioenLab Academie leidt jongeren op voor een bestuursfunctie bij een pensioenfonds. In de periode van november 2024 tot 1 juli 2025 heeft een deelnemer van het programma als stagiair binnen het bestuur meegelopen. In september 2025 startte opnieuw een stagiair binnen het bestuur. Deze stage liep tot en met april 2026.

3.7 IT-beleid

Het fonds is in hoge mate afhankelijk van informatie-technologie (IT) voor het uitvoeren van zijn bedrijfsvoering en het realiseren van strategische doelstellingen. Betrouwbare, volledige, veilige en tijdige informatievoorziening — zowel intern richting bestuur en verantwoordingsorgaan als extern richting uitbestedingspartijen en toezichthouders — is daarbij cruciaal.

Het fonds is zich continu bewust van zowel de kansen als de risico's die met IT samenhangen. Het fonds heeft een IT-beleid opgesteld dat aansluit bij het toetsingskader Informatiebeveiliging van De Nederlandsche Bank (DNB) en bij relevante privacy kaders van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Het fonds heeft ook een IT-officer aangesteld.

Bestuurlijke IT-omgeving

Het pensioenfonds werkt met een eigen bestuurlijke IT-omgeving binnen Microsoft Office 365. De IT-dienstverlening wordt verzorgd door DRM ICT Solutions.

Alle bestuursorganen maken verplicht gebruik van deze omgeving. Het IT-beleid beschrijft hoe zij veilig en verantwoord met digitale middelen omgaan. Daarnaast zorgt het datakwaliteitsbeleid, samen met toezicht door de Privacy Officer, voor naleving van de privacywetgeving en een zorgvuldige afhandeling van datalekken.

Eind 2025 is de vergadertool Indeqa vervangen door Decisions, een geïntegreerde toepassing binnen Microsoft Teams. Alle betrokken organen hebben hiervoor een training gevolgd.

DORA

De Digital Operational Resilience Act (DORA) is een Europese verordening die op 17 januari 2025 in werking is getreden. Deze verordening verplicht financiële instellingen om hun IT-risico's op een meer doeltreffende wijze te beheersen en zich structureel te beschermen tegen cyberdreigingen.

Om aan DORA te voldoen is een aantal beleidsdocumenten geactualiseerd en zijn nieuwe documenten vastgesteld in de bestuursvergadering van 6 november 2024. De implementatie is planmatig uitgevoerd in samenwerking met de uitbestedingspartijen, die tevens kwalificeren als ICT-dienstverleners. Pensioenfonds Recreatie voldoet per 17 januari 2025 aan de DORA regelgeving en de daaruit voortvloeiende verplichtingen.

3.8 Incidentenbeleid

Het pensioenfonds beschikt over een incidentenregeling. Een incident is een gedraging of gebeurtenis die een ernstig gevaar vormt voor de integere uitvoering van het bedrijf van het pensioenfonds. Het bestuur is niet bekend met (vermoedens van) incidenten van deze ernst die zich in 2025 hebben voorgedaan. Tevens is het bestuur niet bekend met (vermoedens van) incidenten die zich bij de uitbestedingspartijen, adviseurs en/of de waarmerkend accountant en certificerend actuaris hebben voorgedaan.

3.9 Klachten- en geschillenprocedure

Het pensioenfonds beschikt over een klachten- en geschillenprocedure, die in lijn is met de Pensioenwet en met de Gedragslijn Goed omgaan met klachten van de Pensioenfederatie. Een klacht is iedere uiting van ongenoegen. Op de website van het pensioenfonds wordt uitgebreid beschreven wat een (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde kan doen wanneer deze ontevreden is en een klacht wil melden.

	2025	2024	2023	2022	2021	2020
Aantal klachten/geschillen	133	88	1	8	13	12

Luisteren naar deelnemers en daar naar handelen biedt kansen om onze dienstverlening structureel te blijven verbeteren. Hierbij volgt het pensioenfonds de geactualiseerde versie van de Gedragslijn Goed omgaan met Klachten. Dit is een vorm van zelfregulering waarmee leden van de Pensioenfederatie hebben vastgelegd wat het basisniveau is van hoe de pensioenfondssector wil omgaan met klachten. Hiermee sluit het pensioenfonds aan bij de verwachtingen van deelnemers en is het pensioenfonds goed voorbereid op de verwachte toestroom van vragen en klachten door de stelselwijziging. Het pensioenfonds hanteert de bredere definitie van een klacht: elke uiting van ontevredenheid van een persoon gericht aan het pensioenfonds. Daarnaast heeft het pensioenfonds een klachtenbeleid. Hierin staat beschreven wat de succesfactoren zijn van goed klachtenmanagement en hoe het bestuur daarop stuurt. Bij de gehele of gedeeltelijke afwijzing van een geëscaleerde klacht verwijst het pensioenfonds door naar de Geschilleninstantie Pensioenfondsen (GIP).

In onderstaand schema staan de aantallen klachten, geëscaleerde klachten en geschillen over 2025 toebedeeld aan een aantal vaste rubrieken zoals beschreven in de gedragslijn.

In 2025 zijn 133 klachten ontvangen en afgehandeld.

Onderverdeeld naar onderwerp (AFM classificatie) geeft dat het volgende beeld:

Onderwerp	Aantal klachten	Geëscaleerde klachten	Geschillen
Service en klantgerichtheid	0	0	0
Behandelingsduur	1	0	0
Informatieverstrekking	6	1	0
Deelnemersportaal	7	0	0
Keuzebegeleiding	0	0	0
Pensioenberekening en -betaling	74	2	0
Registratie werknemersgegevens datakwaliteit	12	0	0
Toepassing wet- en regelgeving algemeen	19	0	0
Toepassing wet- en regelgeving invaren en transitie	11	1	0
Financiële situatie	1	0	0
Duurzaamheid	0	0	0
Overig	2	0	0
Totaal	133	4	0

De pensioenuitvoeringsorganisatie van het pensioenfonds, TKP, heeft in 2024 het proces voor het periodiek meten van de klanttevredenheid over de behandeling van klanten ingericht volgens de nieuwe regels.

De klanttevredenheid over de behandeling van klachten wordt gemeten en er worden data verzameld. Via het feedbackproces kijkt het pensioenfonds op een stelselmatige wijze naar mogelijke verbeteringen om door te voeren op basis van de ontvangen klantsignalen. In 2025 is het feedbackproces verder ingericht en op basis van verzamelde data zijn concrete verbeterpunten benoemd. TKP hanteert een gestructureerde en geïntegreerde aanpak voor feedbackbeheer, het feedbackmanagement. De klantbeleving staat hierbij centraal. Een belangrijke bron van feedback zijn klachten van deelnemers. Deze klachten leveren waardevolle inzichten op die bijdragen aan het verbeteren van de dienstverlening.

3.10 Communicatiebeleid

Communicatie 2025

Het jaar 2025 was een belangrijk communicatiejaar voor het pensioenfonds. De communicatieactiviteiten waren vooral gericht op de communicatie over de overgang naar de nieuwe regeling per 1 januari 2026. Daarnaast gingen de reguliere communicatie-activiteiten en campagnes ook gewoon door.

Hoofdpunten van de communicatie

In het communicatiejaarplan van 2025 zijn de doelen voor de communicatie opgenomen. Hierbij ligt de focus op de thema's zelfredzaamheid vergroten, relaties verstevigen, het ontzorgen van deelnemers en werkgevers en met dit alles bouwen aan vertrouwen. Deze doelen waren in het communicatiejaarplan 2025 als volgt gedefinieerd.

1. Deelnemers - zelfredzaamheid vergroten (zelfredzaamheid)
 - Inzicht in eigen pensioensituatie vergroten;
 - Inzicht in pensioenkeuzes en acties die deelnemer kan ondernemen vergroten;
 - Aanzetten tot actie ondernemen als deelnemer dit zelf nodig vindt.
2. Deelnemers - relatie met het fonds verbeteren (relatie)
 - Bereikbaarheid vergroten (via verschillende kanalen);
 - Ervaren van het fonds als #Gastvrij pensioenfonds;
 - Een bijdrage leveren aan het vergroten van tevredenheid.

3. Werkgevers – ondersteuning bieden (zelfredzaamheid)
 - Inzicht in pensioen in hoofdlijnen vergroten;
 - Inzicht in keuzemogelijkheden van deelnemers vergroten.
4. Werkgevers – relatie met het fonds versterken (goede relatie)
 - Weten dat het pensioen is geregeld via Pensioenfonds;
 - Het vermogen om de deelnemer op weg te helpen vergroten;
 - Ervaren het fonds als #Gastvrij pensioenfonds;
 - Bereikbaarheid vergroten.

Wtp communicatie

Het jaar 2025 was het jaar voor de overgang naar de nieuwe regeling. Daarom waren er speciale Wtp-campagnes zoals een kennismeting onder de deelnemers en een campagne voor de werkgevers om de deelnemersgegevens tijdig aan te leveren. Ook was er een campagne om de vrijgestelde en vrijwillig aangesloten werkgevers op de hoogte te brengen van de wijziging van de regeling.

In november zijn de eerste berekeningsbrieven verstuurd naar alle mensen met een pensioen bij het pensioenfonds. Hier waren ook weer campagnes voor de werkgevers en deelnemers aan gekoppeld. Begin december zijn aanvullend twee webinars georganiseerd waarin extra uitleg werd gegeven over de verstuurd brieven aan de werkgevers en deelnemers.

Gedurende het jaar is de website aangevuld met informatie over de nieuwe regeling. Ook is er een digitale toolkit voor de werkgevers op de website geplaatst. Eind 2025 zijn de website en het portaal aangepast aan de nieuwe regeling.

Reguliere communicatie

Naast de Wtp-campagnes en communicatieactiviteiten zijn er ook niet-Wtp campagnes en activiteiten geweest. Zo was er een campagne om e-mailadressen van de deelnemers te verzamelen en was er voor de werkgevers een campagne over de Wet digitale overheid (Wdo).

Zoals elk jaar is ook in 2025 weer een Verkort Jaarverslag gemaakt en gepubliceerd op de website. Om de zichtbaarheid te vergroten heeft het fonds in 2025 weer deelgenomen aan de ZwembadBranchedag. Daarnaast was het fonds dit jaar aanwezig bij de Recreatievakbeurs. Net zoals in 2024 is in 2025 LinkedIn gebruikt om de (werkgevers)doelgroep via een extra kanaal te bereiken.

Verder zijn alle procesbrieven, zoals de januarimailing, Uniforme Pensioenoverzichten (UPO) en de Gepensioneerden UPO (GUPO), verzonden. Ook zijn er nieuwsbrieven verstuurd naar deelnemers en werkgevers. Via verschillende communicatiekanalen, zoals de website, LinkedIn en partnerkanalen, zijn relevante updates gedeeld. Zichtbaar is dat het aantal bezoekers op de website toeneemt na het versturen van nieuwsbrieven en gerichte campagnes, wat erop wijst dat deze communicatiemiddelen effectief bijdragen aan de zichtbaarheid en het bereik van het pensioenfonds.

Belangrijke inzichten uit de activiteiten

- Websitebezoek wordt sterk beïnvloed door nieuwsbrieven, nieuwsberichten en gerichte campagnes. De meeste bezoekers komen via deze kanalen.
- Inzet jaarlijkse Digitale Bereikbaarheids campagne om e-mailadressen te verzamelen. In 2025 zijn de gestelde doelen gehaald voor de actieve en gewezen deelnemers. Voor de pensioengerechtigden is het doel net niet behaald. Wel hebben we van 82,1% van deze groep al een e-mailadres.
- De best bekeken nieuwsberichten op de website, zijn vaak de nieuwsberichten over de Wtp en het nieuwsbericht over het verhogen van het pensioen in 2025.
- Ook in 2025 hebben we ingezet op LinkedIn. Dit platform lijkt een zinvol aanvullend communicatiemiddel om werkgevers en deelnemers te informeren over pensioen(fonds)gerelateerde onderwerpen. De groep volgers is nog wel beperkt, maar groeit gestaag.
- De aanwezigheid op de Zwembadbeurs en Recreatievakbeurs zorgt voor meer zichtbaarheid en een betere bereikbaarheid van het fonds.
- Het webinar voor de werkgevers werd goed beoordeeld. Na afloop gaf 100% van de kijkers aan dat ze hierdoor beter in staat zijn om werknemersvragen over de nieuwe regeling te beantwoorden. Daarnaast is het fonds hierdoor ook meer zichtbaar en bereikbaar.

- Het webinar voor de deelnemers werd ook positief beoordeeld. Een zeer groot deel van de kijkers (89%) gaf aan dat ze hierdoor beter in staat zijn om de nieuwe pensioenregeling te begrijpen. Dit draagt dus bij aan het vergroten van het inzicht in de eigen pensioensituatie.
- In 2025 waren veel communicatie-activiteiten gericht op Wtp. Ook het komende jaar zal dit nog het geval zijn, daarna komt de focus weer vooral te liggen op het zijn van een #Gastvrijpensioenfonds voor deelnemers en werkgevers.

Conclusie

Met de reguliere communicatie en speciale Wtp communicatie wordt niet alleen voldaan aan de communicatieverplichtingen volgens de Pensioenwet en de afspraken uit de SLA. In deze belangrijke periode van overgang naar de nieuwe pensioenregeling wordt ook ingezet op proactieve communicatie. Via nieuwsbrieven, aanvullende campagnes, informatiematerialen en een webinar is gerichte aanvullende communicatie ingezet om adequaat in te spelen op de informatiebehoeften van deelnemers ten aanzien van de nieuwe pensioenregeling.

De communicatie-inspanningen hebben in 2025 bijgedragen aan de zelfredzaamheid en het verbeteren van de relatie met de (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers. En daarnaast ook aan het zelfredzaam maken van de werkgevers door het geven van meer inzicht en het bieden van administratief gemak. Vooral de aanwezigheid op de beurzen en de webinars hebben hier positief aan bijgedragen. Ook in 2026 blijft het pensioenfonds zich hiervoor inspannen. In het eerste halfjaar zal de nadruk nog liggen op de communicatie over de nieuwe regeling met als belangrijkste moment het versturen van de tweede (definitieve) berekeningsbrieven medio 2026. Daarnaast wil het fonds meer gaan inzetten op het zijn van een #Gastvrijpensioenfonds.

3.11 Activiteiten sleutelfunctiehouders

In deze paragraaf wordt ingegaan op de activiteiten van de sleutelfunctiehouders interne audit en risicobeheer. Het bestuur heeft de actuariële sleutelfunctie ingevuld middels uitbesteding aan de certificerend actuaris van het pensioenfonds. De werkzaamheden van de certificerend actuaris en de actuariële sleutelfunctie zijn grotendeels overlappend, daarom is er geen verslag van de sleutelfunctiehouder actuarieel opgenomen in het jaarverslag.

Verslag activiteiten 2025 sleutelfunctiehouder interne audit

1. Inleiding

Met ingang van 13 januari 2019 is IORP II, geldend voor pensioenfondsen, geïmplementeerd in Nederlandse wet- en regelgeving. Op basis van artikel 143a van de Pensioenwet is een Pensioenfonds verplicht een Interne Auditfunctie (hierna: IAF) in te richten. Op grond van FTK artikel 22a is het Pensioenfonds verplicht schriftelijk beleid rondom de sleutelfunctie Interne Audit te hebben. Middels het interne auditcharter is hier invulling aan gegeven.

Per 1 januari 2024 is Bas Vroegh benoemd tot (externe)sleutelfunctiehouder interne audit (hierna: SFH IA). KPMG Advisory N.V. (hierna: KPMG) is aangewezen als vervuller van de IAF.

2. Interne audit werkzaamheden 2025

In 2025 heeft de IAF de volgende onderwerpen ter hand genomen:

- A. Werkzaamheden in het kader van de Wtp;
- B. Interne Audit uitbestedingsproces bestuursondersteuning;
- C. Interne Audit implementatie DORA;
- D. Interne Audits bij uitbestedingspartners.

A. Werkzaamheden in het kader van de Wtp

Voor wat betreft de werkzaamheden in het kader van de Wtp is 2025 een hectisch jaar geweest. Bij zowel het definitieve implementatieplan Wtp als het definitieve communicatieplan Wtp is een opinie afgegeven over de totstandkoming van de risicoanalyse in beide plannen.

Daarnaast is, is samenwerking met SFH's IA van andere pensioenfondsen die klant zijn bij TKP en een geplande invaardatum van 1 januari 2026 hadden, veel tijd en energie gestoken in het begeleiden en beoordelen van de IT assurance-rapportages van TKP. Hierbij is veel aandacht besteed aan de wensen van de pensioenfondsen en wat de accountant van TKP kon leveren in de gegeven tijd. Uiteindelijk zijn door de accountant van TKP assurance-rapporten inzake het pensioenbeheersysteem, de invaarstraat en de uitvoering van processen na invaren opgeleverd. Ten aanzien van de totstandkoming van bovengenoemde rapporten en andere door TKP opgeleverde rapporten betreffende het "nieuwe" IT-landschap is door de IAF een opinie afgegeven.

B. Interne Audit uitbestedingsproces bestuursondersteuning

In de zomer van 2025 heeft de interne audit van het uitbestedingsproces bestuursondersteuning plaatsgevonden. Het doel van de interne audit was het doen van een uitspraak over de mate waarin de uitbesteding van de bestuursondersteuning wordt beheerst. Het definitieve rapport is uitgebracht op 17 september 2025 met als eindoordeel "Voldoende". In het rapport zijn 2 bevindingen opgenomen, waarvan 1 bevinding met de weging "laag" en 1 bevinding met de weging "midden".

C. Interne Audit implementatie DORA

De interne audit van de implementatie van DORA is opgestart in oktober 2025 en het veldwerk is afgerond in november 2025. Na afronding van het veldwerk is een concept-rapport voor hoor-wederhoor opgesteld. Het concept-rapport voor hoor-wederhoor is ter toetsing voorgelegd aan de werkgroep IT van het pensioenfonds. De werkgroep IT heeft begin december laten weten dat vanwege de vele werkzaamheden gerelateerd aan de transitie per 1 januari 2026, geen tijd te hebben voor de beoordeling van het concept-rapport. Genoemde beoordeling heeft inmiddels plaatsgevonden en de terugkoppeling is verwerkt in het concept-rapport dat aan het bestuur zal worden voorgelegd.

D. Interne Audits bij uitbestedingspartners

Door de transitie naar de Wtp heeft zich gedurende 2025 een splitsing voorgedaan in de multi-client groep TKP. Evenals pensioenfonds Recreatie hebben veel pensioenfondsen zich primair gericht op het verkrijgen van assurance aangaande IT-readiness overeenkomstig de betreffende Good Practice van DNB. Hierdoor is geen sprake geweest van het uitvoeren van interne audits waar alle pensioenfondsen aan deelnamen. Door het gebrek aan cohesie tussen de verschillende plateaus heeft het afstemmingsorgaan (delegatie van SFH's IA van pensioenfondsen die klant zijn bij TKP) zich in april 2025 (tijdelijk) teruggetrokken en zijn er vanaf dat moment vanuit het multi-client verband beperkt activiteiten ondernomen..

Als gevolg hiervan zijn de vier interne audits die voor 2025 voorzien waren, nog niet volledig uitgevoerd.

Elk pensioenfonds kan per interne audit bepalen om wel of niet deel te nemen aan een interne audit in multi-client verband. Vanuit pensioenfonds Recreatie heeft de SFH IA begin 2025 aangegeven vooral interesse te hebben in de interne audit betreffende de robuustheid van Plexus en workarounds en de interne audit betreffende de Transitieplanning. In het voorjaar van 2025 bleek dat de voortgang van beide interne audits zeer beperkt was en was voorzienbaar dat de rapportages niet tijdig gereed zouden zijn voor de go/no go-besluiten van het pensioenfonds. Hierop is besloten de samenwerking te zoeken met de SFH's IA van de pensioenfondsen die eveneens een geplande invaardatum van 1 januari 2026 hadden (zie ook onderdeel A Werkzaamheden in het kader van de Wtp). Achteraf blijkt dit een juiste beslissing te zijn geweest omdat per 31 december 2025 de interne audits 1 en 2 nog niet waren afgerond.

Momenteel zijn er nog geen activiteiten ondernomen om tot een gezamenlijk MCA interne auditplan 2026 te komen. Het ligt in de verwachting dat ook in 2026 pensioenfondsen hun eigen route zullen nemen in relatie tot assurance van het IT-landschap en er geen gezamenlijk MCA interne auditplan zal worden opgesteld. Daarentegen heeft interne audit van TKP een inventarisatie gehouden van de auditbehoefte bij pensioenfondsen en dit verwerkt in het interne auditplan van TKP.

Overigens is in 2025 vanuit TKP, naast de assurance betreffende de Wtp, nog wel assurance op verschillende terreinen ontvangen, zoals de ISAE-verklaringen, rapportages van de derde lijn van TKP (Deloitte) en van de interne audit functie van a.s.r..

4. Overige activiteiten van de IAF

In de bestuursvergadering van 6 november 2024 is het interne auditplan 2025 vastgesteld. Voor wat betreft de uit te voeren interne audit werkzaamheden lag de hoogste prioriteit bij het geven van ondersteuning bij de implementatie van de Wet Toekomst Pensioenen (Wtp). Daarnaast waren een interne audit van het uitbestedingsproces van de bestuursondersteuning en een interne audit van de implementatie van DORA gepland.

In 2025 is verdere invulling gegeven aan de structurele en facultatieve inbedding van de interne audit functie door middel van het (deels) bijwonen van vergaderingen van het (dagelijks) bestuur en andere bijeenkomsten. In de bestuursvergaderingen zijn observaties of aanbevelingen gegeven ter ondersteuning van het bestuur.

In februari 2025 is de jaarrapportage 2024 opgesteld en besproken en vastgesteld in de bestuursvergadering van 5 maart 2025.

Gedurende 2025 heeft regelmatig een overleg plaatsgevonden tussen de sleutelfunctiehouders van het pensioenfonds, met name in relatie tot de implementatie van de Wtp. Doel van het overleg is elkaar te informeren over ieders activiteiten om te beoordelen waar onderlinge ondersteuning mogelijk is en of er mogelijk doublures zijn.

In 2025 is de marktverkenning naar een vervuller van de IAF gestart. Sinds 2019 is KPMG aangesteld als de vervuller van de IAF. Vanaf 2019 heeft de markt van vervullers van de IAF zich verder ontwikkeld en hebben meer partijen zich op deze markt begeven. Dit betreffen zowel kleine partijen (zzp'ers) als grotere ondernemingen, zoals accountantskantoren.

Omdat KPMG al 6 jaar bij het pensioenfonds actief is als vervuller en er sindsdien meer partijen op de markt actief zijn, is 2025 een mooi moment om de markt te verkennen en te onderzoeken welke van de partijen de rol van vervuller bij het pensioenfonds het beste kan invullen. In september 2025 is aan 4 verschillende partijen een request for information gezonden. De antwoorden en de analyse daarvan heeft in november 2025 plaatsgevonden. Begin 2026 hebben er gesprekken plaatsgevonden met de 2 aanbieders die de voorkeur hadden. Inmiddels is een keuze gemaakt en is er een nieuwe overeenkomst aangegaan.

In mei 2025 heeft het regulier overleg met de Raad van Toezicht plaatsgevonden. Hierbij is de communicatie tussen de Raad van Toezicht en de SFH IA aan de orde gesteld en is afgesproken nader de samenwerking te zoeken. In oktober is met de Raad van Toezicht de longlist met mogelijke interne-auditonderwerpen besproken. De input van de Raad van Toezicht is toegevoegd aan de longlist, die vervolgens in de bestuursvergadering aan de orde is gesteld.

Aan de hand van het interne audituniversum en input uit andere bronnen zijn in de bestuursvergadering van 5 november 2025 mogelijke interne auditonderwerpen voor 2026 besproken. Uitkomst is dat zoveel mogelijk capaciteit gereserveerd zal worden voor activiteiten voortvloeiend uit de transitie naar de Wtp. Daarnaast zal een interne audit uitgevoerd worden op de beheersing van het communicatieproces. Het interne auditplan 2026 is goedgekeurd in de bestuursvergadering van 14 januari 2026.

Verslag activiteiten 2025 sleutelfunctiehouder risicobeheer

De sleutelfunctiehouder risicobeheer monitort en bewaakt op een onafhankelijke wijze vanuit een tweedelijns positie het risicomanagement van het fonds. Dit doet de sleutelfunctiehouder risicobeheer eigenstandig en als lid van de risicocommissie. In deze risicocommissie werken de eerste en tweede lijn op een constructieve wijze samen. Een adequate scheiding van de eerste en tweede lijn is hierbij geborgd.

De risicomanagementactiviteiten van het fonds worden jaarlijks bepaald en opgevolgd middels een jaarplan. Deze activiteiten worden gemonitord en besproken in de risicocommissie. De risicocommissie rapporteert elk kwartaal aan het bestuur middels de risicorapportage. Elke risicorapportage kent een paragraaf van de sleutelfunctiehouder risicobeheer.

Per 1 januari 2026 is het fonds overgegaan naar het nieuwe stelsel. De activiteiten van de sleutelfunctiehouder risicobeheer in 2025 stonden daarmee (net als in 2024) grotendeels in het teken van de voorbereiding op de transitie naar het nieuwe stelsel. De sleutelfunctiehouder risicobeheer is door het bestuur en de bestuurlijke commissies goed betrokken in dit proces.

Ondanks het grote capaciteitsbeslag voor de transitie, is aandacht gehouden voor de beheersing van de reguliere risico's. Als lid van de risicocommissie is de sleutelfunctiehouder nauw betrokken bij de (kwartaal)monitoring van het risicobeeld van het fonds. Hierbij wordt gekeken naar zowel de reguliere bedrijfsvoering en de voorbereiding op de transitie. Ook wordt al vooruitgekeken naar mogelijk benodigde veranderingen ten behoeve van het risicomanagement na de transitie.

De sleutelfunctiehouder risicobeheer is (al dan niet als lid van de risicocommissie) door het bestuur nauw betrokken bij de bestuurlijke besluitvorming. De sleutelfunctiehouder risicobeheer heeft (net als in 2024) deelgenomen aan nagenoeg alle bestuursvergaderingen waarin de transitie besproken werd. Hierdoor was de sleutelfunctiehouder risicobeheer in staat om het bestuur gevraagd en ongevraagd tijdig te kunnen voorzien van input. Ook is de sleutelfunctiehouder risicobeheer betrokken bij gesprekken met de pensioenuitvoeringsorganisatie over het risicomanagement. De sleutelfunctiehouder heeft gedurende het jaar diverse (concept) risico-opinies uitgebracht. Het bestuur heeft de bevindingen van de sleutelfunctiehouder risicobeheer tijdens bestuursvergaderingen met de sleutelfunctiehouder besproken en gemotiveerd aangegeven wat het bestuur met de bevindingen gaat doen.

Naast contacten met het bestuur heeft de sleutelfunctiehouder risicobeheer periodiek afstemming met de sleutelfunctiehouder actuariel en sleutelfunctiehouder interne audit gehad. Ook is er veelvuldig ad hoc contact geweest met de andere sleutelfunctiehouders, bestuursleden, bestuursondersteuning, projectleiding Wtp en externe adviseurs. Tevens heeft de Raad van Toezicht tweemaal een formeel gesprek met de sleutelfunctiehouder risicobeheer gevoerd. Mede hierdoor was de sleutelfunctiehouder in staat om het totaaloverzicht over het risicomanagement te houden.

De sleutelfunctiehouder risicobeheer is van mening dat het bestuur risicomanagement de benodigde aandacht geeft en doet wat zij kan om in control te zijn en te blijven. De sleutelfunctiehouder risicobeheer ervaart dat zij hierin door het bestuur als belangrijke partner wordt gezien.

3.12 Aanbevelingen n.a.v. jaarwerk 2024

Elk jaar geven de certificerend actuaris, de accountant, de Raad van Toezicht en het verantwoordingsorgaan adviezen/aanbevelingen naar aanleiding van het jaarwerk. Alle aanbevelingen worden in kaart gebracht en besproken in de bestuursvergadering. Vervolgens draagt het Dagelijks Bestuur zorg voor verdere afhandeling en monitort de voortgang periodiek. De betreffende partijen worden geïnformeerd over de uitkomsten hiervan.

De aanbevelingen die uit het jaarwerk 2024 volgden zijn afgerond.

3.13 Contact met AFM en DNB

AFM

De AFM is als toezichthouder belast met het bevorderen van een zorgvuldige financiële dienstverlening aan consumenten waaronder het bewaken van de informatie die pensioenfondsen verschaffen ten aanzien van juistheid en begrijpelijkheid.

In 2025 heeft het fonds naar aanleiding van onderstaande verzoeken informatie aangeleverd bij de AFM. Het betreft:

- Toezichtsrapportage tweedepijlertpensioen
- Informatieverzoek compensatie
- AFM-informatieverzoek: Prognose transitieoverzichten

Daarnaast heeft het fonds heeft in 2025 van de AFM een terugkoppeling op het communicatieplan en ook een terugkoppelingsbrief Waarborgen Digitale Informatieverstrekking ontvangen.

DNB

DNB is als toezichthouder belast met het prudentieel toezicht. Het pensioenfonds verstrekt alle wijzigingen in reglementen, ABTN en de jaarstukken aan DNB. Verder informeert het pensioenfonds DNB met de voorgeschreven rapportages periodiek over de financiële situatie van het pensioenfonds.

De voorzitter van het pensioenfonds heeft de toezichthouder regelmatig geïnformeerd over de ontwikkelingen bij het pensioenfonds, waaronder de stand van zaken rond de Wet toekomst pensioenen.

Er is reguliere correspondentie met de toezichthouder geweest in 2025. Zo heeft het pensioenfonds van DNB verschillende algemene brieven ontvangen over op dat moment actuele thema's voor pensioenfondsen. Dit zijn onder andere de toezichtthema's 2025, instructiebrieven over het indienen van stukken en vragenlijsten over de implementatie van de Wet toekomst pensioenen (Wtp).

Het contact met DNB is in 2025 zeer intensief geweest in verband met de invaarmelding en de Wtp-transitie. Het fonds heeft DNB gevraagd om de beoordeling van de invaarmelding uit te voeren. Verder heeft het Dagelijks Bestuur regelmatig afstemming en overleg gezocht met DNB over de planning van de Wtp-transitie, de vragen naar aanleiding van de indiening en de voortgang hiervan en de rol van de toezichthouder. Meer hierover staat in hoofdstuk 3.1.

Er zijn in 2025 geen dwangsommen of boetes opgelegd aan het pensioenfonds.

4 Risicomanagementbeleid

Integraal risicomanagement

Het realiseren van de doelstellingen van het pensioenfonds brengt risico's met zich mee. Voor de beheersing van deze risico's is integraal risicomanagement nodig. De wijze waarop het bestuur omgaat met integraal risicomanagement, het risicoraamwerk en de wijze waarop risicomanagement deel uitmaakt van het besturen van het pensioenfonds is vastgelegd in het beleidsdocument risicostrategie en risicobeleid. Een samenvatting van dit beleid is vastgelegd in de ABTN van het pensioenfonds.

Risicobereidheid

Bij de bedrijfsvoering van het pensioenfonds wordt het bestuur geconfronteerd met risico's. Sommige risico's worden bewust gelopen en in andere situaties wil het pensioenfonds een zo minimaal mogelijk risico lopen. Hierbij maakt het bestuur van het pensioenfonds bewust onderscheid tussen strategische en operationele risico's.

Strategische risico's

Strategische risico's komen voort uit activiteiten en beslissingen van het bestuur, die van invloed zijn op de (lange termijn) doelstellingen van het pensioenfonds. Voor deze strategische risico's heeft het bestuur een strategisch meerjarenplan opgesteld.

Operationele risico's

De operationele risico's betreffen risico's voortkomend uit activiteiten en beslissingen bij de dagelijkse bedrijfsvoering. De operationele risico's zijn onderverdeeld naar financiële en niet-financiële risico's.

Financiële risico's

Het financieel beleid is onder te verdelen in premie-, toeslagen-, kortings- en beleggingsbeleid. Het bestuur heeft investment beliefs gedefinieerd die fungeren als uitgangspunt voor het beleggingsbeleid. Het toegestane risicobudget kan worden uitgedrukt in het vereist eigen vermogen waarbij een verdeling kan worden gemaakt naar verschillende onderliggende financiële risico's. De risicobereidheid van het bestuur ten aanzien van financiële risico's is behoudend.

Niet-financiële risico's

Ten aanzien van de niet-financiële risico's en de getroffen beheersmaatregelen streeft het pensioenfonds naar een kwalitatief hoogwaardige uitvoering van de organisatie van het pensioenfonds, waarbij minimaal voldaan wordt aan de wet- en regelgeving, zoveel als mogelijk wordt aangesloten bij de best practices in de pensioensector en hoge eisen worden gesteld aan de kwaliteit van de pensioenadministratie en het vermogensbeheer. De risicobereidheid van het bestuur ten aanzien van de niet-financiële risico's is laag.

Risicomanagementproces

Hieronder wordt het risicomanagementproces toegelicht. Dit beleid is vastgelegd in het risicostrategiedocument van het pensioenfonds. Het proces vindt volgens een vaste cyclus plaats:

Stap	Onderdeel	Toelichting
1	Risicostrategie	Het opstellen van de risicostrategie en hieraan gekoppeld de risicobereidheid
2	Identificatie risico's	Jaarlijkse update van de integrale risicoanalyse. Welke risico's hebben een hoge mate van prioriteit en worden het komende jaar opgepakt?
3	Bepalen en implementeren van beleid	Wat zijn de normen en beheersmaatregelen? Zijn er nieuw vastgestelde normen en beheersmaatregelen die moeten worden geïmplementeerd?
4	Monitoring en rapportage	Hoe wordt er over risico's gerapporteerd en op welke wijze vindt de monitoring plaats?

Het bestuur monitort de ontwikkelingen van (de beheersing van) de operationele risico's aan de hand van een integrale risicomanagementrapportage, welke op kwartaalbasis door de risicocommissie wordt opgesteld en aangeleverd. De in deze rapportage verwerkte data wordt onder andere vanuit TKP, Cardano, CACEIS en het bestuursbureau aangeleverd. De risicorapportage wordt besproken met de sleutelfunctiehouder risicobeheer,

waarna de rapportage, met een oordeel van de sleutelfunctiehouder risicobeheer, wordt voorgelegd en toegelicht aan het bestuur. Met de rapportage verkrijgt het pensioenfonds op integrale wijze managementinformatie en weet het hiermee prioritering aan te brengen in de (strategische) jaaragenda.

Ter bevordering van het risicomanagement heeft het fonds een risicocommissie. De taken en bevoegdheden van deze risicocommissie zijn beschreven in een Reglement Risicocommissie. Het doel van de risicocommissie is het contact tussen het eerstelijns risicomanagement en het tweedelijns risicomanagement te formaliseren waarbij eenieder vanuit hun respectievelijke taken en verantwoordelijkheden invulling geven aan het lidmaatschap van de commissie. De risicocommissie fungeert als knooppunt tussen eerste en tweede lijn en heeft een belangrijke rol op het gebied van risicobeheersing. Deze commissie bespreekt ontwikkelingen en gebeurtenissen op het gebied van risicobeheersing binnen het pensioenfonds en de uitbestedingspartijen en adviseert het bestuur daarover. Voorts adviseert de risicocommissie het bestuur onder andere over risicostrategie en beleid en bewaakt de uitvoering van het door het bestuur vastgestelde strategisch risicomanagementplan en operationeel jaarplan.

Het pensioenfonds is zich ervan bewust dat naast het toedelen van verantwoordelijkheden ook de risicocultuur of het risicobewustzijn een kritische succesfactor is in het hebben van een goed integraal risicomanagementproces. De risicocultuur wordt doorlopend door het pensioenfonds benoemd en uitgedragen in de evaluatiegesprekken die het pensioenfonds houdt, de controle van het pensioenfonds op de naleving van de processen en door risicobewustzijn als vast onderwerp te maken in de jaarlijkse bestuursevaluatie. Verder worden gevraagde besluiten waar relevant voorzien van een risicoparagraaf, waarin alle risico's zijn genoemd. Bij strategische besluiten wordt, waar nodig, een tweedelijns risico opinie geschreven door de sleutelfunctiehouder risicobeheer.

Risico's 2025

Het bestuur heeft beheersmaatregelen gedefinieerd om de risico's goed te beheersen. Daarnaast zijn, indien nodig, nog aanvullende beheersmaatregelen per risicocategorie getroffen. In de volgende tabel wordt hier nader op ingegaan. Voor alle risicocategorieën zijn de belangrijkste ontwikkelingen en maatregelen over 2025 beschreven. Tevens is aangegeven of aanvullende maatregelen nodig zijn.

Risicocategorie	Belangrijkste ontwikkelingen 2025	Ontwikkeling risico	Aanvullende maatregel?
Liquiditeit	In 2025 is een deel van de bilaterale swaps, die naar verwachting in januari 2026 verkocht zouden worden, omgezet naar geclearde swaps. De reden hiervoor is de afbouw van de LDI-portefeuille onder de solidaire premiereregeling per 1 januari 2026. Geclearde swaps zijn meer liquide dan bilaterale swaps en kunnen begin januari 2026 makkelijker verhandeld worden.	Het beschikbaar hebben van voldoende kasgeld voor onderpandverplichtingen bij derivaten speelt mede als gevolg van wet- en regelgeving een steeds prominentere rol. Hiermee stijgt ook het belang van de liquiditeitsbuffer. De monitoring van liquiditeit gebeurt op dagelijkse basis en diverse instrumenten zijn beschikbaar. Er is vastgelegd op welke wijze de instrumenten door de beheerder kunnen worden ingezet en wat dit betekent voor de benodigde buffer en de procedure die gevolgd wordt als de buffer moet worden aangevuld.	Er zijn geen aanvullende maatregelen nodig.
Matching/rente-risico	In 2025 is het beleid om de rentestafel te 'bevriezen' gecontinueerd. Hierdoor bleef de rentafdekking vast op 76%. Daarnaast is binnen de bandbreedtes van het huidige beleid voorgesorteerd in termen van de looptijdverdeling van de rentafdekking. Dit betekent dat de rentafdekking op de looptijden van 40 en 50 jaar zijn onderwogen, en de rentafdekking op kortere looptijden zijn overwogen. De reden hiervoor is dat onder de solidaire premiereregeling lange looptijden minder afgedekt hoeven te worden.	Het fonds hanteert ten aanzien van de rentafdekking een vast percentage. - Het fonds hanteert een bandbreedte rondom gewenste afdekking en monitort permanent of de bandbreedte niet wordt overschreden - Rente afdekking wordt over de curve verdeeld - Er worden bandbreedtes rondom de looptijd van de buckets aangehouden	Er zijn geen aanvullende maatregelen nodig.

Risicocategorie	Belangrijkste ontwikkelingen 2025	Ontwikkeling risico	Aanvullende maatregel?
Marktrisico	In 2025 is het voorsorteren van de gewenste beleggingsallocaties onder de solidaire premiereregeling voortgezet. Dit betekent dat de allocatie aandelen verhoogd is binnen de bestaande bandbreedte, omdat onder de solidaire premiereregeling de allocatie naar aandelen aanzienlijk wordt verhoogd.	Het huidige risiconiveau wordt geaccepteerd.	Er zijn geen aanvullende maatregelen benodigd.
Kredietrisico	In 2025 is het voorsorteren van de gewenste beleggingsallocaties onder de solidaire premiereregeling voortgezet. Dit betekent dat de allocatie hypotheek verlaagd is binnen de bestaande bandbreedte, omdat onder de solidaire premiereregeling de allocatie naar hypotheek aanzienlijk wordt verlaagd. Daarnaast is eind 2025 het bestaande ABS-fonds verkocht en vervangen door het ABS Opportunity Fund, dat belegt in sub IG ABS en daarmee een lagere kredietkwaliteit kent. Deze wijziging hangt samen met de uitbreiding van de returnportefeuille onder de solidaire premiereregeling. Om binnen de vastgestelde risicohouding te blijven en de aandelenblootstelling te beperken, is gekozen voor een allocatie naar sub-investment grade ABS als passend alternatief.	Het huidige risiconiveau wordt geaccepteerd.	Er zijn geen aanvullende maatregelen benodigd.
ESG-risico	ESG kent een financiële en een niet-financiële invalshoek. Voor de financiële invalshoek betreft het financiële risico's (korte en lange termijn) die ontstaan door: - fysieke- en transitierisico's als gevolg van milieu schade - afwijkend presteren van ondernemingen met een goede score op klimaat - het schenden van mensenrechten en/of sociale verhoudingen - beleggen in ondernemingen welke te maken hebben met governance schandalen. De herziene ESG-criteria van het vastgestelde MVB-beleid van eind 2024 zijn verwerkt in de evaluaties met de managers, selectiecriteria, investmentcases en kaderstellingen. Daarnaast heeft het pensioenfonds gekozen om de aandelenportefeuille in te richten middels een mandaat met een CO ₂ -reductiestrategie. Hiervoor is een andere aandelenmanager gekozen. Daarnaast heeft de BAC eerste stappen gezet om de pensioenregeling te laten voldoen aan de vereisten van een artikel 8 product conform de SFDR.	Het financiële ESG risico is in 2025 gelijk gebleven t.o.v. 2024.	In 2026 wordt een ESG-risicoanalyse en een ESG-nulmeting uitgevoerd. Bij een ESG-nulmeting wordt de actuele stand van ESG-factoren binnen de beleggings-portefeuille in kaart gebracht, zoals de CO ₂ -uitstoot en ESG-risicoscores. Verder wordt in 2026 de implementatie van de SFDR-vereisten afgerond.
Verzekeringstechnisch risico	In 2025 is een aantal verzekerings-technische grondslagen door het bestuur geactualiseerd vastgesteld met een positief advies van de sleutelfunctiehouder Actuariel.	Het verzekerings-technisch risico is als geheel nagenoeg gelijk gebleven.	Er zijn geen aanvullende maatregelen benodigd.
Omgevingsrisico	De relatie met stakeholders en sociale partners heeft in 2025 in het teken gestaan van voorbereidingen voor de transitie naar de nieuwe pensioenregeling per 1 januari 2026.	Het risico is in 2025 gelijk gebleven t.o.v. 2024.	Er zijn geen aanvullende maatregelen benodigd.

Risicocategorie	Belangrijkste ontwikkelingen 2025	Ontwikkeling risico	Aanvullende maatregel?
Operationeel en uitbestedings-risico	Het bestuur monitort uitbestedings-partijen door middel van SLA rapportages, ISAE verklaringen en risicorapportages. Daarnaast heeft de jaarlijkse evaluatie van de uitbestedingspartijen plaatsgevonden.	Het operationeel en uitbestedingsrisico is gelijk gebleven.	Er zijn geen aanvullende maatregelen benodigd.
IT-risico	Het eigen IT beleid wordt getoetst aan het beleid van de uitbestedingspartijen. Het bestuur monitort uitbestedingspartijen door middel van ISAE verklaringen en SLA- en risicorapportages. In 2025 is gestart met de actualisatie van de periodieke IT-Risk Self Assessment waarin rekening is gehouden met de in DORA gestelde eisen met betrekking tot de digitale weerbaarheid.	Het IT-risico is in 2025 gelijk gebleven t.o.v. 2024.	Er zijn geen aanvullende maatregelen benodigd.
Integriteitsrisico	Het integriteitsrisico is in 2025 geactualiseerd aan de hand van de uitgevoerde SIRA.	Het integriteitsrisico is in 2025 gelijk gebleven t.o.v. 2024.	Er zijn geen aanvullende maatregelen benodigd.
Juridisch risico	In 2025 is een aantal fondsdocumenten geactualiseerd. Alle fondsdocumenten voldoen aan wet- en regelgeving.	Het juridisch risico is in 2025 gelijk gebleven t.o.v. 2024.	Er zijn geen aanvullende maatregelen benodigd.
ESG-risico	ESG kent een financiële en een niet-financiële invalshoek. Voor de niet- financiële invalshoek betreft het risico's als: - Reputatieschade als gevolg van milieu schade - Reputatieschade als gevolg van het overschrijden van maatschappelijke normen - Reputatieschade als gevolg van governance schandalen.	Het niet-financiële ESG risico is in 2025 gelijk gebleven t.o.v. 2024.	In 2026 wordt een ESG-risicoanalyse en een ESG-nulmeting uitgevoerd.
Fraude-risico	Het pensioenfonds maakt als onderdeel van de systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) een frauderisicoanalyse. Het fonds analyseert waar de mogelijke frauderisico's bij het pensioenfonds (zowel intern als extern) liggen.	Het pensioenfonds neemt diverse beheersmaatregelen om fraude te voorkomen zoals: • Het hanteren van een gedragscode en het toetsen van de naleving; • Het hanteren van een uitbestedingsbeleid met onder andere waarborgen met betrekking tot integere bedrijfsvoering van de uitbestedingspartij; • het hanteren van een procuratieregeling met een vierogen-principe; • het alleen beleggen in fondsen; • het hanteren van een selectieproces voor vermogensbeheerders; • het inbouwen van diverse waarborgen en controles in de uitkeringenadministratie voordat een pensioenbetaling uitgekeerd wordt. Voor zover bij het pensioenfonds bekend, waren er in 2025 geen fraudegevallen.	Er zijn geen aanvullende maatregelen benodigd.

De impact van risico's op de financiële positie van het pensioenfonds wordt onder andere beoordeeld aan de hand van een schoktabel. Door deze tabel is het effect van wijzigingen in rente en in aandelenkoersen op de actuele dekkingsgraad zichtbaar. De schoktabel ultimo boekjaar is als volgt:

Schoktabel	Aandelen					
		-50%	-25%	0%	25%	50%
R	-1,50%	95%	106%	115%	124%	134%
E	-0,75%	100%	112%	124%	135%	146%
N	0,00%	105%	119%	132%	145%	158%
T	0,75%	108%	125%	141%	156%	171%
E	1,50%	112%	131%	149%	166%	183%

Naast de hiervoor genoemde risico's heeft het pensioenfonds ook risico's die samenhangen met de transitie naar de nieuwe pensioenregeling (de invoering van de Wtp) onderkend. Het pensioenfonds maakt daarbij onderscheid tussen risico's die gelden voorafgaand aan de transitie, risico's die verband houden met de transitie en risico's die gelden na de transitie. Om in alle fases de juiste risico's in kaart te hebben, te beheersen en te monitoren, heeft het fonds een specifiek Wtp-Risk Self-Assessment (RSA) opgesteld, die periodiek is geactualiseerd. De actualisatie was eerst per kwartaal en vanaf september 2025 was dit maandelijks. Naast de Wtp-RSA heeft het pensioenfonds ook een specifieke RSA inzake Wtp communicatie opgesteld en periodiek geactualiseerd.

Bij de actualisatie is de effectiviteit van de beheersmaatregelen getoetst aan het actuele risicobeeld. Indien het actuele netto risico hoger is dan de risicobereidheid van het fonds, zijn additionele beheersmaatregelen getroffen dan wel is het risico bewust geaccepteerd. De methode die hiervoor is gebruikt, sluit zo veel mogelijk aan bij de methode voor de algemene periodieke risicoanalyse van het pensioenfonds. Bij de Wtp-*risicobereidheid* weegt de impact zwaarder dan de kans. De combinatie van een lage impact en een hoge kans ligt binnen de *risicobereidheid*; de combinatie van een hoge impact en een lage kans ligt *erbuiten*.

TKP heeft op basis van de eigen risicotaxonomie een RSA opgesteld die per kwartaal is geactualiseerd. De RSA van het pensioenfonds en de RSA van TKP zijn periodiek in gezamenlijkheid besproken waardoor een compleet, eenduidig en volledig risicobeeld ontstond.

De grootste risico's werden gezien bij de IT-vernieuwing en beschikbare capaciteit bij TKP. Bij de onderkende risico's binnen de risico-categorieën operationele risico's, IT-*risico's*, Governance risico's, uitbestedingsrisico's en juridische risico's is aangegeven of deze zich voor(periode van voorbereiding en besluitvorming tot aan het moment van feitelijk invaren), tijdens (periode waarin de datamigratie plaatsvindt) of na (nazorgperiode na de realisatie van de transitie inclusief invaren) de transitie manifesteren. De financiële risico's werden gemonitord door de Beleggingsadviescommissie.

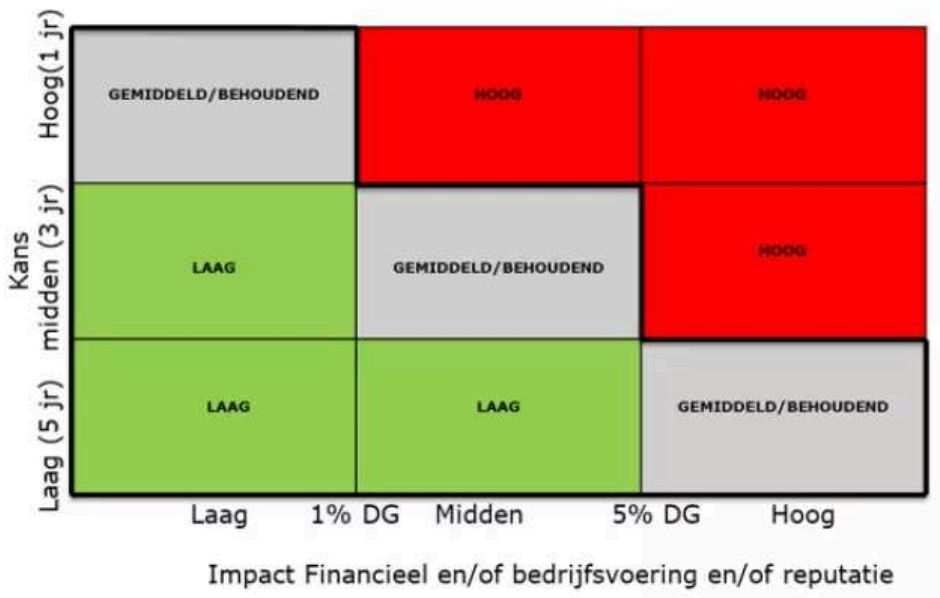
De RSA's, tezamen met de adviezen van de IT-officer over de technische haalbaarheid van de implementatie van de Wtp, hebben als basis gediend voor het advies aan het bestuur omtrent de GO-NoGO besluitvorming door het bestuur.

Met de overgang naar Wtp per 1 januari 2026 veranderen risico's doordat risico's meer dan nu het geval is komen te liggen bij de deelnemers. Dit heeft met name betrekking op beleggingsrisico's. De impact hiervan en de bijbehorende beheersing wordt in 2026 verder uitgewerkt en zal leiden tot een aangepast risicoraamwerk.

Jaarlijkse risicoanalyse

Het bestuur voert jaarlijks een risicoanalyse uit. Door de overgang naar Wtp per 1 januari 2026, en de daaruit volgende aanpassing van het risicoraamwerk, is de risicoanalyse niet uitgevoerd in het najaar 2025. In 2025 zijn de risico's uiteraard wel gemonitord. De laatst uitgevoerde risicoanalyse dateert uit december 2024.

Bij de risicoanalyse worden de volgende risicohoudingen gehanteerd voor respectievelijk de financiële en niet-financiële risico's:

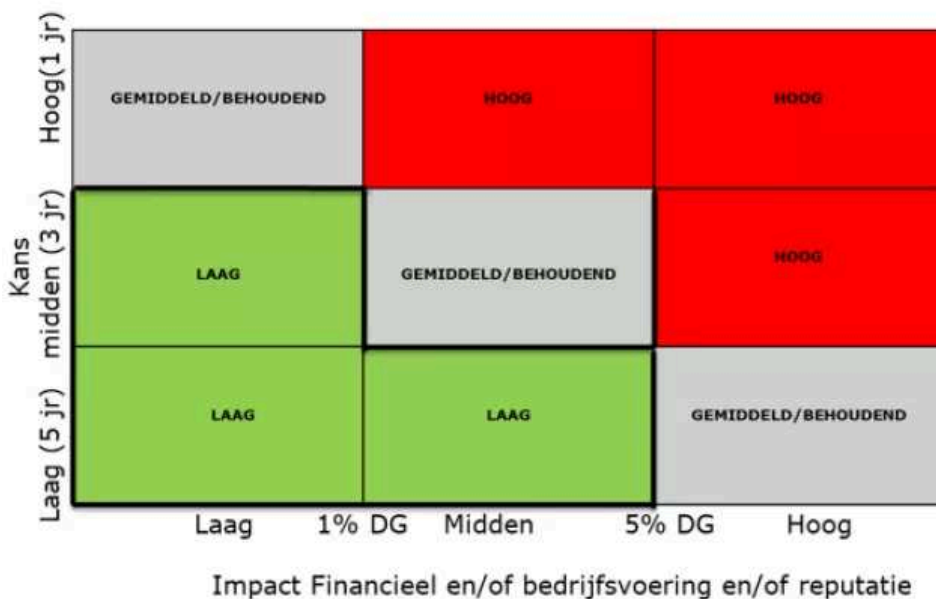
Toelichting financiële risico's

Kans:

1. Niet waarschijnlijk: het risico heeft zich nog niet voorgedaan en/of de verwachting is niet dat het zich in de komende vijf jaar gaat voordoen;
2. Mogelijk: het risico heeft zich al eens voorgedaan en/of de verwachting is dat het zich binnen drie jaar voor kan voordoen;
3. Waarschijnlijk: het risico heeft zich al meerdere malen voorgedaan en/of de verwachting is dat het zich binnen een jaar kan voordoen.

Impact:

1. Laag: de financiële schade zal beperkt zijn tot 1%-punt van de actuele dekkingsgraad;
2. Midden: de financiële schade zal beperkt zijn tot 5%-punt van de actuele dekkingsgraad;
3. Hoog: hoge financiële schade, zijnde groter dan 5% van de actuele dekkingsgraad.

Toelichting niet-financiële risico's

Kans:

1. Niet waarschijnlijk: het risico heeft zich nog niet voorgedaan en/of de verwachting is niet dat het zich in de komende vijf jaar gaat voordoen;
2. Mogelijk: het risico heeft zich al eens voorgedaan en/of de verwachting is dat het zich binnen drie jaar voor kan voordoen;
3. Waarschijnlijk: het risico heeft zich al meerdere malen voorgedaan en/of de verwachting is dat het zich binnen een jaar kan voordoen.

Impact

1. Laag: de financiële schade zal beperkt zijn tot 0,1%-punt van de actuele dekkinggraad en/of er is geen tot nauwelijks impact op de bedrijfsvoering en/of er zal nauwelijks sprake zijn van reputatieschade;
2. Midden: de financiële schade zal beperkt zijn tot 1%-punt van de actuele dekkinggraad en/of is een beperkte impact op de bedrijfsvoering en/of er kan sprake zijn van reputatieschade op een korte termijn;
3. Hoog: hoge financiële schade, zijnde groter dan 1%-punt van de actuele dekkinggraad en/of er zijn gevolgen voor de bedrijfsvoering en/of kan leiden tot reputatieschade voor de lange termijn.

Financieel crisisplan

Het doel van een financieel crisisplan is dat het bestuur vooraf beschrijft welke crisismaatregelen beschikbaar zijn, wat de impact van deze maatregelen is en welke procedures doorlopen moeten worden. Zodoende kan het bestuur slagvaardig opereren wanneer een crisissituatie daadwerkelijk optreedt. Het crisisplan is opgenomen in de ABTN.

Eigen risico beoordeling

De eigen risico beoordeling (ERB) is een proces dat uitmondt in een document dat een beschrijving geeft van het risicoprofiel van het pensioenfonds en de effectiviteit en doelmatigheid van het risicobeheer.

Het bestuur gebruikt de uitkomsten van de ERB, vanaf het moment dat deze beschikbaar zijn, bij de (strategische) besluitvorming. De ERB wordt minimaal eens in de 3 jaar uitgevoerd en opgesteld, en indien er sprake is van een risicotrigger.

De in 2024 uitgevoerde ERB is door het bestuur op 12 februari 2025 vastgesteld.

5 Ontwikkelingen en aandacht bestuur 2026

Hoofddoelstellingen 2026

Het bestuur heeft voor 2026 de volgende hoofddoelstellingen geformuleerd:

1. *'Het huis op orde' na transitie en implementatie van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) vanaf 1 januari 2026* met als concrete doelstellingen:

- het realiseren van onze missie door het bieden van een gewaardeerde pensioenregeling met een goede prijs-kwaliteitverhouding;
- het borgen dat de implementatie van de nieuwe pensioenregeling onder de Wet toekomst pensioenen op de juiste wijze plaatsgevonden heeft;
- het borgen dat na de periode van "change" met de noodzakelijke bijkomende eenmalige kosten de doorlopende kosten na het invaren op een voor het pensioenfonds aanvaardbaar niveau komen te liggen. We blijven nadrukkelijk kostenbewust en zonder winstoogmerk opereren;
- het handhaven van een goede relatie met onze stakeholders, het is belangrijk dat zij draagvlak blijven bieden en tevreden zijn en blijven over het pensioenfonds en de pensioenregeling;
- het borgen van de continuïteit van het pensioenfonds;
- het evalueren van het bestuursmodel rekening houdend met het effect van het model op de stakeholders en het draagvlak; beschikt het bestuur, ook met betrekking tot de bediening van deelnemers en werkgevers, over de juiste deskundigheid? Moet het geschiktheidsplan (incl. het ontwikkelingsprogramma) van het pensioenfonds aangepast worden?

2. *Het zijn van #GastVrij Pensioenfonds*

met als concrete doelstellingen:

- het klantgericht benaderen voor behoud van bestaande werkgevers en deelnemers als fundament voor het draagvlak bij sociale partners en overige stakeholders;
- in het kader van een klantgerichte benadering, de keuzebegeleiding meer toespitsen op het individu dan nu het geval is en deze waar mogelijk te verbeteren met aandacht voor coaching en ambitie;
- het kiezen van een positie in de matrix van zorgplicht naar zorgambitie:
- het onderzoeken van de mogelijkheid, in het kader van een klantgerichte benadering, om onderscheid te maken in verschillende bedieningsniveaus per werkgever, afhankelijk van de grootte van de werkgever. Dit raakt ook aan het onderdeel 'kosten';
- het voortzetten van de uitbreiding van het aantal werkgevers en deelnemers;
- het continueren en zo mogelijk versterken van de rol van onze relatiemanager. De relatiemanager speelt een belangrijke rol bij het onderhouden en verbeteren van de relatie met de werkgevers in de sector.
- het regelmatig uitnodigen van de relatiemanager voor bestuursvergaderingen zodat het bestuur hoort wat er in de sector speelt;
- het organiseren van deelnemersbijeenkomsten bij de grote bij het pensioenfonds aangesloten werkgevers;
- het MVB-beleid van het pensioenfonds dichter naar de deelnemer toebrengen en voor de verdere vormgeving input bij de deelnemer ophalen.

Overgang naar het nieuwe pensioenstelsel

In paragraaf 3.1 'Wet toekomst pensioenen' is uitgebreid stilgestaan bij de Wtp-gerelateerde activiteiten van het pensioenfonds in 2025. Voor 2026 blijft de implementatie en uitvoering van de nieuwe regeling het belangrijkste aandachtspunt voor het bestuur.

Beheerste en integere bedrijfsvoering

Het fonds gaat in 2026 verder met afronding van de implementatie en het monitoren van de reguliere pensioenuitvoering van de nieuwe pensioenregeling onder de Wet toekomst pensioenen. Het pensioenfonds is met de PUO in gesprek over de op de uitvoering van de nieuwe pensioenregeling toegespitste kwartaal- en overige rapportages.

Datakwaliteit

Voor wat betreft een aantoonbaar goede datakwaliteit blijft het belangrijk om daar waar nodig aanvullende maatregelen te implementeren ('stay clean').

Toetsmoment 2

Bij de vaststelling van dit jaarverslag is toetsmoment 2 succesvol afgerond.. Deze wettelijke toets is uitgevoerd door de externe accountant en de certificerend actuaris. Er is getoetst of het invaren van het pensioenfonds zorgvuldig heeft plaatsgevonden en of de berekeningen correct en volledig zijn uitgevoerd.

Communicatie

De overgang naar de nieuwe pensioenregeling heeft ook geleid tot een herijking van het communicatiebeleid. De overgang naar de nieuwe regeling vroeg om transparantie, meer betrokkenheid van deelnemers en een grotere nadruk op begrijpelijke, tijdige en persoonlijke communicatie. Ook onder de nieuwe regels blijft de focus liggen op het ondersteunen van deelnemers bij het verkrijgen van inzicht in hun pensioen en de keuzes die daarbij horen.

In de eerste helft van 2026 zal de nadruk liggen op de communicatie over de nieuwe regeling met als belangrijkste communicatiemoment het versturen van de tweede (definitieve)berekeningsbrieven medio 2026.

Vermogensbeheer

In 2026 is het pensioenfonds ingevaren naar de solidaire premieregeling. Ter voorbereiding op de transitie van de beleggingsportefeuille heeft het pensioenfonds diverse acties ondernomen. In 2026 zal de volledige transitie van de portefeuille worden gerealiseerd; de matchingportefeuille wordt afgebouwd en er wordt overgegaan naar een nieuwe aandelenmanager. Daarnaast zal de data-uitwisseling tussen vermogensbeheerders, de custodian en de pensioenadministrateur plaatsvinden middels SIVI-bestanden. De transitie en het proces rondom data-uitwisseling worden in 2026 zorgvuldig gemonitord.

Groningen, 29 juni 2026

het bestuur,

Ansfried Snijders (voorzitter)

Imke Hollander

Pim Meijkamp

Kees Scheepens

Xander den Uyl

Gijs Vermeulen

Jesse van der Vliet

6 Rapport Compliance Officer

6.1 Samenvatting Rapport Compliance Officer

De compliance officer toetst jaarlijks of de gedragscode van het pensioenfonds is nageleefd. De rapportage inzake de naleving van de gedragscode over 2025 is tijdens de vergadering van het bestuur op 20 mei 2026 besproken.

Verklaring Compliance Officer

Het pensioenfonds dient zorg te dragen voor een beheerste en integere bedrijfsvoering en heeft mij in dat kader aangesteld als externe compliance officer. Het pensioenfonds heeft een eigen gedragscode. De gedragscode heeft tot doel om gewenst gedrag te stimuleren en ongewenst gedrag te voorkomen. Dit draagt bij aan het integer functioneren van het pensioenfonds en het waarborgen van de goede naam en reputatie.

Op grond van de gedragscode zijn 30 personen in 2025 aangewezen als verbonden persoon. Over 2025 hebben deze verbonden personen een verklaring van naleving van de gedragscode ingevuld en ondertekend waarbij meldingen ten aanzien van de gedragsnormen zoals nevenfuncties, geschenken, uitnodigingen en privébelangen zijn vastgelegd. Verder beschikt het pensioenfonds, naast de gedragscode, over compliance documenten zoals een incidentenbeleid, een klokkenluidersregeling, een beloningsbeleid en een SIRA.

In de jaarlijkse compliance rapportage over 2025 zijn mijn bevindingen en aanbevelingen opgenomen. In de compliance rapportage 2025 zijn de volgende bevindingen opgenomen:

1. De meldingen die de verbonden personen in 2025 hebben gedaan, vallen binnen de normen van de gedragscode van het pensioenfonds.
2. Het pensioenfonds heeft focus op de naleving van de gedragsnormen en aanverwante compliance gerelateerde onderwerpen zoals beloningsbeleid, sanctiewetgeving en terrorismefinanciering bij haar kern uitbestedingspartijen zoals TKP en BlackRock en toetst dit. Belangrijke focus daarbij betreft de risico's inzake cybercrime, privacy en de onderuitbesteding vanuit het pensioenfonds bezien.
3. Er zijn in 2025 een aantal operationele incidenten of operationele voorvallen gemeld door TKP, Caceis en het bestuursbureau die inmiddels zijn of worden opgelost.
4. Er zijn in 2025 geen meldingen geweest van misstanden, onbehoorlijk handelen of fraude bij het pensioenfonds.
5. Het pensioenfonds beschikt over compliance documenten. Er wordt momenteel gewerkt aan de actualisatie van het integriteitsbeleid en het opstellen van een compliance charter.

Harmen Pullen

TriVu, Compliance Officer

6.2 Reactie bestuur op Rapport Compliance Officer

Het bestuur heeft de rapportage van de compliance officer over 2025 besproken in de bestuursvergadering van 20 mei 2026. Het bestuur heeft besloten om de aanbevelingen in 2026 op te pakken en zal dit terugkoppelen aan de compliance officer.

7 Rapport Raad van Toezicht

7.1 Samenvatting Rapportage Raad van Toezicht

Deze rapportage bevat de bevindingen van de Raad van Toezicht (Raad) van Stichting Pensioenfonds Recreatie (Pensioenfonds Recreatie) naar aanleiding van haar onderzoek naar het functioneren van het Bestuur van het pensioenfonds over het kalenderjaar 2025.

De Raad maakt bij de uitvoering gebruik van een beschrijving van de opdracht voor de Raad, de aanpak en uitvoering van de werkzaamheden, het gehanteerde normenkader en de typering van Pensioenfonds Recreatie. De Raad heeft vooral aandacht voor de kwaliteit van besturen en let daarbij op een goede governance, adequate risicobeheersing, evenwichtige belangenafweging, de bestuurlijke processen en de gehanteerde principes die aan het beleid ten grondslag liggen. De Pensioenwet en de Code Pensioenfonds vormen hierbij de referentiekaders. De Raad legt verantwoording af over de uitvoering van haar taken aan het Verantwoordingsorgaan en in het jaarverslag. Daarnaast heeft de Raad goedkeuringsrechten ten aanzien van een aantal bestuursbesluiten.

Specifieke thema's voor 2025

De Raad heeft in haar plan van aanpak voor 2025 aan het Bestuur aangegeven zich naast haar wettelijke taken te richten op de volgende specifieke thema's:

- Transitie Wtp; invaren conform de vastgestelde processen en zorgvuldige, evenwichtige en transparante besluitvorming;
- Datakwaliteit; borging van datakwaliteit voor invaren;
- Governance en besluitvorming; evenwichtigheid rondom inwaarproces en compensatieregelingen;
- Communicatie; implementatie en naleving van het communicatieplan en de effectieve uitvoering ervan;
- Vermogensbeheer; de herziening van het beleid in lijn met de nieuwe pensioenregeling;
- Risicomanagement; adequaatheid van het risicomanagementbeleid bij invaren.

Algemeen oordeel

Per saldo ziet de Raad een betrokken en competent Bestuur dat naast de dagelijkse zaken een taakstellend project als het invaren goed heeft afgerond in 2025.

De Raad constateert dat ook het jaar 2025 voor alle gremia van het fonds een bijzonder inspannend jaar is geweest. Dit betreft ook de ondersteuning van de fondsorganen door het bestuursbureau, de diverse adviseurs en de sleutelfunctiehouders en -vervullers.

Net als in 2024 heeft ook 2025 in het teken gestaan van de verdere voorbereidingen van de invoering van de Solidaire Premiereregeling en het besluit tot invaren. Hiervoor is gedurende het jaar een strak projectplan opgesteld en opgevolgd. Hierbij waren alle noodzakelijke stappen, documenten en besluiten die hiervoor nodig waren op een logische en iteratieve wijze opgenomen.

Naar het oordeel van de Raad hebben door de projectmatige aanpak de verschillende fondsorganen hun wettelijke taak goed kunnen uitvoeren. De Raad heeft deze projectmatige werkwijze steeds benadrukt en zeker gewaardeerd. Het VO heeft hierin een proactieve houding gehad en zich laten ondersteunen om tijdig tot een weloverwogen advies te komen. Ook werd vooral goed aandacht gegeven aan de verschillende rollen en taken van alle betrokkenen. De Raad heeft, na een intensief proces, goedkeuring gegeven aan het voorgenomen besluit tot invaren per 1 januari 2026.

Bij de goedkeuring van het inwaarbesluit hoorde ook de monitoring van de wijze waarop het bestuur is omgegaan met de diverse go-no go momenten. De Raad en het VO zijn ook in dit proces goed meegenomen door het dagelijks bestuur. De Raad heeft veel waardering voor de inzet van het dagelijks bestuur op dit vlak.

De raad heeft gesignaleerd dat de hoge tijdsdruk en de complexiteit ervan, brachten kwetsbaarheden met zich mee; hiervan heeft de Raad meerdere keren melding gemaakt.

Ten aanzien van de datakwaliteit waren er enkele bevindingen ten aanzien van de data die in 2025 zijn afgerond. Tevens werd aangetoond dat voor datakwaliteit aan de interne normen van het fonds werd voldaan voor een 'go' op invaren.

Naast deze (extra) werkzaamheden werden ook de 'going concern' zaken goed opgevolgd en uitgevoerd. Het strategisch beleggingsbeleid werd opnieuw vastgesteld en de voorbereidende maatregelen in het vermogensbeheer vooruitlopend op de transitie per 1 januari 2026 zijn in gang gezet en ook de vermogensbeheerketen is beheerst geïmplementeerd na het transitie moment. Ook het Target Operating Model is getest en werkzaam gebleken.

De Raad constateert, in het kader van Communicatie dat er structurele overlegmomenten met het VO zijn waarin communicatie wordt besproken. Daarbij is beoordeeld of het bestuur dit onderwerp vanuit een integrale visie heeft opgepakt en of de belangen van deelnemers evenwichtig zijn gewogen. De Raad constateert dat de communicatie in 2025 in belangrijke mate is ingericht vanuit naleving van wettelijke vereisten en externe verwachtingen rond Wtp communicatie. De Raad heeft tevens geconstateerd dat het VO en het bestuur niet op alle momenten op een lijn hebben gezeten en de Raad beveelt het bestuur aan aandacht te besteden aan de governance rondom communicatie

Opvolging aanbevelingen eerdere jaren

De aanbevelingen van het rapport van de Raad van Toezicht over het boekjaar 2024 zijn door het bestuur op constructieve wijze beoordeeld en opgevolgd.

Jaarverslag en jaarrekening

De Raad heeft haar goedkeuring verleend aan het besluit van het Bestuur om de jaarrekening 2024 vast te stellen.

De gesprekken die de Raad heeft gevoerd met de externe accountant, de adviserend en certificerend actuaire en de sleutelfunctiehouder actuariel met betrekking tot het jaarwerkproces 2025 hebben niet tot aanbevelingen geleid.

Ten slotte

De Raad ziet 2025 als een jaar dat van alle fondsorganen, de fondsadviseurs en de fondsondersteuning veel heeft gevraagd. De vergader- en overlegfrequentie was zo mogelijk nog intensiever dan vorig jaar.

Ook waren de zorgen omtrent het goed en zorgvuldig kunnen afronden van het invaarproces niet geringer. Dit betrof deels de vele werkzaamheden voortkomend uit het invaarproces als ook de nog af te ronden werkzaamheden bij de uitvoerder TKP. Doordat hiervoor een strak ingericht managementproces werd gehanteerd bleek het toch mogelijk om de bestuurlijke processen en besluitvorming volgens de juiste governance principes af te ronden.

Hierbij werden het VO, de sociale partners en de Raad goed aangesloten.

De reguliere werkprocessen en uitvoering van de regeling kwamen door de vele extra werkzaamheden niet in het nauw en konden op een beheerste wijze worden verricht.

Dat ondanks alle hectiek en werkdruk ook de onderlinge relaties goed bewaakt werden en geen schade hebben opgelopen verdient extra waardering.

De Raad ziet dit als een teken van grote toewijding en verantwoordelijkheidsgevoel van alle betrokkenen.

Dhr. H. Smit

Dhr. H. de Valck

Mw. R. Wortman

7.2 Reactie bestuur op Rapportage Raad van Toezicht

De RvT heeft haar bevindingen over 2025 gemeld in haar rapport over 2025 dat samen met het bestuur is besproken tijdens een bestuursvergadering op 29 juni 2026. Het bestuur spreekt zijn dank uit aan de RvT voor het opgeleverde rapport. De RvT merkt op een betrokken en competent bestuur te zien dat naast de dagelijkse zaken een taakstellend project als het invaren in 2025 goed heeft afgerond. De RvT oordeelt positief over de samenwerking van het bestuur met de RvT en andere fondsgremia.

De Raad van Toezicht heeft in haar rapport een aantal aanbevelingen opgenomen voor het bestuur. Het bestuur bespreekt deze aanbevelingen en bepaalt op welke wijze het bestuur deze aanbevelingen opvolgt. De monitoring van de voortgang is in handen van het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur informeert de Raad van Toezicht door het jaar heen regelmatig over deze voortgang.

7.3 Goedkeuring jaarverslag 2025

De Raad van Toezicht heeft op 29 juni 2026 haar goedkeuring verleend aan het bestuursbesluit tot vaststelling van jaarverslag over 2025.

8 Verslag verantwoordingsorgaan

8.1 Verslag verantwoordingsorgaan

Dit verslag bestaat uit de volgende twee onderdelen:

Deel A Verantwoording over 2025

Deel B Oordeel over 2025

Deel A Verantwoording over 2025

Het Verantwoordingsorgaan (hierna: VO) heeft in 2025 evenals in 2024 een intensief traject met het bestuur doorlopen vanwege bestuurlijke besluitvorming met betrekking tot de invoering van het nieuwe pensioenstelsel (de Wtp). Daarnaast zijn in bijeenkomsten met het dagelijks bestuur de reguliere activiteiten besproken, zoals onder meer vastgelegd in het werkplan 2025.

In dit Deel A komen aan de orde:

- Adviezen in 2025
- Bijeenkomsten en bronnen voor de oordeelvorming
- Functioneren van het verantwoordingsorgaan
- Samenwerking met bestuur en raad van toezicht
- Verantwoording die de raad van toezicht aan het VO heeft afgelegd.

Adviesaanvragen

In 2025 zijn adviezen gegeven bij de volgende adviesaanvragen.

Adviesaanvragen	Aanvraag	Advies per	Strekking	Toelichting
Invaarbesluit WTP	27-01-2025	27-01-2025	Positief	-
Beloningsbeleid	(12-12-2024) 31-03-2025	(31-12-2024) 17-04-2025	Positief	Kleine aanpassingen op eerder geadviseerd beleid
Aanvullend op invaarbesluit WTP	08-08-2025 en 22-10-2025	08-09-2025 en 23-10-2025	Positief en positief	-
Uitvoeringsreglement per 1-1-26 WTP	10-11-2025	27-11-2025	Positief	-
Modelovereenkomsten vrijwillige aansluiting	23-12-2025	31-12-2025	Positief	-

Bijeenkomsten en bronnen voor oordeelvorming

Het VO rapporteert zijn oordeel over beleid en uitvoering over 2025 en geeft daarbij bevindingen en eventuele aanbevelingen. In de vergadering van 29 april 2026 heeft het VO het oordeel over 2025 besproken.

Het oordeel van het VO is gebaseerd op een combinatie van schriftelijke en mondelinge informatie. Het VO heeft hierbij gebruikgemaakt van onder meer kwartaalrapportages, bestuursinformatie (waaronder notulen en besluitenlijsten), adviesaanvragen en onderliggende stukken, documentatie rondom de implementatie van de Wet toekomst pensioenen (Wtp), het conceptbestuursverslag en de conceptjaarrekening 2025, evenals de rapportage 2025 van de Raad van Toezicht (RvT).

In 2025 heeft het VO zijn rol ingevuld door intensief overleg te voeren met het bestuur en de RvT. Tijdens reguliere vergaderingen, verdiepingssessies en gezamenlijke overleggen kwamen onderwerpen als de implementatie van de Wtp, het beleggingsbeleid, risicomanagement en de pensioenuitvoering uitgebreid aan bod. Op basis hiervan acht het VO zich voldoende in staat om een weloverwogen oordeel te vormen.

In het jaarwerktraject 2025 is het VO meegenomen in versies van het conceptjaarverslag 2025 en is er een dialoog tussen VO en bestuur geweest van vraag en antwoord. Het VO is hierover tevreden en het heeft bijgedragen aan het kunnen vormen van een oordeel over 2025.

Hierna volgt een overzicht van de overige besprekingen gedurende 2025:

- Achttien vergaderingen van het VO, waaronder reguliere en extra sessies, waarvan een groot deel in het teken stond van de invoering van de Wtp.
- Vijf verdiepbingsbijeenkomsten met deskundigen over relevante thema's, mede ter voorbereiding op advisering en oordeelsvorming. Meerdere bijeenkomsten hadden in 2025 betrekking op de invoering van de Wtp.
- Tien vergaderingen tussen het VO en het dagelijks bestuur (hierna DB), inclusief extra bijeenkomsten over actuele onderwerpen en de invoering van de Wtp.
- Eén gezamenlijke vergadering van het VO en het bestuur.
- Vier vergaderingen met de RvT, inclusief een reservedatum.
- Eén teambuildingsdag waaraan alle fondsorganen deelnamen.

Het fonds heeft daarnaast een maandelijks voorzittersoverleg van het DB, de RvT en het VO. In 2025 stond dit overleg opnieuw vooral in het teken van de ontwikkelingen rondom de invoering van de Wtp. VO-leden hebben op uitnodiging van het bestuur enkele bestuursvergaderingen als toehoorder bijgewoond.

Het door het VO doorlopen proces met betrekking tot het conceptjaarverslag en de hiervoor aangegeven besprekingen hebben het VO in staat gesteld om een goed oordeel te vormen over beleid en uitvoering in 2025.

Functioneren van het verantwoordingsorgaan

Interne VO-activiteiten

Het VO heeft in 2025 gewerkt aan:

- Het uitwerken en vaststellen van VO-werkplan over 2025. Hierin worden de jaarlijkse speerpunten en aandachtspunten bijgewerkt.
- Intern uitgevoerde zelfevaluatie op 15 januari 2026. Afsproken opvolgingsacties zijn verwerkt in het VO-werkplan 2026.

Samenstelling Verantwoordingsorgaan

De samenstelling van het verantwoordingsorgaan is in 2025 als volgt geweest:

Naam lid	Benoemd door (geleding)	Eerste benoeming	Herbenoeming	Aftredend uiterlijk
Irma Stavenuiter	FNV Horecabond/CNV Vakmensen (gewezen deelnemers)	01-07-2014	01-07-2018 01-03-2019 01-03-2023	01-03-2027
Inge Grooters	FNV Horecabond/CNV Vakmensen (actieve deelnemers)	01-01-2022	01-01-2026	01-01-2030
Jan Everaers	FNV Horecabond/CNV Vakmensen (actieve deelnemers)	01-07-2020	01-07-2024	01-07-2028
Huub Stikkelbroeck	HISWA-RECRON (werkgevers)	15-05-2024		15-05-2032
Bianca Veneklaas	HISWA-RECRON (werkgevers)	01-02-2025		01-02-2033
Sharon Appelman	FNV Horecabond/CNV Vakmensen (actieve deelnemers)	01-07-2025		01-07-2033
Martin van Crasbeek	FNV Horecabond/CNV Vakmensen (pensioengerechtigden)	01-07-2025		01-07-2033

Wijzigingen gedurende 2025:

- Pim Meijkamp (werkgevers) en Adriaan van der Veen (actieve deelnemers) zijn per 1 februari 2025 teruggetreden.
- Bianca Veneklaas is per 1 februari 2025 toegetreden (werkgeversgeleding).
- In 2025 zijn vacatures (actieve deelnemers en pensioengerechtigden) in de loop van het jaar ingevuld door Sharon Appelman (per 1 juli 2025) en Martin van Crasbeek (per 1 juli 2025).

Samenwerking met bestuur en raad van toezicht

De samenwerking was in 2025 evenals in 2024 intensief door het traject rondom de Wtp. Het VO heeft de samenwerking als constructief, transparant en toegankelijk ervaren. Het VO heeft voldoende tijd en ruimte gehad om input te leveren en heeft een goede dialoog gevoerd met het (dagelijks) bestuur en de RvT. Het VO vraagt het bestuur vanaf 2026 jaarlijks in de planning tenminste één vergadering van het VO met het hele bestuur te verwerken.

Verantwoording die de RvT aan het VO heeft afgelegd

De RvT heeft de verantwoording over de uitgevoerde werkzaamheden en uitgeoefende bevoegdheden over 2025 met het VO gedeeld. Het VO herkent de speerpunten waar de RvT zich in 2025 op richtte, naast het reguliere toezicht als belangrijke thema's en veel focus op de overgang naar de Wtp. Het VO is tevreden over de rolinvulling door de RvT.

Deel B Oordeel over 2025 van het verantwoordingsorgaan

Hierna volgen eerst bevindingen en aansluitend het oordeel. Aan het eind van de bevindingen staat waar van toepassing cursief een aanbeveling verwerkt. Ten slotte worden de speerpunten voor 2026 benoemd.

Pensioenfondsbestuur

Het DB heeft alle VO-leden gelegenheid gegeven een bestuursvergadering toe te horen. Het DB communiceert helder en duidelijk over nieuw en gewijzigd beleid. Hierdoor kan het VO als een passende gesprekspartner functioneren. DB-VO vergaderingen hebben een ongedwongen sfeer.

Het VO heeft in 2025 een goede dynamiek tussen bestuur en RvT waargenomen. Dit heeft mede bijgedragen aan een constructieve samenwerking tussen alle fondsorganen. Dit was juist in 2025 heel belangrijk tijdens het intensieve besluitvormingstraject voor het invoeren van het nieuwe pensioenstelsel.

Ondanks de grote drukte heeft het bestuur ruimte gemaakt om elkaar ook informeel te ontmoeten via een inspirerende teambuildingsdag. Het VO heeft dit zeer gewaardeerd.

Het bestuur heeft goed oog gehad voor wat het VO nodig had gedurende het intensieve Wtp-traject. Het VO is door het bestuur zeer zorgvuldig en stapsgewijs meegenomen in de besluitvorming over Wtp. Het VO waardeert dat het bestuur het VO gefaciliteerd heeft om naast de reguliere activiteiten ook het intensieve traject rondom de Wtp goed te kunnen invullen.

Het VO kreeg in maart 2026 het overzicht van de opgevolgde aanbevelingen en begrijpt dat dit door een intensief 2025 later is gebeurd. Voor de toekomst verwacht het VO echter een eerdere aanlevering, inclusief een sterke motivering waarom aanbevelingen wel of niet zijn overgenomen. Daarnaast ziet het VO graag kwartaalupdates over de voortgang tegemoet.

Het VO beveelt aan om de rapportage over de opvolging van aanbevelingen te vervroegen en te voorzien van een inhoudelijke motivering per punt, inclusief een kwartaaloverzicht van de status en voortgang.

Beleid

Besluitvorming over Wtp

Begin 2025 bracht het VO na goede onderlinge samenwerking de adviezen uit rondom invoeren van de Wtp. 2025 was een jaar waarin de invoering van het nieuwe pensioenstelsel voor het hele pensioenveld onverminderd een leertraject was. Ook het VO heeft dit zo ervaren. Gedurende het traject heeft het VO input en aanbevelingen aan het bestuur gegeven over evenwichtigheid en communicatie.

Strategisch speerpunt #Gastvrij pensioen

Het VO blijft aandacht vragen om het strategische speerpunt #Gastvrij pensioen met meer nadruk in te vullen. Het VO begrijpt dat dit in de afgelopen jaren op de achtergrond is geraakt gezien de intensieve periode van invullen van het nieuwe pensioenstelsel. Het VO is positief dat dit speerpunt in 2026 weer nadrukkelijker als strategische doelstelling staat. De voorgestelde doelstelling spreekt het VO aan. Het zal deze nadere invulling in 2026 volgen.

Het VO beveelt aan om in 2026 de strategische doelstelling #Gastvrij pensioen met prioriteit uit te voeren en het VO in de voortgang hiervan mee te nemen.

Strategisch speerpunt #Gastvrij pensioen

Het VO blijft aandacht vragen om het strategische speerpunt #Gastvrij pensioen met meer nadruk in te vullen. Het VO begrijpt dat dit in de afgelopen jaren op de achtergrond is geraakt gezien de intensieve periode van invullen van het nieuwe pensioenstelsel. Het VO is positief dat dit speerpunt in 2026 weer nadrukkelijker als strategische doelstelling staat. De voorgestelde doelstelling spreekt het VO aan. Het zal deze nadere invulling in 2026 volgen.

Het VO beveelt aan om in 2026 de strategische doelstelling #Gastvrij pensioen met prioriteit uit te voeren en het VO in de voortgang hiervan mee te nemen.

Beleggingsbeleid

Het bestuur heeft eind 2024 een risicopreferentieonderzoek (RPO) uitgevoerd. Hierin zijn ook vragen meegenomen over wat deelnemers vinden van verantwoord en duurzaam beleggen. Het VO is in november 2025 in een verdiepingssessie door het bestuur meegenomen in het verantwoord en duurzaam beleggingsbeleid.

Het VO stelt vast dat het volgen van de in de sector gangbare aanpak van verantwoord en duurzaam beleggen past bij de voorkeuren van deelnemers uit het RPO, waarbij deelnemers vooral waarde hechten aan integratie van ESG-factoren en het beheersen van risico's, zonder dat dit ten koste gaat van het pensioenrendement. Ook heeft het DB het VO eind 2025 meegenomen in het beleggingsbeleid in het nieuwe pensioenstelsel.

Uit het RPO dat mede gebruikt is ten behoeve van het nieuwe pensioenstelsel blijkt dat deelnemers bereid zijn iets meer risico te accepteren in het beleggen. Het bestuur heeft in de loop van 2025 voorbereidingen getroffen voor het hierop aanpassen van de beleggingsportefeuille. Daarmee sorteert het bestuur voor op het verbeteren van het risico-rendementsprofiel van de returnportefeuille. Het VO is hierin meegenomen.

Uitvoering

Algemeen

Het VO is in 2025 door het bestuur goed meegenomen in de reguliere uitvoering. In de reguliere uitvoering was in 2025 geen sprake van bijzonderheden. Het VO is te spreken over hoe het bestuur heeft gestuurd op de uitvoering in 2025. Het VO waardeert dat het bestuur opmerkingen en adviezen over de praktijk in de recreatiebranche overweegt en waar passend invulling aan geeft.

Het VO wordt op hoofdlijnen meegenomen in de ontwikkeling in het aantal klachten van deelnemers en in het premie-inningsbeleid in het nieuwe pensioenstelsel. Het VO heeft het bestuur kenbaar gemaakt behoefte te hebben aan verdieping hierop gedurende het jaar.

Het VO beveelt aan om meer diepgaande informatie over deelnemersklachten en de effectiviteit van het premie-inningsbeleid onder het nieuwe pensioenstelsel op te nemen in de rapportage voor het VO over de uitvoering in 2026 en het VO tijdens het jaar mee te nemen in de bestuurlijke sturing hierop rekening houdend met ontwikkelingen in de praktijk vanuit de recreatiebranche.

Kosten

Het bestuur heeft het VO uitgelegd wat het kostenbeleid is en de jaarlijkse procedure hierbij. Het bestuur heeft voor 2025 de oorzaken van de hogere kosten dan voorgaande jaren toegelicht. Het VO heeft voor de toekomst behoefte aan meer monitoringinformatie over de kostenontwikkeling en de sturing van het bestuur hierop. Voor 2025 heeft het bestuur aangegeven welke beleidswijzigingen een grote kostenimpact hebben gehad. Echter, het VO heeft voor het geven van het wettelijke oordeel hierover behoefte aan verantwoordingsinformatie.

Het VO beveelt aan om verantwoordingsinformatie over de kostenontwikkeling op hoofdlijnen en bijbehorende monitoringinformatie naar het VO te versterken, met specifieke aandacht voor beleidswijzigingen met een grote kostenimpact, en het VO mee te nemen in de bestuurlijke sturing.

Beleggingsbeleid

De uitvoering van het beleggingsbeleid is volgens het bestuur overeenkomstig het strategisch beleid verlopen. Het bestuur heeft in de loop van 2025 – binnen de strategische bandbreedtes - voorgesorteerd op aanpassing van de beleggingsportefeuille in de Wtp, waarbij iets meer beleggingsrisico zal worden genomen.

Communicatie

Het bestuur heeft de reguliere communicatie na de transitie onderhanden. Het VO waardeert dat het wordt meegenomen in de bouwstenensessie communicatie voor aanpassing van het communicatiebeleid. Het VO ziet dat de gegeven input/adviezen nog niet volledig zijn meegenomen in de beleidsvorming en in de operationele uitvoering. Het VO heeft evenals in 2024 het bestuur onder meer gevraagd het communicatiebeleidsplan te evalueren vanuit de ontwikkelingen in het deelnemersbestand en deze terug te koppelen. Dit betreft onder meer arbeidsmigranten en (anderstalige) deelnemers met beperkte taal- en/of leesvaardigheid.

Oordeel over beleid en uitvoering 2025

Het bestuur heeft - voor zover het VO het heeft kunnen beoordelen - een beleid gevoerd waarbij de belangen van de verschillende belanghebbenden evenwichtig zijn afgewogen. Het VO heeft afgelopen jaar nadrukkelijk aandacht besteed aan het belang van evenwichtige belangenafweging met betrekking tot de Wtp-adviesaanvragen. Het oordeel van het VO is dat deze afweging voldoende afgerond en gemotiveerd onderbouwd is.

Het bestuur heeft het VO stapsgewijs meegenomen in het besluitvormingsproces over de Wtp inclusief de aanpassingen in aansluiting op vragen van DNB, bij het invaardossier.

Het VO vindt het positief dat het bestuur voor 2026 'gastvrij pensioen' als strategisch doel uitgebreid heeft uitgewerkt. Graag wordt het VO meegenomen in de voortgang van de uitvoering.

Voor het oordeel van het VO over beleidskeuzes en uitvoeringskosten wordt verwezen naar de aanbeveling die hierover is opgenomen onder kosten bij Uitvoering.

Speerpunten 2026

Het VO richt zich in 2026 op de volgende inhoudelijke speerpunten:

- Invullen van focusgebieden in het nieuwe pensioenstelsel, waaronder de nieuwe betekenis van rendement en van de kostenontwikkeling.
- Aanscherping van focus op evenwichtige belangenafweging.
- Volgen van de communicatie, waaronder de communicatie rondom de Wtp met deelnemers, werkgevers en administratiekantoren

Daarnaast richt het VO zich op:

- Versterking van het kennisniveau, de professionaliteit en de ondersteuning van het VO.
- Verduidelijking en positionering van de rol van het VO in het nieuwe pensioenstelsel.
- Borgen van de continuïteit van het VO.

Ten slotte

Het VO kijkt terug op een intensief jaar met een goed resultaat. Het VO dankt het bestuur en RvT voor de open, professionele en constructieve samenwerking.

2026 zal ook een jaar met uitdagingen zijn. Het VO wil in 2026 samen actief met het bestuur optrekken hoe verantwoording afleggen en verantwoording afnemen in het nieuwe pensioenstelsel werkt. Daarbij spart het VO ook zelfstandig met een externe adviseur hierover.

Tijdens het intensieve traject van samenwerking in 2025 van het invoeren van het nieuwe pensioenstelsel moest het VO plotseling afscheid nemen van ons zeer gewaardeerde VO-lid Adriaan van der Veen. Hij heeft de afgelopen jaren veel betekend voor het VO.

Rijswijk, 8 mei 2026

Verantwoordingsorgaan
Stichting Pensioenfonds Recreatie

Bianca Veneklaas
Huub Stikkelbroeck
Inge Grooters
Irma Stavenuiter (Voorzitter)
Jan Everaers
Martin van Crasbeek
Sharon Appelman

8.2 Reactie van het bestuur op het verslag van het verantwoordingsorgaan

Het bestuur spreekt zijn waardering uit voor het door het verantwoordingsorgaan (VO) opgestelde verslag over 2025. Het oordeel van het VO is opgenomen in dit verslag en is op 20 mei 2026 gezamenlijk besproken tijdens het overleg tussen het bestuur en het VO.

Het bestuur stelt het zeer op prijs dat het VO de samenwerking met het bestuur, alsmede met de raad van toezicht, als positief beoordeelt. Het bestuur onderschrijft de constatering van het VO dat de samenwerking zich kenmerkte door een open, professionele en constructieve houding, ook in het licht van de uitdagende en intensieve aard van het verslagjaar 2025.

9 Jaarrekening

9.1 Balans per 31 december 2025

(bedragen x € 1.000)		31-12-2025	31-12-2024
ACTIVA			
Beleggingen voor risico pensioenfonds	1	1.122.934	1.172.945
Vorderingen en overlopende activa	2	92.281	54.262
Overige activa	3	7.268	6.947
TOTAAL ACTIVA		1.222.483	1.234.154
PASSIVA			
Stichtingskapitaal en reserves	4	261.107	154.536
Technische voorzieningen			
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	5	803.739	948.732
Voorziening voor operationele kosten	6	32.133	34.336
Derivaten met negatieve waarde	7	111.106	89.109
Overige schulden en overlopende passiva	8	14.398	7.441
TOTAAL PASSIVA		1.222.483	1.234.154

(-) De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans vanaf pagina 94.

9.2 Staat van baten en lasten

(bedragen x € 1.000)		2025	2024
Baten			
Premiebijdragen voor risico pensioenfonds	9	84.798	77.880
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	10	-97.815	83.430
Overige baten	11	163	208
Totaal baten		-12.854	161.518
Lasten			
Pensioenuitkeringen	12	13.434	11.658
Pensioenuitvoeringskosten	13	11.267	5.878
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds	5	-144.993	116.963
Mutatie voorziening voor operationele kosten	6	-2.203	5.689
Saldo herverzekering	14	-7	0
Saldo overdracht van rechten	15	3.056	3.152
Overige lasten	16	21	50
Totaal lasten		-119.425	143.390
Saldo van baten en lasten		106.571	18.128
<i>Bestemming van het saldo van baten en lasten</i>			
Algemene reserve		99.419	3.311
Bestemmingsreserves		7.152	14.817
		106.571	18.128

(-) De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de staat van baten en lasten vanaf pagina 115.

9.3 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

(bedragen x € 1.000)	2025	2024
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
Ontvangen premies	85.381	77.557
Ontvangen in verband met overdracht van rechten	5.519	3.560
Overig	190	195
	91.090	81.312
Uitgaven		
Betaalde pensioenuitkeringen	-13.411	-11.631
Betaald in verband met overdracht van rechten	-8.623	-6.711
Saldo herverzekering	0	0
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-8.545	-5.855
Overig	0	0
	-30.579	-24.197
Totale kasstroom uit pensioenactiviteiten	60.511	57.115
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	-6.459	-171
Verkopen en aflossingen van beleggingen	596.178	485.931
Mutatie collateral	-23.469	30.939
	566.251	516.699
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-625.343	-568.381
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-1.171	-1.380
	-626.514	-569.761
Totale kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-60.263	-53.062
Netto kasstroom	248	4.053
Koers-/omrekenverschillen	-9	135
Mutatie liquide middelen	239	4.188
Samenstelling geldmiddelen		
Liquide middelen primo boekjaar	7.053	2.865
Liquide middelen ultimo boekjaar	7.292	7.053
	239	4.188

9.4 Toelichting op de jaarrekening

9.4.1 Algemeen

Activiteiten

Stichting Pensioenfonds Recreatie (hierna 'het pensioenfonds'), is statutair gevestigd te Zoetermeer. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41160246.

Het doel van het pensioenfonds is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden; tevens verstrekt het fonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Deze doelstelling is uitgewerkt in onder andere de statuten, het pensioenreglement, de uitvoeringsovereenkomst en de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota van het pensioenfonds. Het pensioenfonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling van de in de recreatiebranche verplicht gestelde aangesloten werkgevers.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610 Pensioenfondsen. Het bestuur heeft op 29 juni 2026 de jaarrekening vastgesteld.

Referenties

In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

Belastingen

De activiteiten van het pensioenfonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

9.4.2 Grondslagen

9.4.2.1 Algemene grondslagen

Alle bedragen in de jaarrekening zijn vermeld in Euro's x 1.000, tenzij anders is aangegeven.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de continuïteitsveronderstelling.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post 'nog af te wikkelen transacties'. Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Vreemde valuta

Functionele valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en presentatievaluta van het pensioenfonds.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

De koersen van de belangrijkste valuta zijn:

	31-12-2025	Gemiddeld 2025	31-12-2024	Gemiddeld 2024
USD	0,8500	0,9100	0,9657	0,9355
GBP	1,1500	1,1800	1,2095	1,1817
JPY	0,0100	0,0100	0,0061	0,0063

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar, met uitzondering van hetgeen vermeld onder de kopjes Stelselwijziging, Presentatiewijziging en Schattingswijziging.

Stelselwijziging

Op basis van de wijziging in RJ610 voor boekjaar 2025 dient een voorziening te worden genomen voor de operationele kosten. De RJ schrijft voorts dat deze voorziening als separate balanspost wordt opgenomen als voorziening operationele kosten als onderdeel van de technische voorziening (RJ 610.244). Op basis van RJ 140.208 dient deze stelselwijziging ook retrospectief toegepast te worden op de cijfers van boekjaar 2024 zoals in dit jaarverslag opgenomen. Zie onderstaande tabel waarin de gemuteerde posten zijn opgenomen met daarin zichtbaar de verwerkingswijze in het jaarverslag van 2024 en de doorgevoerde aanpassing ten behoeve van het jaarverslag 2025.

	Jaarrekening 2024	Mutatie	Vergelijkende cijfers jaarrekening 2025
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	835.872	-32.133	803.739
Voorziening voor operationele kosten	0	32.133	32.133
			835.872

Presentatiewijziging

Op basis van de wijziging in RJ610 voor boekjaar 2025 is de uitsplitsing van de mutatie technische voorzieningen in de staat van baten en lasten vervallen. De toelichting op de mutatie technische voorzieningen is in het verloopoverzicht van de voorziening pensioenverplichtingen opgenomen.

De wijziging heeft geen gevolgen gehad voor vermogen, resultaat en de dekkinggraad.

Schattingswijziging

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

2025 kent geen wijziging van de prognosetafel. In 2025 zijn de correctiefactoren op de ervaringssterfte getoetst. Deze toetsing heeft geleid tot aanpassing van de betreffende grondslag. Deze aanpassing heeft geleid tot een stijging van de voorziening met 5.395. Het effect op de dekkinggraad is -0,6%

De kostenvoorziening is aangepast. Voorheen werd een opslag op de netto voorziening van 3,7% gehanteerd en dit is vanwege de overgang naar de Wtp gewijzigd naar een eurobedrag op basis van het kasstroommodel. Deze aanpassing heeft geleid tot een stijging van de voorziening met 2.395. Het effect op de dekkinggraad is -0,3%

In 2025 heeft het fonds net als vorig jaar een aantal overige actuariële grondslagen getoetst. Deze toetsing heeft geleid tot een verhoging van de PVI-opslag van 1,5% naar 1,7% per 1 januari 2026. Deze aanpassing leidt tot een stijging van de IBNR-voorziening met 2.277. Het effect op de dekkinggraad is -0,3%

Dekkingsgraden

De beleidsdekkinggraad is gebaseerd op het rekenkundig gemiddelde van de dekkinggraden over de laatste 12 maanden. Hierbij wordt steeds gebruik gemaakt van de meest actuele inschatting van de betreffende dekkinggraden.

De (actuele) dekkinggraad van het pensioenfonds wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de langlopende- en kortlopende schulden te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans.

Bij het berekenen van de reële dekkinggraad van het pensioenfonds wordt ten behoeve van deze berekening de voorziening pensioenverplichtingen herrekend rekening houdend met de verwachte loon-en prijsinflatie.

9.4.2.2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Beleggingen

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Het begrip marktwaarde is te beschouwen als synoniem van reële waarde. Onder waardering op marktwaarde wordt verstaan: het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn.

De waardering van participaties in beleggingsinstellingen geschiedt tegen marktwaarde. Voor beursgenoteerde beleggingsinstellingen is dit de marktnotering per balansdatum. De waardering in niet-beursgenoteerde beleggingsinstellingen geschiedt tegen actuele waarde.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen marktwaarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum.

De actuele waarde van niet-beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsfondsen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van het niet-beursgenoteerde aandeel per balansdatum.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen marktwaarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum.

Indien vastrentende waarden of participaties in beleggingsinstellingen niet-beursgenoteerd zijn, vindt waardebeoordeling plaats op basis van de geschatte toekomstige netto kasstromen (rente en aflossingen) die uit de beleggingen zullen voortvloeien, contant gemaakt tegen de ultimo boekjaar geldende markttrente en rekening houdend met het risicoprofiel (kredietrisico; oninbaarheid) en de looptijden.

De lopende interest op vastrentende waarden wordt gepresenteerd onder Vorderingen en overlopende activa.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingmodellen.

Indien een derivatenpositie negatief is wordt het bedrag onder de schulden verantwoord.

Overige beleggingen

Beursgenoteerde beleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) beleggingen worden gewaardeerd op de ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde opgaven van de desbetreffende fondsmanagers en wordt derhalve zoveel mogelijk gebaseerd op onderliggende marktwaarden.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen worden tegen nominale waarde gewaardeerd. Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas- en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan twaalf maanden hebben. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de bijbehorende beleggingscategorie. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderinggrondslagen in de balans zijn opgenomen.

Algemene reserve

De algemene reserve bevat het resterende gedeelte van het eigen vermogen van het pensioenfonds. De algemene reserve wordt gemuteerd door het resultaat nadat de solvabiliteitsreserve op het juiste niveau wordt gebracht.

Solvabiliteitsreserve

De solvabiliteitsreserve is een bestemmingsreserve, die niet ter vrije beschikking staat, om alle risico's, zoals vastgelegd in de Regeling Pensioenwet onder vaststelling vereist eigen vermogen, op te kunnen vangen. Deze bestemmingsreserve wordt wel meegenomen in de bepaling van de dekkingsgraad.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toezeggingen tot) toeslagen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de markttrente, waarvoor de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB wordt gebruikt.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of toeslagen op de opgebouwde pensioenaanspraken worden verleend. Alle per balansdatum bestaande besluiten tot toeslagverlening (ook voor besluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex-ante-condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- De voorziening pensioenverplichtingen wordt berekend als de contante waarde van de op de balansdatum opgebouwde pensioenen inclusief de eventueel op 1 januari daaropvolgend toe te kennen verhoging in verband met toeslagverlening;
- Voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt de technische voorziening voor het arbeidsongeschikte deel berekend als de contante waarde van de op de pensioendatum in uitzicht gestelde pensioenen bij een tot die datum voortgezette pensioenopbouw. Per 1 januari 2026 is de PVI-opslag verhoogd van 1,5% naar 1,7%.
- Voor mannen en vrouwen is gebruik gemaakt van de Prognosetafel AG2024 (2024: idem). Om rekening te houden met het gegeven dat de pensioenfonds populatie af kan wijken van de totale populatie waarop de prognosetafel is gebaseerd, is een leeftijdsafhankelijke correctiefactor op de sterftetekansen toegepast. Deze is in 2025 ten opzichte van 2024 aangepast.
- De leeftijd op balansdatum is gelijk aan de reglementaire pensioenleeftijd verminderd met de toekomstige duur;
- De leeftijd en duur worden in maanden nauwkeurig vastgesteld;
- Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw wordt gesteld op 3 jaar;
- De reservering voor partnerpensioen geschiedt op basis van bepaalde partner;
- Voor latent wezenpensioen wordt in de voorziening een opslag van 0,2% van de voorziening voor het niet ingegaan ouderdompensioen opgenomen (2024: idem);
- Als rekenrente voor de technische voorziening wordt gehanteerd de rentetermijnstructuur per 31 december 2025 zoals die door DNB is gepubliceerd.

De voorziening niet opgevraagde pensioenen wordt vastgesteld op fondsgrondslagen, waarbij tevens rekening wordt gehouden met niet verrichte uitkeringen. Deze voorziening wordt vervolgens gecorrigeerd met de verwachting dat deze pensioenen alsnog worden opgevraagd.

Voorziening voor operationele kosten

De voorziening voor operationele kosten bevat de operationele kosten die gepaard gaan met de toekomstige pensioenuitvoering en is opgenomen onder de technische voorzieningen. Op basis van de wijziging in RJ610 voor boekjaar 2025 is deze voorziening als separate balanspost opgenomen als voorziening voor operationele kosten als onderdeel van de technische voorziening. Het fonds heeft de kostenvoorziening aangepast. Het fonds hanteerde een opslag op de netto voorziening van 3,7% en heeft dit vanwege de overgang naar de Wtp gewijzigd naar een eurobedrag op basis van het kasstroommodel.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

9.4.2.3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderinggrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers worden verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. De premiebaten in het boekjaar zijn gebaseerd op de voorlopige loonsomopgaven van de werkgevers, tenzij definitieve loonsomopgaven al zijn verwerkt in dat boekjaar.

Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardewijzigingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. (In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten worden in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten.

Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden zowel de externe als de daaraan toegerekende interne kosten verstaan. Afschrijvingen en andere exploitatiekosten van onroerende zaken in exploitatie zijn in de kosten van vermogensbeheer opgenomen.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen e.d.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

Pensioenopbouw

Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten over het boekjaar gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met 2,330% (2024: 3,439%), op basis van de éénjaarsrente van de DNB-curve aan het begin van het verslagjaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige uitkeringen worden vooraf actuariëel berekend en opgenomen in de technische voorziening. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen in de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Wijzigingen actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van het pensioenfonds.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het pensioenfonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Een resultaat op overdrachten kan ontstaan doordat de vrijval van de voorziening plaatsvindt tegen fondstarieven, terwijl het bedrag dat wordt overgedragen gebaseerd is op de wettelijke factoren voor waardeoverdrachten. De tarieven van het pensioenfonds wijken af van de wettelijke tarieven.

Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

De overige mutaties ontstaan door mutaties in de aanspraken door overlijden, arbeidsongeschiktheid en pensioneren.

Mutatie voorziening voor operationele kosten

De mutaties in de voorziening voor operationele kosten hebben betrekking op toevoegingen, onttrekkingen en/of wijzigingen in actuariële veronderstellingen. Deze mutaties worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Saldo herverzekeringen

Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

9.4.2.4 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

9.5 Toelichting op de balans per 31 december 2025

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico pensioenfonds

(bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Aandelen	426.060	419.882
Vastrentende waarden	677.739	739.455
Derivaten	19.110	13.502
Overige beleggingen	25	106
Totaal	1.122.934	1.172.945

(bedragen x € 1.000)	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2025	419.882	739.455	-75.607	106	1.083.836
Aankopen	0	625.339	0	0	625.339
Verkopen	-25.883	-656.771	86.479	0	-596.175
Herwaardering	32.061	-30.284	-102.868	0	-101.091
Mutatie liquide middelen	0	0	0	-81	-81
Stand per 31 december 2025	426.060	677.739	-91.996	25	1.011.828
Schuldpositie derivaten (credit)					111.106
Totaal					1.122.934

Derivaten met een negatieve waarde zijn verantwoord onder derivaten met een negatieve waarde.

(bedragen x € 1.000)	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2024	260.777	769.022	-110.920	94	918.973
Aankopen	88.033	480.351	0	0	568.384
Verkopen	0	-515.412	29.477	0	-485.935
Herwaardering	71.072	5.494	5.836	0	82.402
Mutatie liquide middelen	0	0	0	12	12
Stand per 31 december 2024	419.882	739.455	-75.607	106	1.083.836
Schuldpositie derivaten (credit)					89.109
Totaal					1.172.945

In het bovenstaande verloopoverzichten zijn aan- en verkopen van valutatermijncontracten en interest rate swaps gesaldeerd opgenomen.

De liquide middelen binnen de beleggingsportefeuille zijn opgenomen onder de 'Overige beleggingen'.

Aandelen		
(bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Beursgenoteerde aandelenbeleggingsfondsen	426.060	419.882
	426.060	419.882

Vastrentende waarden		
(bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Obligaties	162.870	339.335
Fixed Income Fund	217.975	288.593
High Yield Fund	106.612	0
Money Market Fund	190.282	111.527
	677.739	739.455

Het pensioenfonds heeft eind 2025 € 1,7 miljoen (2024: € 10,1 miljoen) aan onderpand ontvangen in de vorm van liquiditeiten waarvan € 0,2 miljoen pending (2024: € 0,1 miljoen) en € 0,6 miljoen aan onderpand (2024: € 1,5 miljoen) ontvangen in de vorm van (staats) obligaties, waarvan € 0,0 miljoen pending (2024: € 1,5 miljoen). Het ontvangen onderpand staat niet ter vrije beschikking.

Het pensioenfonds heeft eind 2025 € 55,8 miljoen (2024: € 40,4 miljoen) aan onderpand verstrekt in de vorm van liquiditeiten waarvan € 1,0 miljoen pending (2024: € 0,6 miljoen) en € 110,0 miljoen aan onderpand (2024: € 97,5 miljoen) verstrekt in de vorm van (staats) obligaties, waarvan € 0,0 miljoen pending (2024: € 8,0 miljoen) en € 65,1 miljoen (2024: € 36,3 miljoen) als initial margin als gevolg van negatieve waardeontwikkeling van derivaten. De verstrekte (staats) obligaties zijn verantwoord onder de vastrentende waarden.

Het pensioenfonds stelt geen deel van de aandelen- en obligatiebeleggingen beschikbaar voor het in bruikleen geven van effecten.

Derivaten		
(bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Valutaderivaten	1.633	-6.659
Rentederivaten	-93.629	-68.948
Totaal	-91.996	-75.607

De onderstaande tabel geeft een samenvatting van de derivatenpositie op 31 december 2025:

Type contract (bedragen x € 1.000)	Contract- omvang	Saldo waarde	Positieve waarde	Negatieve waarde
Valutaderivaten	226.333	1.633	1.633	0
Aandelenderivaten	16	0	0	0
Rentederivaten	838.344	-93.629	17.477	111.106
Totaal	1.064.693	-91.996	19.110	111.106

De onderstaande tabel geeft een samenvatting van de derivatenpositie op 31 december 2024 exclusief de liquide middelen binnen de derivatenportefeuille:

Type contract (bedragen x € 1.000)	Contract- omvang	Saldo waarde	Positieve waarde	Negatieve waarde
Valutaderivaten	226.333	-6.659	0	6.659
Aandelenderivaten	16	0	0	0
Rentederivaten	838.344	-68.948	13.502	82.450
Totaal	1.064.693	-75.607	13.502	89.109

Overige beleggingen (bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Liquide middelen	25	106
	25	106

Schattingen en oordelen

Zoals vermeld in de toelichting zijn de beleggingen van het pensioenfonds nagenoeg allemaal gewaardeerd tegen actuele waarde per balansdatum en is het over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de actuele waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor sommige andere financiële instrumenten, zoals beleggingsvorderingen en -schulden, geldt dat de boekwaarde de actuele waarde benadert als gevolg van het korte termijnkarakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de actuele waarde.

Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van het pensioenfonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen. Echter, bepaalde financiële instrumenten, zoals bijvoorbeeld derivaten, zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten. Op basis van de boekwaarde kan het volgende onderscheid worden gemaakt:

(bedragen x € 1.000)	Genoteerde marktprijzen	Afgeleide marktnoteringen	Waarderingsmodellen	Overig	Totaal
Per 31 december 2025					
Aandelen	426.060	0	0	0	426.060
Vastrentende waarden	530.139	0	0	147.600	677.739
Derivaten	0	0	-91.996	0	-91.996
Overige beleggingen	25	0	0	0	25
	956.224	0	-91.996	147.600	1.011.828

De posities uit hoofde van derivaten betreffen zowel positieve als negatieve posities.

(bedragen x € 1.000)	Genoteerde marktprijzen	Afgeleide marktnoteringen	Waarderingsmodellen	Overig	Totaal
Per 31 december 2024					
Aandelen	419.882	0	0	0	419.882
Vastrentende waarden	588.290	0	0	151.165	739.455
Derivaten	0	0	-75.607	0	-75.607
Overige beleggingen	106	0	0	0	106
	1.008.278	0	-75.607	151.165	1.083.836

Genoteerde marktprijzen: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen in een actieve markt.

Afgeleide marktnoteringen: Actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van onafhankelijke taxaties.

Waarderingsmodellen: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata. Hieronder valt de netto contante waarde berekeningen van de derivaten.

Overig: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin geen gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

2. Vorderingen en overlopende activa

(bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Vorderingen op de werkgever(s)	14.681	15.177
Beleggingsdebiteuren	77.515	39.042
Overige vorderingen en overlopende activa	85	43
	92.281	54.262

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Vorderingen op de werkgever(s)		
(bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Vorderingen op werkgevers	1.679	3.083
Nog te factureren premies	13.002	12.114
Voorzieningen dubieuze debiteuren	0	-20
	14.681	15.177

De 'Vorderingen op werkgevers' betreft de premie die geen betrekking heeft op de maanden november en december 2025, maar die per 31 december 2025 nog niet is voldaan. De post 'Nog te factureren premies' betreft de premie over de maanden november en december 2025. Deze premie is in januari en februari 2026 gefactureerd. De premiefacturatie vindt bij het pensioenfonds 2 maanden achteraf plaats.

Verloop Voorzieningen dubieuze debiteuren		
(bedragen x € 1.000)	2025	2024
Stand per 1 januari	-20	-74
Dotatie ten laste van de rekening van baten en lasten	-13	-37
Afboekingen wegens oninbaarheid	33	91
Stand per 31 december	0	-20

In 2025 is er geen toevoeging geweest aan de voorziening dubieuze debiteuren.

Beleggingsdebiteuren		
(bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Collateral	54.766	29.777
Lopende interest	10.451	8.131
Te vorderen dividend- en couponbelasting	921	901
Overige beleggingsvorderingen	11.377	233
	77.515	39.042

De 'Overige vorderingen en overlopende activa' bestaan uit kleine debiteuren.

3. Overige activa

(bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Liquide middelen	7.268	6.947
	7.268	6.947

De liquide middelen worden aangehouden bij Nederlandse kredietinstellingen. De tegoeden staan ter vrije beschikking van het pensioenfonds.

PASSIVA

4. Stichtingskapitaal en reserves

(bedragen x € 1.000)	Algemene reserve	Bestemmings-reserve	Totaal
Stand per 1 januari 2024	6.640	129.768	136.408
Uit bestemmingsaldo van baten en lasten	3.311	14.817	18.128
Stand per 31 december 2024	9.951	144.585	154.536
Uit bestemmingsaldo van baten en lasten	99.419	7.152	106.571
Stand per 31 december 2025	109.370	151.737	261.107

De bestemmingsreserve betreft een solvabiliteitsreserve die op jaarbasis gelijk gesteld wordt aan het vereist eigen vermogen. Het verloop van de reserves is als volgt.

Dekkingsgraad, vermogenspositie en herstelplan

	2025	2024
De dekkingsgraad is ultimo jaar als volgt:		
Nominale dekkingsgraad	131,2%	115,7%
Reële dekkingsgraad	86,2%	86,3%
Beleidsdekkingsgraad	123,4%	118,4%

De (actuele) dekkingsgraad van het pensioenfonds wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de kortlopende schulden en de derivaten met een negatieve waarde te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans.

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het pensioenfonds gebruik van het standaard model. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het pensioenfonds.

Op basis hiervan bedraagt het (minimaal) vereist vermogen op:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Stichtingskapitaal en reserves	261.107	154.536
Minimaal vereist eigen vermogen	38.019	44.249
Vereist eigen vermogen	151.737	144.585

De vermogenspositie van het pensioenfonds kan als gevolg hiervan worden gekarakteriseerd als voldoende, omdat de beleidsdekkingsgraad (123,4%) hoger is dan de dekkingsgraad die hoort bij het vereist vermogen (118,2%) en hoger dan de dekkingsgraad die hoort bij het minimaal vereist vermogen (104,6%).

De reële dekkingsgraad is gelijk aan de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de beleidsdekkingsgraad die is vereist voor de volledige toeslagverlening op basis van prijsinflatie. Op basis van deze definitie komt de reële dekkingsgraad ultimo 2025 uit op 86,2% (2024: 86,3%).

Statutaire regelingen omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten

Statutair is bepaald dat het saldo van de staat van baten en lasten van € 106.571 over het boekjaar verdeeld wordt over de algemene reserve en de bestemmingsreserve. De bestemmingsreserve betreft een solvabiliteitsreserve die op jaarbasis gelijk gesteld wordt aan het vereist eigen vermogen.

Voor het boekjaar 2025 geldt dat er € 7.152 is toegevoegd aan de bestemmingsreserve en € 99.419 is toegevoegd aan de algemene reserve.

5. Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Als gevolg van de wijziging van de in RJ610 wordt de voorziening operationele kosten niet langer opgenomen als onderdeel van de technische voorziening, maar separaat gepresenteerd. Deze wijziging kwalificeert als een stelselwijziging die op grond van RJ 140.208 retrospectief dient te worden toegepast.

In de vergelijkende cijfers is de technische voorziening derhalve aangepast. Aangezien de voorziening operationele kosten in het verleden onderdeel uitmaakte van verschillende toevoegingen aan en onttrekkingen van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds, zijn de vergelijkende cijfers binnen de specificatie van de technische voorziening aangepast om deze gewijzigde presentatie tot uitdrukking te brengen.

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

(bedragen x € 1.000)	2025	2024
Stand per 1 januari	948.732	831.769
Pensioenopbouw	74.408	63.771
Toeslagverlening	0	7.779
Rentetoevoeging	23.045	29.896
Onttrekking voor uitkeringen	-13.196	-11.431
Wijziging markttrente	-232.307	28.139
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-4.190	-4.514
Wijziging actuariële grondslagen	9.680	3.086
Overige (incidentele) mutaties technische voorziening	-3.903	-1.672
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	1.470	1.909
Stand per 31 december	803.739	948.732

Pensioenopbouw

Het opbouwpercentage is in 2025 1,592% van de pensioengrondslag (2024: 1,592%). De pensioengrondslag is het pensioengevend salaris minus de franchise op jaarbasis (2025: € 14.752; 2024: € 14.009). Voor deeltijdwerkers wordt de pensioengrondslag naar evenredigheid vastgesteld. Indien de franchise hoger is dan het pensioengevend salaris, wordt de pensioengrondslag op nul vastgesteld.

Toeslagverlening

Het pensioenfonds streeft ernaar de opgebouwde pensioenrechten van de actieve deelnemers jaarlijks per 1 januari aan te passen aan het consumentenprijsindexcijfer van het CBS. Het gaat om het consumentenprijsindexcijfer voor alle huishoudens afgeleid over de periode 1 oktober van het voorgaande jaar tot

1 oktober van het huidige jaar. De toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter en wordt gefinancierd uit overrendementen, het pensioenfonds vormt geen bestemmingsreserve voor toeslagen en berekent geen premie om toeslagen te financieren.

Het pensioenfonds streeft ernaar de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenrechten (gewezen deelnemers) jaarlijks tevens aan te passen aan de eerder genoemde ontwikkeling van het consumentenprijsindexcijfer van het CBS. Echter mag deze toeslag nooit hoger zijn dan de toeslag voor de actieve deelnemers.

Het bestuur heeft, gezien de overgang naar de Wtp, besloten per 1 januari 2026 zowel aan de actieve deelnemers als aan de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers, geen toeslag toe te kennen (2025: 0,86%).

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met 2,330% (2024: 3,439%), op basis van de éénjaarsrente op de interbancaire swapmarkt aan het begin van het verslagjaar.

Onttrekking voor uitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariëel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Rentepercentage per 31 december	
2024	2,03%
2025	3,18%

Wijziging actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van het pensioenfonds.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het fonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien. In 2025 is een aantal actuariële grondslagen gewijzigd.

In 2025 is bepaald dat per 1 januari 2026 de PVI-opslag van 1,5% naar 1,7% zal worden verhoogd. De IBNR-voorziening is per 31 december 2025 alvast verhoogd om aan te sluiten bij de nieuwe opslag.

2025 kent geen wijziging van de prognosetafel. Wel is het fonds overgegaan op nieuwe correctiefactoren voor de ervaringssterfte.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

In 2025 is de beleidsdekkingsgraad het hele jaar boven de 100% gebleven en zijn de reguliere waardeoverdrachten en waardeoverdrachten inzake klein pensioen uitgevoerd. Als de beleidsdekkingsgraad onder de 100% ligt, zijn nieuwe waardeoverdrachten, zowel in- als uitgaand, niet toegestaan.

Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

Aan het vaststellen van de technische voorzieningen liggen kanssystemen ten grondslag. De belangrijkste zijn

sterfte en arbeidsongeschiktheid. De verhoging van de voorziening door arbeidsongeschiktheid bedraagt hierdoor 1.954. De voorziening wijzigt door sterfte met -253 en overige mutaties -172. Tezamen leidt dit tot een verhoging van de voorziening met 1.529.

Aantallen deelnemers ten opzichte van de voorziening

	2025		2024	
	€	Aantallen	€	Aantallen
Actieven	275.588	24.059	418.389	23.907
Gepensioneerden	156.223	4.883	148.405	4.575
Slapers	371.928	50.200	381.938	47.659
Voorziening voor pensioenverplichtingen	803.739	79.142	948.732	76.141

Korte beschrijving pensioenregeling

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een middelloon-regeling met een voorwaardelijke toeslagverlening (indexatie) en met een pensioenrichtleeftijd van 67 jaar. In 2025 is de aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd met 1,592% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is gelijk aan het pensioengevend salaris onder aftrek van een franchise. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld en is voor 2025, op basis van een volledig dienstverband, vastgesteld op € 14.752.

De hoogte van het wezenpensioen is 14% van het te bereiken ouderdomspensioen. Bij beëindiging van de deelneming ontstaat een aanspraak op wezenpensioen over het opgebouwde ouderdomspensioen. Voor een volle wees verdubbelt de hoogte van het wezenpensioen.

Voor de werknemers met een functieschaal boven functieschaal 9 kunnen de werkgevers vrijwillig aansluiten. Hiervoor dienen alle werknemers met een functieschaal boven functieschaal 9 deel te nemen.

Inhaaltoeslagen

Onder bepaalde omstandigheden kunnen inhaaltoeslagen worden toegekend. Inhaaltoeslagen zijn toeslagen die worden toegezegd, voor zover in het verleden niet voor 100% is geïndexeerd. Om inhaaltoeslagen te kunnen toekennen is een hoge dekkingsgraad vereist. Het bestuur van het pensioenfonds geeft in haar jaarrekening elk jaar een specificatie van het verschil tussen de volledige en de werkelijk toegekende toeslagen.

Omdat het fonds per 1 januari 2026 is overgegaan naar de Wtp en de toeslag onderdeel is van de periodieke verdeling van het overrendement, is het jaar 2026 niet opgenomen in onderstaande tabellen.

Voor de actieve en inactieve deelnemers is de specificatie in de onderstaande tabellen opgenomen.

	Volledige toeslag- verlening	Toegekende toeslagen	Vershil	Cumulatief verschil (t.o.v. ambitie)
Actieven				
2016	0,50%	0,00%	0,50%	0,50%
2017	-0,01%	0,00%	-0,01%	0,49%
2018	1,47%	0,00%	1,47%	1,97%
2019	1,47%	0,00%	1,47%	3,47%
2020	1,64%	0,00%	1,64%	5,16%
2021	0,99%	0,00%	0,99%	6,20%
2022	2,57%	0,00%	2,57%	8,93%
2023	17,16%	0,00%	17,16%	27,63%
2024	-1,39%	0,00%	-1,39%	25,85%
2025	2,54%	0,86%	1,68%	27,97%

Het toeslagpercentage is bepaald over het lopende boekjaar en gaat in per 1 januari van het daaropvolgende jaar.

	Volledige toeslag- verlening	Toegekende toeslagen	Vershil	Cumulatief verschil (t.o.v. ambitie)
Inactieven				
2016	0,50%	0,00%	0,50%	1,40%
2017	-0,01%	0,00%	-0,01%	1,39%
2018	1,47%	0,00%	1,47%	2,88%
2019	1,47%	0,00%	1,47%	4,40%
2020	1,64%	0,00%	1,64%	6,11%
2021	0,99%	0,00%	0,99%	7,16%
2022	2,57%	0,00%	2,57%	9,91%
2023	17,16%	0,00%	17,16%	28,78%
2024	-1,39%	0,00%	-1,39%	26,99%
2025	2,54%	0,86%	1,68%	27,97%

Het toeslagpercentage is bepaald over het lopende boekjaar en gaat in per 1 januari van het daaropvolgende jaar.

6. Voorziening voor operationele kosten

(bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Stand per 1 januari	34.336	28.647
Toevoeging opslag toekomstige uitvoeringskosten	2.470	2.014
Onttrekking vanwege dekking uitvoeringskosten huidig verslagjaar	-488	-397
RTS-effect	-8.367	3.772
Overige mutaties	4.182	300
Stand per 31 december	32.133	34.336

Op basis van de wijziging in RJ610 voor boekjaar 2025 is de uitsplitsing van de mutatie technische voorzieningen in de staat van baten en lasten vervallen. De toelichting op de mutatie technische voorzieningen is in het verloopoverzicht van de voorziening pensioenverplichtingen opgenomen.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt voor de financiering van de verwachte uitvoeringskosten in de verslagperiode.

Overige mutaties

De voorziening wordt jaarlijks herijkt op basis van in de toekomst te verwachten kosten. Onder overige mutaties is het effect daarvan opgenomen. Het effect is dit jaar eenmalig hoog in verband met de overgang naar de Wtp. Door deze overgang is de hoogte van de technische voorziening toegenomen omdat een groot deel van het vermogen van het fonds is toegevoegd aan de persoonlijke pensioenkapitalen.

7. Derivaten met negatieve waarde

(bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Derivaten met negatieve waarde	111.106	89.109

8. Overige schulden en overlopende passiva

(bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2024
Nog te verrekenen premies	147	49
Beleggingscrediteuren	9.343	5.929
Belastingen en premie sociale verzekeringen	248	230
Overige schulden en overlopende passiva	4.660	1.233
	14.398	7.441

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Nog te verrekenen premies betreft de correctie ambtshalve nota. Met deze correctie wordt de schuldpositie op de balans gelijk gesteld aan de ambtshalve nota's waar geen pensioenopbouw tegenover staat.

Beleggingscrediteuren betreft ontvangen onderpand in de vorm van liquiditeiten.

Belastingen en premies sociale verzekeringen betreft de afdracht van de over de uitkeringen ingehouden loonheffing.

De 'Overige schulden en overlopende passiva' bestaan uit nog te betalen kostenfacturen.

9.6 Risicobeheer

Het pensioenfonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Het solvabiliteitsrisico is daarmee het belangrijkste risico voor het pensioenfonds.

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van de risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- Beleggingsbeleid;
- Premiebeleid;
- Toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruik gemaakt van de Asset Liability Management-studie (ALM-Studie) die periodiek wordt uitgevoerd.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid door de vermogensbeheerders moet plaatsvinden. Deze uitgangspunten zijn vastgelegd in mandaatovereenkomsten met de vermogensbeheerders. De mandaten zijn gericht op actief of passief vermogensbeheer.

Solvabiliteitsrisico's

Het belangrijkste risico voor het pensioenfonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het pensioenfonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten op basis van zowel algemeen geldende normen als specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd.

Indien de solvabiliteit van het pensioenfonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het pensioenfonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslagverlening op opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het pensioenfonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

De actuele dekkingsgraad heeft zich als volgt ontwikkeld:

	2025	2024
Dekkingsgraad per 1 januari	115,7%	115,9%
Premie	-0,9%	-0,3%
Uitkeringen en kosten	-0,3%	-0,1%
Waardeoverdrachten	0,2%	0,2%
Toeslagverlening	0,0%	-1,1%
Wijziging rentetermijnstructuur (RTS)	37,7%	-3,8%
Beleggingsrendementen	-12,4%	5,3%
Overige (incidentele) mutaties technische voorzieningen	-1,2%	-0,5%
Overige oorzaken, kanssystemen en kruiseffecten	-7,6%	0,1%
Dekkingsgraad per 31 december	131,2%	115,7%

De dekkingsgraad is in 2025 gestegen. De stijging van de dekkingsgraad wordt vooral veroorzaakt door de wijziging van de RTS. De overige oorzaken bestaan onder andere uit zogenaamde kruiseffecten. De bepaling van de procentuele effecten van de diverse resultaatbronnen op de dekkingsgraad zijn conform de richtlijnen van DNB

alle uitgedrukt ten opzichte van de primo dekkingsgraad. Dit zorgt ervoor dat de optelling van de primo dekkingsgraad plus alle afzonderlijke procentuele effecten niet leidt tot de ultimo dekkingsgraad. Het verschil tussen deze twee wordt verantwoord onder de noemer "overige oorzaken" en betreft de kruiseffecten. In het algemeen geldt dat deze post groter is naarmate de uitschieters in de afzonderlijke resultaatcomponenten groter zijn.

Om het solvabiliteitsrisico te beheersen dient het pensioenfonds buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers (buffers plus de pensioenverplichtingen heten samen het vereist eigen vermogen) wordt vastgesteld met de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets (S-toets). Deze toets bevat een kwantificering van de bestuursvisie op de pensioenfondsspecifieke restrisico's (na afdekking).

De berekening van het vereist eigen vermogen en het hieruit voortvloeiende surplus/tekort aan het einde van het boekjaar is als volgt:

	2025	2024
S1 Renterisico	3,9%	2,8%
S2 Risico zakelijke waarden	10,1%	9,8%
S3 Valutarisico	2,3%	2,1%
S4 Grondstoffenrisico	0,0%	0,0%
S5 Kredietrisico	7,7%	4,2%
S6 Verzekeringstechnische risico	3,8%	4,2%
S7 Liquiditeitsrisico	0,0%	0,0%
S8 Concentratierisico	0,0%	0,0%
S9 Operationeel risico	0,0%	0,0%
S10 Actief beheerrisico	0,0%	0,0%
Diversificatie-effect	-9,6%	-8,4%
Totaal	18,2%	14,7%

(bedragen x € 1.000)	2025	2024
Vereist pensioenvermogen	987.609	1.127.653
Voorziening pensioenverplichting	835.872	983.068
Vereist eigen vermogen	151.737	144.585
Aanwezig pensioenvermogen	261.107	154.536
Surplus	109.370	9.951

De buffers zijn berekend op basis van de standaardmethode, waarbij voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie.

De vereiste dekkingsgraad die hoort bij het vereist eigen vermogen van 151.737, is 118,2% (2024: 114,7%). Uitgaande van de beleidsdekkingsgraad ultimo 2025 (123,4%) kan de financiële positie worden bestempeld als voldoende.

Beleggingsrisico

De belangrijkste beleggingsrisico's betreffen het markt-, krediet- en liquiditeitsrisico. Het marktrisico is uit te splitsen in renterisico, valutarisico en prijs(koers)risico. Marktrisico wordt gelopen op de verschillende beleggingsmarkten waarin het pensioenfonds op basis van het vastgestelde beleggingsbeleid actief is. De beheersing van het risico is geïntegreerd in het beleggingsproces. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid kunnen zich voorts risico's manifesteren uit hoofde van de geselecteerde managers en bewaarbedrijven (zogenoeten manager- en custody risico), en de juridische bepalingen omtrent gebruikte instrumenten en de uitvoeringsovereenkomst (juridisch risico). Het marktrisico wordt beheerst doordat met de vermogensbeheerder specifieke mandaten zijn afgesproken, welke in overeenstemming zijn met de beleidskaders en richtlijnen zoals deze zijn vastgesteld door het bestuur. Het bestuur monitort de mate van naleving van deze mandaten. De marktposities worden periodiek gerapporteerd.

Per risico worden in de risicoparagraaf een aantal cijfermatige overzichten getoond. De totalen, per beleggingscategorie in deze overzichten, sluiten niet in alle gevallen aan bij de balans. De reden dat deze aansluiting niet gemaakt kan worden ligt in het feit, dat gebruik gemaakt wordt van look-through (LT) gegevens op detailniveau. Dit geeft een getrouwer beeld van de werkelijke risico's.

Balanswaarde op basis van look-through (LT)

(bedragen x € 1.000)	31-12-2025		31-12-2024	
	Voor LT	Na LT	Voor LT	Na LT
Beleggingscategorie				
Aandelen	426.060	411.095	419.882	406.084
Vastrentende waarden	677.739	669.257	739.455	732.592
Derivaten	-91.996		-75.607	
Overige beleggingen	25		106	
	1.011.828	1.080.352	1.083.836	1.138.676

Renterisico (S1)

Renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en de waarde van de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de markttrente. Maatstaf voor het meten van rentegevoeligheid is de duratie. De duratie is de gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

Begin 2024 heeft het bestuur besloten de dynamische rentestafel te bevriezen op 76% tot het moment van invaren naar de nieuwe pensioenregeling. Dit betekent dat bij een daling van de rente de renteafdekking niet meer wordt verlaagd.

Naast de matchingportefeuille bevat ook de returnportefeuille vastrentende waarden, namelijk bedrijfsobligaties en hypotheeklen. In 2023 is besloten om de rentegevoeligheid van de allocatie naar hypotheeklen mee te nemen in de afdekking van het renterisico. De rentegevoeligheid van bedrijfsobligaties wordt hierbij niet meegenomen, maar wordt wel meegerekend in de bepaling van S1. Per saldo is de strategische renteafdekking ultimo 2025 76%.

Het pensioenfonds houdt in de renteafdekking niet alleen rekening met de huidige verplichtingen maar ook met de opbouw van nieuwe pensioenverplichtingen. Doordat het premiepercentage voor toekomstige verplichtingen voor een bepaalde periode vaststaat, vertegenwoordigt de verwachte opbouw een economisch renterisico voor het pensioenfonds. Dit betekent dat in de berekening van het renterisico per begin 2025 werd rekening gehouden met de nieuwe opbouw tot en met eind 2025.

De feitelijke renteafdekking was ultimo 2025 76,0% (2024: 76,2%) op basis van markttrente en lag daarmee binnen de vastgestelde bandbreedte van 73%-79%.

De ontwikkelingen ten aanzien van de rentemarkthervormingen worden periodiek bijgehouden, en waar nodig is actie ondernomen (bijvoorbeeld ten behoeve van de aanpassing van ISDA en CSA's).

De duratie en het effect van de renteafdekking kan als volgt worden samengevat:

	31-12-2025		31-12-2024	
	Waarde	Duratie	Waarde	Duratie
Vastrentende waarden (vóór derivaten)	708.949	6,0	764.104	9,4
Vastrentende waarden (na derivaten)	614.860	22,7	692.843	27,2
(Nominale) pensioenverplichtingen	835.872	20,9	983.068	24,2

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2025		31-12-2024	
Resterende looptijd < 1 jaar	303.096	45,3%	207.888	28,4%
Resterende looptijd > 1 jaar en < 5 jaar	86.362	12,9%	119.269	16,3%
Resterende looptijd > 5 en < 10 jaar	74.410	11,1%	86.373	11,8%
Resterende looptijd > 10 en < 20 jaar	94.733	14,2%	130.696	17,8%
Resterende looptijd > 20 jaar	110.656	16,5%	188.366	25,7%
	669.257	100,0%	732.592	100,0%

Het bovenstaande overzicht geeft de verdeling weer van het renterisico van de totale portefeuille waarbij tevens rekening gehouden is met de renteswaps. Met een renteswap wordt doorgaans een korte rente geruild voor een lange rente om renterisico van de pensioenverplichtingen af te dekken.

In de portefeuille zijn financiële instrumenten opgenomen welke gevoelig zijn voor wijzigingen in de markttrente. De portefeuille is blootgesteld aan een aanzienlijk renterisico.

De resterende looptijd van de verplichtingen kan als volgt worden weergegeven:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2025		31-12-2024	
Resterende looptijd < 5 jaar	83.589	10,0%	74.721	7,6%
Resterende looptijd > 5 en < 10 jaar	110.119	13,2%	102.437	10,4%
Resterende looptijd > 10 en < 20 jaar	240.125	28,7%	247.266	25,2%
Resterende looptijd > 20 jaar	402.039	48,1%	558.644	56,8%
	835.872	100,0%	983.068	100,0%

Risico zakelijke waarden (S2)

Zakelijke waarden risico is het risico dat de waarde van de zakelijke waarden (voornamelijk aandelen, beursgenoteerd indirect vastgoed en converteerbare obligaties) verandert door veranderingen in de marktprijzen voor deze waarden. Het structurele marktrisico wordt beheerst binnen het ALM-proces. Daarin wordt een zodanige beleggingsmix vastgesteld dat het marktrisico acceptabel is. De feitelijke beleggingsmix mag binnen vastgestelde bandbreedtes afwijken van de ALM-beleggingsmix. Voor de beheersing van het marktrisico in samenhang met het renterisico wordt gebruik gemaakt van derivaten.

Valutarisico (S3)

Binnen de aandelenportefeuille wordt valutarisico gelopen. Binnen de vastrentende waardenportefeuille wordt uitsluitend belegd in Euro-titels en deze kent derhalve geen valutarisico. Het pensioenfonds loopt risico op het moment dat (indirect) wordt belegd in andere valuta omdat de waarde hiervan ten opzichte van de euro kan fluctueren, los van mogelijke waardeverandering van de belegging zelf. Er wordt hiervoor onderscheid gemaakt tussen ontwikkelde en opkomende markten. De schok voor opkomende markten die moet kunnen worden opgevangen (35%) is groter dan die voor ontwikkelde markten (20%). De exposure naar US Dollar wordt strategisch voor 73% afgedekt.

Het totaalbedrag van de gehele beleggingsportefeuille dat buiten de euro wordt belegd bedraagt ultimo 2025 425.186 (2024: 410.083). Per einde boekjaar is de waarde van de uitstaande valutatermijncontracten 1.720 (2024: -6.757).

De valutapositie per 31 december 2025 vóór en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

(bedragen x € 1.000)	Totaal voor afdekking	Valutaderivaten afdekking	Netto positie na afdekking
EUR	584.923	239.705	824.628
CHF	9.161		9.161
GBP	48.695	-32.709	15.986
JPY	29.181		29.181
USD	271.673	-205.276	66.397
AUD	8.743		8.743
HKD	9.728		9.728
CAD	10.732		10.732
Overig	37.273		37.273
	1.010.109	1.720	1.011.829

De valutapositie per 31 december 2024 vóór en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

(bedragen x € 1.000)	Totaal voor afdekking	Valutaderivaten afdekking	Netto positie na afdekking
EUR	680.511	225.513	906.024
CHF	8.393		8.393
GBP	35.032	-20.166	14.866
JPY	28.525		28.525
USD	276.928	-212.104	64.824
AUD	7.991		7.991
HKD	8.838		8.838
CAD	9.314		9.314
Overig	35.062		35.062
	1.090.594	-6.757	1.083.837

De totaalstand is weergegeven inclusief de negatieve derivatenpositie.

Prijrisico

Prijrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen. Het wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren.

Het prijrisico wordt gemitigeerd door diversificatie die onder meer is vastgelegd in de strategische beleggingsmix van het pensioenfonds. In aanvulling hierop maakt het pensioenfonds voor afdekking van het prijrisico gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

Naast de strategische mix heeft het fonds in het mandaat aan de vermogensbeheerders richtlijnen gesteld aan het maximaal percentage dat namens het fonds in een sector, land of tegenpartij mag worden belegd.

De segmentatie van de aandelenportefeuille naar regio is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	2025		2024	
Europa (EU)	46.317	11,3%	40.980	10,1%
Europa (niet-EU)	25.697	6,3%	24.687	6,1%
Noord-Amerika	263.413	64,1%	268.667	66,2%
Azië	26.927	6,5%	25.416	6,3%
Centraal & Zuid-Amerika	4.395	1,1%	4.035	1,0%
Pacific	38.984	9,5%	37.327	9,2%
Overig	5.362	1,2%	4.972	1,2%
Totaal	411.095	100,0%	406.084	100,0%

De segmentatie van de aandelenportefeuille naar sectoren is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	2025		2024	
Energie	14.337	3,5%	15.744	3,9%
Basismaterialen	18.065	4,4%	15.823	3,9%
Nijverheid en industrie	45.854	11,2%	44.420	10,9%
Cyclische consumptiegoederen	45.288	11,0%	50.184	12,4%
Defensieve consumptiegoederen	17.524	4,3%	20.931	5,2%
Gezondheidszorg	40.510	9,9%	41.913	10,3%
Technologie	110.168	26,8%	104.578	25,8%
Nutsbedrijven	8.258	2,0%	7.934	2,0%
Communicatiediensten	35.798	8,7%	32.774	8,1%
Financiële instellingen (w.o. banken en verzekeraars)	75.001	18,2%	71.444	17,6%
Overig	292	-0,0%	339	0,1%
Totaal	411.095	100,0%	406.084	100,0%

Grondstoffenrisico (S4)

Grondstoffen ofwel commodities vormen een beleggingscategorie waarin veelal via index futures en swaps wordt geïnvesteerd in energie (olie), edelmetalen en agroproducten. Het grondstofrisico betreft het risico op fluctuaties in grondstofprijzen. Zowel in het verslagjaar 2025 als in 2024 is door het fonds niet belegd in deze beleggingscategorie.

Kredietrisico (S5)

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekingsnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door het fonds enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee International Swaps and Derivatives Association (ISDA) en Credit Support Annex (CSA)-overeenkomsten zijn afgesloten zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand. Er wordt gebruik gemaakt van dagelijkse waarderingen.

De kredietwaardigheid van veel marktpartijen wordt ook door rating agencies beoordeeld. Voor de bepaling van de rating wordt afhankelijk van beschikbaarheid gebruik gemaakt van S&P, Moody's en Fitch.

De samenvatting van de vastrentende waarden op basis van deze ratings is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	2025		2024	
AAA	246.308	36,8%	387.213	52,9%
AA	34.717	5,2%	116.076	15,8%
A	103.267	15,4%	70.576	9,6%
BBB	40.097	6,0%	43.338	5,9%
Lager dan BBB	85.648	12,8%	83	0,0%
Geen rating	159.219	23,8%	115.306	15,7%
Totaal	669.257	100,0%	732.592	100,0%

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's, S6)

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat voortvloeit uit mogelijke afwijkingen van actuariële inschattingen die worden gebruikt voor de vaststelling van de technische voorzieningen en de hoogte van de premie. De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden (kortleven), arbeidsongeschiktheid en het toeslagrisico.

Langlevensrisico

Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting.

Door toepassing van AG Prognosetafel 2024 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevensrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het pensioenfonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het pensioenfonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen (schadereserve). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het beleid van het pensioenfonds is om het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico niet te herverzekeren.

Toeslagrisico

Het toeslagrisico omvat het risico dat de ambitie van het bestuur om toeslagen op pensioen toe te kennen in relatie tot de algemene prijsontwikkeling niet kan worden gerealiseerd. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, beleggingsrendementen, looninflatie en demografie (beleggings- en actuariële resultaten) echter, afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad van het pensioenfonds. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagverlening voorwaardelijk is.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als de toeslagruimte). Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden onvoorwaardelijke nominale pensioenverplichtingen verdisconteerd tegen een reële, in plaats van nominale, rentetermijnstructuur. Omdat er op dit moment geen markt voor financiële instrumenten aanwezig is waaruit de reële rentetermijnstructuur kan worden afgeleid, wordt gebruik gemaakt van een benaderingswijze.

De reële dekkingsgraad bedraagt per 31 december 2025 86,2% (2024: 86,3%).

Liquiditeitsrisico (S7)

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het pensioenfonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er moet eveneens rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

Het liquiditeitsbeleid is in 2025 geëvalueerd en aangescherpt, evenals de afspraken met de vermogensbeheerder. Het beschikbaar hebben van voldoende kasgeld voor onderpandverplichtingen bij derivaten speelt mede als gevolg van wet- en regelgeving een steeds prominentere rol. Hiermee stijgt ook het belang van de liquiditeitsbuffer. In het nieuwe beleid is sprake van monitoring op dagelijkse basis in plaats van maandelijks, en zijn de beschikbare instrumenten uitgebreid met Repo's. Er is vastgelegd op welke wijze dit instrument door de beheerder kan worden ingezet en wat dit betekent voor de benodigde buffer.

Concentratierisico (S8)

Concentraties kunnen ertoe leiden dat het pensioenfonds bij grote veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico) grote (veelal financiële) gevolgen hiervan ondervindt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering.

Om concentratierisico's in de beleggingsportefeuille te beheersen maakt het bestuur gebruik van diversificatie en limieten voor beleggen in landen, regio's, sectoren en tegenpartijen. Deze uitgangspunten zijn door het pensioenfonds vastgesteld op basis van de ALM-studie. De uitgangspunten zijn vastgelegd in de contractuele afspraken met de vermogensbeheerders en het bestuur monitort op kwartaalbasis de naleving hiervan.

(bedragen x € 1.000)	31-12-2025		31-12-2024	
Vastrentende waarden				
Staatsobligaties	205.304	16,8%	323.845	26,2%
Bedrijfsobligaties	316.353	25,9%	254.942	20,7%
Hypotheken	147.600	12,1%	153.805	12,5%
Totaal	669.257	54,8%	732.592	59,5%

Operationeel risico (S9)

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Deze risico's worden door het pensioenfonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering zijn betrokken. Om zicht te krijgen op de beheersing van de operationele risico's bij de verschillende uitbestedingsrelaties, wordt jaarlijks een ISAE 3402 opgevraagd en worden SLA-rapportages vereist, welke periodiek worden gecontroleerd op juistheid, tijdigheid en volledigheid. In 2025 hebben alle uitbestedingspartijen verklaard dat hun gedragscode minimaal gelijkwaardig is aan die van het pensioenfonds. Daarnaast heeft de jaarlijkse evaluatie van de uitbestedingspartijen plaatsgevonden.

De pensioenuitvoering is uitbesteed aan pensioenuitvoerder TKP Pensioen B.V.. Met TKP Pensioen B.V. is een uitbestedingsovereenkomst en een service level overeenkomst (SLA) gesloten.

Het vermogensbeheer is in 2025 uitgevoerd door BlackRock en Cardano. Met BlackRock en Cardano is een overeenkomst afgesloten waarin onder andere de beleggingsrichtlijnen en de overeengekomen rapportages zijn vastgelegd. De afspraken zijn vastgelegd in een SLA.

De uitvoering van de afdekking van valutarisico is uitbesteed aan Cardano. CACEIS is custodian van het fonds. De afspraken hierover zijn vastgelegd in een overeenkomst.

Actief risico (S10)

Een actief beleggingsrisico ontstaat wanneer met het beleggingsbeleid binnen de beleggingscategorieën afgeweken wordt van het beleid volgens de benchmark. Een maatstaf van de mate waarin actief wordt belegd is de zogenaamde 'tracking error'. De tracking error geeft aan hoe groot de afwijkingen van het rendement kunnen zijn ten opzichte van het benchmarkrendement. Hoe hoger de tracking error, hoe hoger het actief risico.

Voor het pensioenfonds geldt dat belegd wordt in passieve beleggingsfondsen, hierdoor hoeft de S10 niet te worden bepaald en is deze op nihil gesteld.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het pensioenfonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het pensioenfonds niet beheersbaar. Het systeemrisico maakt geen onderdeel uit van de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets.

9.7 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Langlopende contractuele verplichtingen

Het pensioenfonds heeft een uitbestedingsovereenkomst met TKP Pensioen B.V. voor onbepaalde tijd. De vergoeding in 2025 bedraagt € 3,5 miljoen (2024: € 2,4 miljoen).

Ten behoeve van het vermogensbeheer zijn uitbestedingsovereenkomsten afgesloten met Blackrock, Cardano en custodian CACEIS.

In 2025 verzorgt Cardano Risk Management B.V. onder andere het beheer van de matchingportefeuille en de valuta-afdekking voor het pensioenfonds.

Het pensioenfonds heeft een overeenkomst afgesloten met Montae & Partners voor de bestuursondersteuning. De huidige overeenkomst kent geen einddatum.

9.8 Verbonden partijen

Transacties met (voormalige) bestuurders

De bezoldiging van de bestuurders wordt nader toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten bij de pensioenuitvoeringskosten. Het pensioenfonds heeft geen leningen verstrekt aan de (voormalige) bestuurders. Ook heeft het pensioenfonds geen vorderingen op de (voormalige) bestuurders.

Verplichtstellingen en uitvoeringsreglement

Op basis van de verplichtstelling tot deelneming in het pensioenfonds worden werkgevers verplicht deel te nemen. De afspraken met de werkgevers staan beschreven in het uitvoeringsreglement.

9.9 Gebeurtenissen na balansdatum

Per 1 juli 2023 is de Wet toekomst pensioenen (Wtp) van kracht. Pensioenfonds Recreatie is per 1 januari 2026 ingevaren, hetgeen inhoudt dat Pensioenfonds Recreatie alle opgebouwde aanspraken en rechten per 1 januari 2026 collectief heeft overgedragen naar de pensioenregeling onder het nieuwe stelsel. Middels de transitie zijn alle pensioenverplichtingen en activa van Pensioenfonds Recreatie herberekend en overgedragen naar het nieuwe pensioencontract onder de Wtp. Deze interne waardeoverdracht zorgt ervoor dat de financiële positie van het fonds correct wordt weergegeven volgens de nieuwe wetgeving. De pensioenverplichtingen zoals gerapporteerd onder het Financieel Toetsingskader (FTK) per 31 december 2025 zijn herrekend en omgeboekt naar de Wtp-openingsbalans. Dit omvat de aanpassing van de verplichtingen aan de nieuwe rekenregels en de verdeling van de persoonlijke pensioenvermogens. Het aanwezig pensioenvermogen is per de invaardatum van 1 januari 2026, verdeeld over eigen vermogenscomponenten, bestemmingsfondsen en de persoonlijke pensioenvermogens van deelnemers.

Voor een nadere toelichting op de gevolgen van het invaren voor de deelnemers, verwijzen wij naar de 'waterval' (de financiële weergave van deze verdeling bij invaren):

(bedragen x € 1.000)	Ref	1 januari 2026
Het aanwezig pensioenvermogen per 31 december 2025		
eigen vermogen op basis van FTK		261.107
Voorziening pensioenverplichtingen op basis van FTK		835.872
Totaal aanwezig pensioenvermogen op invaarmoment		1.096.979
Verdeling van het pensioenvermogen op invaarmoment 1 januari 2026		
Aanwezig pensioenvermogen op invaarmoment		1.096.979
-/- Minimaal vereist vermogen	1	-6.582
-/- Operationele reserve	2	-14.414
-/- Solidariteitsreserve	3	-43.879
-/- Compensatie	4	-56.864
-/- Voorziening operationele kosten	5	-32.133
-/- Overige technische voorzieningen voor risico pensioenuitvoerder	6	-42.491
Totaal beschikbaar vermogen		900.615
Totaal beschikbaar vermogen	7	900.615
Toebedeelde compensatie	4	56.864
Totaal persoonlijke pensioenvermogens		957.479

Toelichting hierbij:

1: Minimaal vereist vermogen: Het minimaal vereiste eigen vermogen bedraagt 0,6% van het totale vermogen. De operationele reserve die is afgesplitst bij invaren bevat tevens een component in verband met op het moment van invaren voorziene terugwerkende kracht mutaties (zoals inkomende waardeoverdrachten). Voor inkomende waardeoverdrachten die na het sluitingsmoment van de administratie binnen zijn gekomen is voorzien in de voorziening pensioenverplichtingen op basis van FTK per einde jaar 2025. De waarde hiervan is opgenomen in de operationele reserve, omdat de aanspraken van deze inkomende waardeoverdrachten geen onderdeel zijn van de basisgegevens voor het invaren. Zodra deze inkomende waardeoverdrachten met terugwerkende kracht worden verwerkt, komt het benodigde persoonlijke pensioenvermogen ten laste van de operationele reserve.

2: Operationele reserve: Pensioenfonds Recreatie heeft bij invaren een operationele reserve van 1,2% van het fondsvermogen gevormd van € 20.996. Hiermee wordt bij invaren eigen vermogen gevormd in aanvulling op het minimaal vereist eigen vermogen. Pensioenfonds Recreatie vormt de operationele reserve voor de volgende doelen:

- Opvangen resultaten op risicoverzekeringen (overlijden en arbeidsongeschiktheid)
- Opvangen inflatierisico (prijs en loon) op de collectieve voorzieningen
- Debiteurenrisico ('geen premie wel recht')
- Onvindbare pensioengerechtigden ('niet opgevraagd pensioen')
- Vervallen micropensioenen
- Opvangen onvoorziene financiële resultaten (o.a. stroppenpot en terugwerkende kracht mutaties)

3: Solidariteitsreserve: Er is een solidariteitsreserve met als primair doel het beperken van de kans op verlaging van de pensioenuitkeringen in de uitkeringsfase. De bij invaren gevormde solidariteitsreserve bedraagt € 43.879 (4% van het aanwezig pensioenvermogen op het invaarmoment).

4: Compensatie: Dit is een geormerkt vermogen voor het compenseren van actieve deelnemers vanwege de afschaffing van de doorsneesystematiek. Voor de toekenning van de compensatie is een staffel vastgesteld door het bestuur. Het voor compensatie beschikbare vermogen wordt over leeftijdscohorten verdeeld volgens een leeftijdsafhankelijke staffel. Deze staffel is afgeleid van de berekende impact van de afschaffing van de doorsneesystematiek.

5: Voorziening operationele kosten: Dit betreft de voorziening voor operationele toekomstige uitvoeringskosten in een afwikkelingscenario die gepaard gaan met het doen van toekomstige pensioenuitkeringen. Deze wordt separaat gepresenteerd onder de technische voorzieningen.

6: Overige technische voorzieningen voor risico pensioenuitvoerder: Dit betreft voorzieningen voor andere collectieve verplichtingen. Dit betreffen de voorziening voor toekomstige schadelast van zieke deelnemers (IBNR-voorziening), de voorziening voor premievrijgesteld pensioen voor arbeidsongeschikte deelnemers en de voorziening voor het opgebouwd (latent) wezenpensioen.

7: Totaal beschikbaar vermogen: Na het afzonderen van het MVEV en specifieke reserves en voorzieningen resulteert een vermogen dat beschikbaar is voor verdeling over alle deelnemers. Het beschikbaar vermogen is verdeeld op basis van de wettelijke standaardregel.

Er zijn geen andere gebeurtenissen na balansdatum die hier moeten worden genoemd.

9.10 Toelichting op de staat van baten en lasten over 2025

9. Premiebijdragen voor risico pensioenfonds

(bedragen x € 1.000)	2025	2024
De premiebijdragen kunnen als volgt worden gespecificeerd:		
Pensioenpremie huidig jaar	80.348	74.501
Pensioenpremie voorgaand jaar	1.249	1.396
Regeling 9+	3.112	2.696
Premie overig	-39	-854
Premie ANW-hiaat	128	141
	84.798	77.880

De totale bijdrage van werkgever en werknemers bedraagt 21,8% (2024: 21,8%) van de pensioengrondslag. De kostendekkende, gedempte en feitelijke premie zijn als volgt:

(bedragen x € 1.000)	2025	2024
Kostendekkende premie	93.287	79.995
Feitelijke premie	84.004	77.643
Gedempte premie	83.970	76.400

Specificatie Kostendekkende premie

De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate in de staat van baten en lasten verantwoord. De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	2025	2024
Actuariel benodigd voor onvoorwaardelijke onderdelen	76.538	65.644
Opslag instandhouding van het vereist eigen vermogen	11.251	9.912
Opslag voor uitvoeringskosten	5.498	4.439
Totaal kostendekkende premie	93.287	79.995

Specificatie Feitelijke premie

(bedragen x € 1.000)	2025	2024
In rekening gebrachte pensioenpremie	80.931	75.801
Premie voor regeling 9+	3.112	2.696
Overig	-39	-854
Totaal feitelijke premie	84.004	77.643

De feitelijke premie, exclusief de pensioenpremie over voorgaande jaren, en de premie voor de aanvullende ANW-verzekering, komt uit op € 84.004. Hiervan komt de helft van het premiepercentage (10,9%) voor rekening van de werkgever en de andere helft van het premiepercentage (10,9%) voor rekening van de werknemer.

Specificatie Gedempte kostendeekkende premie

(bedragen x € 1.000)	2025	2024
Actuarieel benodigd voor onvoorwaardelijke onderdelen	42.786	38.702
Opslag instandhouding van het vereist eigen vermogen	6.290	5.844
Opslag voor uitvoeringskosten	5.498	4.439
Premie voorwaardelijke onderdelen	29.396	27.415
Totaal gedempte premie	83.970	76.400

10. Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

De indirecte vermogensbeheerkosten die middels look-through zijn toe te rekenen aan de verschillende assetcategorieën, zijn verrekend met de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze kosten zijn derhalve resultaat-neutraal opgenomen in de jaarrekening.

(bedragen x € 1.000)	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten vermogens-beheer	Transactie kosten	Totaal
2025					
Aandelen	23	32.165	-400	0	31.788
Vastrentende waarden	10.599	-29.141	-1.857	28	-20.370
Derivaten	-6.505	-102.869	0	0	-109.374
Overige beleggingen	1.016	124	0	0	1.140
Niet nader toe te rekenen kosten vermogensbeheer			-999	0	-999
					0
	5.133	-99.721	-3.255	28	-97.815

De facturen van BlackRock zijn toegewezen aan de categorie 'Aandelen'. De facturen van ASR en Cardano zijn toegewezen aan de 'Vastrentende waarden'. De resterende kosten onder "Niet nader toe te rekenen kosten vermogensbeheer" betreffen advieskosten, custody kosten en de toegerekende pensioenuitvoeringskosten van de beleggingscommissie, bestuur en bestuursondersteuning (307).

Transactiekosten zijn onderdeel van de aan- en verkooptransacties van beleggingen.

(bedragen x € 1.000)	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten vermogens- beheer	Transactie kosten	Totaal
2024					
Aandelen	10	71.180	-353	0	70.837
Vastrentende waarden	11.104	6.228	-1.428	-43	15.861
Derivaten	-10.553	5.837	0	0	-4.716
Overige beleggingen	1.969	256	0	0	2.225
Niet nader toe te rekenen kosten vermogensbeheer			-777	0	-777
					0
Totaal	2.530	83.501	-2.558	-43	83.430

11. Overige baten

(bedragen x € 1.000)	2025	2024
Ontvangen interest bank	137	200
Interest baten waardeoverdracht	16	7
Andere baten	10	1
	163	208

Andere baten betreft slotuitkeringen van werkgevers en vergoeding verzekeringstechnisch nadeel.

12. Pensioenuitkeringen

(bedragen x € 1.000)	2025	2024
Ouderdomspensioen	10.914	9.433
Partnerpensioen	638	568
Wezenpensioen	75	82
Arbeidsongeschiktheidspensioen	0	0
ANW-aanvulling	157	162
Afkoop pensioenen en premierestitutie	1.219	1.137
Overige uitkeringen	431	276
	13.434	11.658

De post 'Afkoop pensioenen en premierestitutie' betreft de afkoop van pensioenen die lager zijn dan € 613,52 (2024: € 592,51) per jaar overeenkomstig de Pensioenwet (artikel 66).

13. Pensioenuitvoeringskosten

(bedragen x € 1.000)	2025	2024
Bestuurskosten	534	549
Administratiekostenvergoeding	3.490	2.419
Accountantskosten	71	122
Kosten actuaris (advies en certificering)	115	152
Juridisch en overig advies	191	12
Kosten Wet toekomst pensioenen	5.277	1.042
Contributies en bijdragen	194	182
Dwangsommen en boetes	0	0
Communicatie	250	163
Kosten bestuursondersteuning	984	1.120
Sleutelfunctie Risicobeheer	50	42
Sleutelfunctie Interne audit	67	36
Overige kosten	44	39
	11.267	5.878

De vergoedingen aan bestuurders houden verband met werkzaamheden voor bestuurs- en commissievergaderingen. De vergoedingen bestaan uit: vergoeding aan bestuurders, vergoeding van reis- en verblijfkosten en overige bestuurskosten 2025: 524 (2024: 510). Afgezien hiervan zijn geen bezoldigingen toegekend. Daarnaast zijn in de bestuurskosten de kosten ten behoeve van de Raad van Toezicht en het verantwoordingsorgaan opgenomen. In 2025 bedragen de kosten voor de Raad van Toezicht 55 (2024: 52) en voor het verantwoordingsorgaan 86 (2024: 124). Een deel van de bestuurskosten is toegerekend aan kosten vermogensbeheer (133). De vergoeding die het pensioenfonds betaalt aan personen die de functie van bestuurder, toezichthouder of lid verantwoordingsorgaan bekleden, is vrijgesteld van btw.

De totale kosten voor het bestuursondersteuning van 1.158 betreffen de vergoedingen van Montae & Partners (vaste vergoedingen, IT-officer en eerstelijns risicomanager). Hiervan is een deel toegerekend aan kosten inzake vermogensbeheer (174).

De sleutelfunctie Risicobeheer betreft de diensten van Wijf met Bedrijf en de sleutelfunctie Interne audit betreft diensten van Vroegh ARC.

Onder de post 'Overige kosten' vallen de bank- en incassokosten.

Accountants honoraria

De honoraria van de onafhankelijke externe accountant(s) zijn als volgt:

(bedragen x € 1.000)	2025			2024		
	Accountant	Overige netwerk	Totaal	Accountant	Overige netwerk	Totaal
Controle van de jaarrekening	71	0	71	64	0	64
Overige werkzaamheden	0	0	0	58	0	58
Totaal	71	0	71	122	0	122

Voor 2025 wordt voor 71 aan accountantskosten verwacht ten behoeve van de certificering op basis van de offerte van Forvis Mazars. In 2024 is een bedrag gefactureerd van 64.

Aantal personeelsleden

Bij het pensioenfonds zijn geen werknemers in dienst.

14. Saldo herverzekering

(bedragen x € 1.000)	2025	2024
Uitkering herverzekering	-7	0
	-7	0

In het verleden was er een herverzekeringscontract. Deze is opgezegd en hiervoor is geen nieuwe herverzekeringscontract in de plaats gekomen. In 2025 is de laatste afrekening geweest.

15. Saldo overdrachten van rechten

(bedragen x € 1.000)	2025	2024
Inkomende waardeoverdrachten (regulier)	-2.367	-1.318
Inkomende waardeoverdrachten (klein pensioen)	-3.198	-2.241
Uitgaande waardeoverdrachten (regulier)	3.546	2.865
Uitgaande waardeoverdrachten (klein pensioen)	5.075	3.846
Totaal	3.056	3.152

Waardeoverdracht betreft de ontvangst van of overdracht aan het pensioenfonds of de pensioenverzekeraar van respectievelijk de vorige of nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers, die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd.

16. Overige lasten

(bedragen x € 1.000)	2025	2024
Betaalde interest	0	1
Interest lasten waardeoverdrachten	8	12
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	13	37
Totaal	21	50

Groningen, 29 juni 2026

het bestuur,

Ansfried Snijders (voorzitter)
Imke Hollander
Pim Meijkamp
Kees Scheepens
Xander van Uyl
Gijs Vermeulen
Jesse van der Vliet

10 Overige gegevens

10.1 Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Recreatie te Zoetermeer is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2025.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Recreatie, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 5.485.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 165.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luidden. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel..

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden. Hierbij is in aanmerking genomen dat het pensioenfonds gebruik maakt van het transitie-FTK zoals bedoeld in artikel 150p van de Pensioenwet, waardoor niet alle artikelen van toepassing zijn. Het pensioenfonds heeft onderbouwd te hebben voldaan aan de in dat artikel gestelde voorwaarden voor het gebruik van het transitie-FTK.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Recreatie is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangevane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Amsterdam, 29 juni 2026

drs. Jack Tol AAG RBA
verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V

10.2 Controle verklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur van

Stichting Pensioenfonds Recreatie

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van Stichting Pensioenfonds Recreatie (hierna ook: "het pensioenfonds") statutair gevestigd te Zoetermeer gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Recreatie op 31 december 2025 en het resultaat over 2025 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2025;
2. de staat van baten en lasten over 2025; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Recreatie zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants(VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn van materiële omvang indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 5.485.000. De materialiteit is vastgesteld op basis van een percentage van 0,5% van de som van het stichtingskapitaal, de reserves en de technische voorzieningen. Wij hebben voor deze grondslag gekozen gelet op het feit dat deze relevant is voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om

kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 165.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's en niet naleven van wet- en regelgeving

Frauderisicobeheersing door het pensioenfonds

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en de omgeving waarin zij opereert, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de Raad van Toezicht het toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

In hoofdstuk 4 van het bestuursverslag beschrijft het bestuur de procedures ten aanzien van de risico's op fraude.

Onze frauderisico-analyse

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording is weerlegd, gezien de aard van de opbrengsten. De opbrengsten bestaan uit premiebijdragen die per deelnemer over de pensioengrondslag met een vastgesteld tarief wordt berekend en daardoor op objectieve wijze zijn vast te stellen. De beleggingsopbrengsten bestaan uit directe en indirecte (gerealiseerde en ongerealiseerde) beleggingsopbrengsten. De directe beleggingsopbrengsten betreffen homogene en niet-complexe opbrengstenstromen, zonder significante schattingselementen. Ten aanzien van de indirecte gerealiseerde beleggingsresultaten hebben wij het veronderstelde frauderisico weerlegd omdat er geen verhoogde druk is op het bestuur van het pensioenfonds om de opbrengstverantwoording te sturen en de gelegenheid om de opbrengstverantwoording materieel te beïnvloeden zeer beperkt is, mede door de aanwezige uitbestedingsrelaties. Ten aanzien van de indirecte ongerealiseerde beleggingsopbrengsten geldt dat deze op eenvoudige wijze af te leiden is van de waardering van de beleggingen.

Bij al onze controles besteden wij aandacht aan de risico's van het doorbreken van interne beheersing door het bestuur.

Onze specifieke controle-aanpak voor het frauderisico

Ten aanzien van het risico op doorbreking van de interne beheersing door het bestuur hebben wij werkzaamheden uitgevoerd zoals het toetsen van de aanvaardbaarheid van journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn aangebracht.

Verder hebben wij geëvalueerd of de keuze en toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving door het pensioenfonds mogelijk wijzen op frauduleuze financiële verslaggeving. Tevens hebben we elementen van onvoorspelbaarheid opgenomen in onze controlewerkzaamheden. Ook hebben wij de uitkomsten van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving. Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur en Raad van Toezicht.

Niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben inzicht verworven in de relevante wet- en regelgeving voor het pensioenfonds. Wij hebben gesprekken gevoerd met het bestuur en de Raad van Toezicht om inzicht te verkrijgen in welke mate er is voldaan aan wet- en regelgeving. Ook hebben wij communicatie met De Nederlandsche Bank (DNB) en Autoriteit Financiële Markten (AFM) doorgenomen. Wij hebben een schriftelijke bevestiging verkregen van het bestuur dat alle bekende aangelegenheden van (vermoede) non-compliance aan ons zijn gemeld.

Onze observaties

De hiervoor vermelde werkzaamheden zijn uitgevoerd in het kader van de controle van de jaarrekening. Ze zijn daarom niet gepland en uitgevoerd als een specifiek onderzoek gericht op fraude en het niet voldoen aan wet- en regelgeving. Deze werkzaamheden hebben niet geleid tot bevindingen die van materieel belang zijn voor de jaarrekening.

Controleaanpak continuïteit

Het bestuur heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor de periode van minimaal twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening.

Wij hebben de beoordeling van de continuïteitsveronderstelling met het bestuur besproken en geëvalueerd. Bij deze beoordeling hebben wij in ogenschouw genomen dat de vermogenspositie van het pensioenfonds toereikend wordt geacht en het niet nodig is een herstelplan in te dienen bij De Nederlandsche Bank. Deze beoordeling levert geen informatie op die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het bestuur met betrekking tot de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
<p>Waardering van beleggingen</p> <p>De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds en bestaan naast beursgenoteerde effecten uit belangen in beleggingsfondsen en derivaten.</p>	<p>Onze controlewerkzaamheden omvatten onder andere het:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beoordelen van de juiste werking van interne beheersingsmaatregelen ten aanzien van vermogensbeheer. Voor zover relevant voor onze controle van de jaarrekening hebben wij gebruikgemaakt van de ontvangen ISAE 3402 type II rapportages van service-organisaties; • versturen van instructies aan de accountant die door CACEIS als service-organisatie belast met de administratie van de beleggingen, is aangesteld om het door CACEIS opgestelde vermogensbeheerverslag te controleren; • het evalueren van de uitgevoerde werkzaamheden van de door CACEIS aangestelde accountant op basis van kennisname van zijn rapportages, toelichtingen en de onderliggende dossiers; • toetsen of de in de jaarrekening opgenomen toelichting adequaat is gegeven de geldende verslaggevingsregels.
<p>In de algemene toelichting op de jaarrekening geeft het pensioenfonds de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer.</p>	
<p>In paragraaf 9.4.2.2 zijn de gehanteerde waarderingsmethoden en belangrijke veronderstellingen voor waardering van de beleggingen uiteengezet.</p>	
<p>De beoordeling van de reële waarde van deze beleggingen is significant voor onze controle, omdat de waardering subjectieve elementen bevat.</p>	
<p>Waardering van de technische voorzieningen</p> <p>De technische voorzieningen, waaronder de voorziening pensioenverplichtingen, zijn gevormd ter dekking van de belangrijkste verplichtingen van het pensioenfonds.</p>	<p>Bij de vaststelling van de adequate waardering, waaronder de toereikendheid van deze voorziening, hebben wij gebruik gemaakt van de uitkomsten van de werkzaamheden van de certificerend actuaaris. Om dit te kunnen doen hebben wij onder andere instructies gegeven aan de certificerend actuaaris en zijn de bevindingen en het certificeringsrapport door ons met hem besproken.</p>
<p>In de algemene toelichting op de jaarrekening geeft het pensioenfonds de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer. In paragraaf 9.4.2.2 zijn de gehanteerde waarderingsmethoden en belangrijke veronderstellingen voor waardering van de technische voorzieningen uiteengezet.</p>	<p>Door ons is tevens nagegaan of:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de administratieve basisgegevens van deelnemers, slapers en pensioengerechtigden, die door de certificerend actuaaris worden gehanteerd bij het certificeren van de technische voorzieningen, in alle van materieel belang zijnde aspecten juist, volledig en in overeenstemming met de pensioenregeling zijn opgesteld; • de toegepaste methodiek ter bepaling van de voorziening aanvaardbaar is, gegeven de karakteristieken van de verzekerde risico's; • de door het bestuur gebruikte aannames en schattingen in overeenstemming zijn met de gekozen actuariële grondslagen, voldoende zijn onderbouwd en juist zijn toegepast; • de interne beheersing met betrekking tot de volledigheid van de aangesloten deelnemers is geborgd; • de interne beheersing met betrekking tot mutatieverwerking in de pensioenadministratie is geborgd.
<p>In paragraaf 9.6 (toelichting op de balans - risicobeheer) is de gevoeligheid van de berekening van de technische voorzieningen voor schattingen uiteengezet, inclusief onzekerheden.</p>	

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van het bestuur en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur met betrekking tot de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het pensioenfonds haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder ander over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Naleving vereisten van Regelgevende Technische Standaard van SBR, inclusief XBRL-markering, niet gecontroleerd.

De accountantscontrole bevat de toetsing dat de opgemaakte jaarrekening voldoet aan de wettelijke bepalingen in Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Onze controleverklaring is afgegeven bij de opgemaakte jaarrekening en zal worden gevoegd bij de digitaal te deponeren jaarrapportage. Dat betekent dat de naleving van alle vereisten van de Regelgevende Technische Standaard van het SBR-domein Handelsregister (waaronder de aangebrachte eXtensible Business Reporting Language (XBRL) markeringen) geen onderdeel van de accountantscontrole is geweest.

Rotterdam, 29 juni 2026

Forvis Mazars Accountants N.V.

Origineel getekend door: drs J.A. van Muijlwijk-Duijzer RA

10.3 Statutaire regelingen omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten

Statutair is bepaald dat het saldo van de staat van baten en lasten van € 106.571 over het boekjaar verdeeld wordt over de algemene reserve en de bestemmingsreserve. De bestemmingsreserve betreft een solvabiliteitsreserve die op jaarbasis gelijk gesteld wordt aan het vereist eigen vermogen.

Voor het boekjaar 2025 geldt dat er € 7.152 is toegevoegd aan de bestemmingsreserve en € 99.419 toegevoegd aan de algemene reserve.

Bijlage 1: Structuur pensioenfonds

.1 Inleiding

Het pensioenfonds heeft drie organen, te weten een bestuur, een verantwoordingsorgaan en een raad van toezicht. Daarnaast is een aantal externe partijen bij het pensioenfonds betrokken.

In dit hoofdstuk vindt u eerst een aantal algemene gegevens van het pensioenfonds. Daarna stelt het pensioenfonds de organen en de externe partijen aan u voor.

.2 Over het pensioenfonds

. 2.1 Naam en vestigingsplaats

Het pensioenfonds is opgericht op 26 maart 1997 en statutair gevestigd in Zoetermeer. Het pensioenfonds is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel in Utrecht onder nummer 41160246. Het pensioenfonds is lid van de Pensioenfederatie.

. 2.2 Adresgegevens

Voor vragen van (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden, gewezen partners en werkgevers.

Pensioenfonds Recreatie
Postbus 5199
9700 GD Groningen

Bezoekadres

Europaweg 27, 9723 AS Groningen

Voor (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden, gewezen partners:

(050) 52 25 020

E-mailadres: deelnemers@pensioenfondsrecreatie.nl

Voor werkgevers:

(050) 52 25 040

E-mailadres: werkgever@pensioenfondsrecreatie.nl

Internet: www.pensioenfondsrecreatie.nl

Ter attentie van het bestuur:

Pensioenfonds Recreatie

p/a Montae & Partners

Verrijn Stuartlaan 1F

2288 EK Rijswijk

Telefoon: (070) 304 29 00

E-mailadres: bestuursbureauspr@pensioenfondsrecreatie.com

. 2.3 Sociale partners

1. HISWA RECRON

Postbus 102

3970 AC Driebergen

www.hiswarecron.nl

2. De Horecabond

Postbus 1435

1300 BK Almere

www.dehorecabond.nl

3. CNV
Postbus 2525
3500 GM Utrecht
www.cnv.nl
4. FNV handelend onder de naam FNV Sport & Bewegen
Postbus 9208
3506 GE Utrecht
www.fnv.nl
5. WiZZ (Vereniging Werkgevers in Zwembaden en Zwemscholen)
Postbus 693
4200 AR Gorinchem
www.wzz.nl

Samenstelling Pensioentafel

De onderstaande partijen nemen deel aan de Pensioentafel:

1. HISWA RECRON;
2. De Horecabond, onderdeel van de FNV, sector Recreatie;
3. CNV;
4. FNV Sport & Bewegen;
5. WiZZ;
6. Vertegenwoordigers van het fondsbestuur.

WTW adviseert en het bestuursbureau ondersteunt de Pensioentafel.

. 2.4 Externe partijen

Het pensioenfonds werkt samen met de volgende externe partijen.

Pensioenuitvoeringsorganisatie

TKP Pensioen B.V., Groningen

Bestuursondersteuning

Montae & Partners B.V., Rijswijk

Vermogensbeheer

Black Rock, Inc., Amsterdam

CACEIS

Cardano Risk management B.V.

Achmea Mortgages B.V.

ASR Vermogensbeheer N.V.

Aegon Investment Management B.V.

Custodian

CACEIS

Investment consultant

De heer R. Mehlkopf PhD en de heer M. Kruse RBA CEFA, Cardano Risk Management B.V.

Adviserend actuaris

De heer R. Schilder AAG, Willis Towers Watson B.V.

Certificerend actuaris

De heer drs. J.M.J. Tol AAG RBA, Triple A

Externe accountant

Mevrouw drs. J.A. van Muijlwijk-Duijzer RA , Forvis Mazars Accountants N.V.

Compliance officer

De heer mr. H. Pullen, TriVu

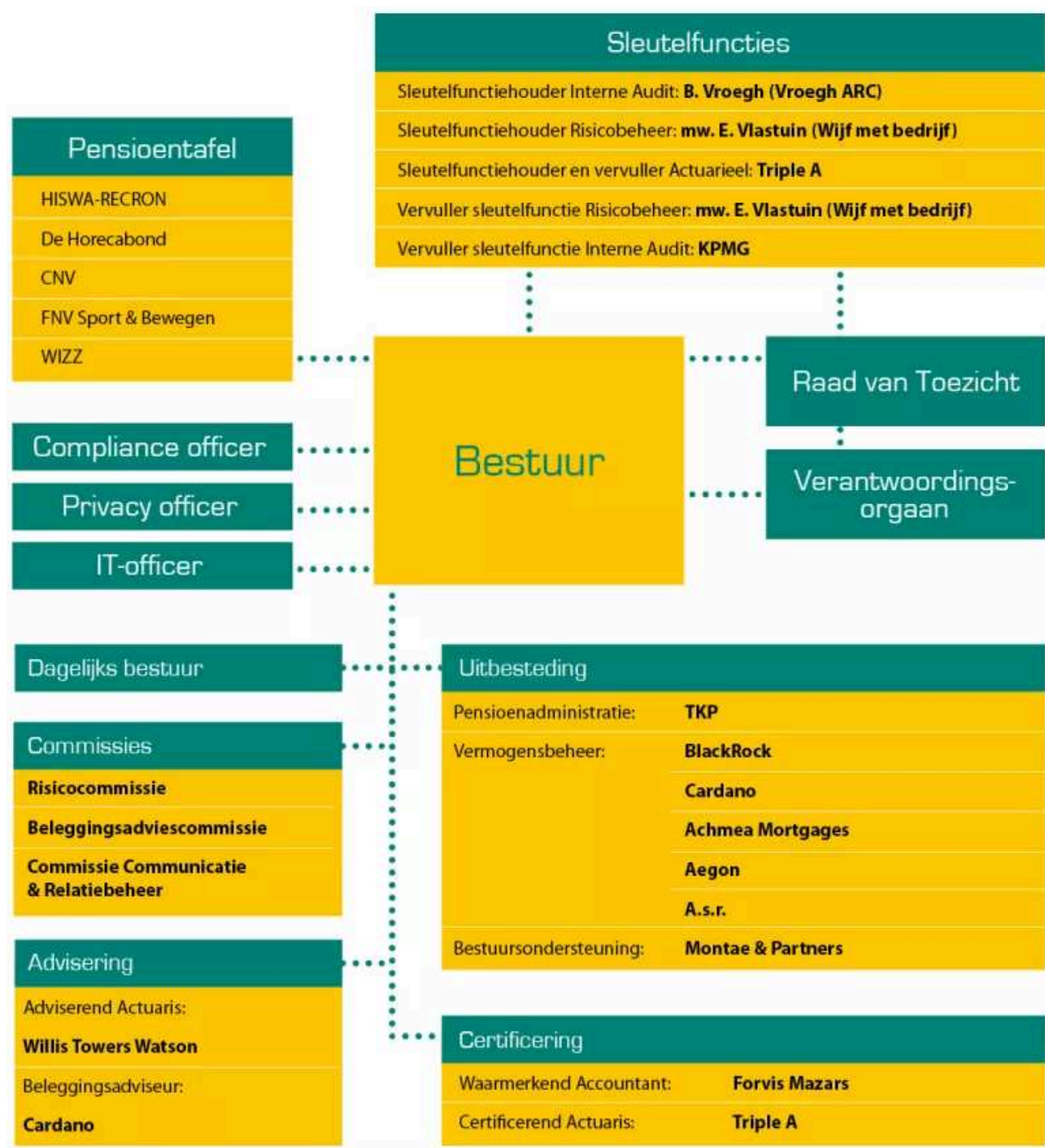
Risicomanagement en eerstelijns risicomanager

Montae & Partners B.V., Rijswijk

Vervuller sleutelfunctie Interne Audit

KPMG Advisory N.V.

.3 De pensioenfondsorganen per 31 december 2025

.4 Het bestuur

. 4.1 Samenstelling en benoeming

Het pensioenfonds heeft een paritair bestuur, dat wil zeggen dat de bestuursleden worden voorgedragen door de werkgeversorganisatie HISWA RECRON en de werknemersorganisaties De Horecabond en CNV, waarna zij door het bestuur worden benoemd. Het bestuur heeft een onafhankelijk voorzitter. Daarnaast zijn de pensioengerechtigden via een aparte zetel in het bestuur vertegenwoordigd. Het bestuurslid namens pensioengerechtigden is voorgedragen door De Horecabond en CNV gezamenlijk. Het bestuur heeft deze kandidaat gezien de geschiktheid benoemd als bestuurslid.

Het paritaire bestuur bestaat per 31 december 2025 uit:

Leden	Organisatie	Geboortejaar	Zittingsduur tot
Ansfried Sniijders (onafhankelijk voorzitter bestuur en voorzitter Dagelijks Bestuur)		1965	1 februari 2027
Imke Hollander	HISWA RECRON	1971	1 september 2029
Gijs Vermeulen	Pensioengerechtigden	1961	1 juli 2026
Kees Scheepens	HISWA RECRON	1965	1 januari 2027
Xander den Uyl	De Horecabond	1953	1 januari 2028
Jesse van der Vliet	CNV	1997	1 augustus 2028
Pim Meijkamp (aspirant tot januari 2026)	HISWA RECRON	1964	2 februari 2030

Herbenoemingen 2025

Mevrouw Hollander is per 1 september 2025, na toetsing door de Raad van Toezicht aan het functieprofiel en akkoord van DNB, herbenoemd voor een tweede bestuurstermijn.

Nieuwe benoemingen 2025 en 2026

Door het vertrek van de heer Bleckman per 1 februari 2025 ontstond er een vacature. HISWA RECRON heeft de heer Meijkamp voorgedragen als aspirant-bestuurslid. De heer Meijkamp is in januari 2026 benoemd door het bestuur, na toetsing aan het functieprofiel bestuurslid door de Raad van Toezicht en onder voorbehoud van goedkeuring door DNB. DNB heeft op 2 februari 2026 ingestemd met zijn benoeming.

De bestuurstermijn van de heer Vermeulen loopt per 1 juli 2026 af, daardoor ontstaat er per 1 juli 2026 een vacature. Bij het vaststellen van het jaarverslag heeft DNB ingestemd met de benoeming van het nieuwe bestuurslid, mevrouw Blomberg.

. 4.2 Vergaderingen, beleidsdagen en overige bijeenkomsten

In 2025 heeft het bestuur in totaal negenendertig keer vergaderd: zeventien reguliere vergaderingen en tweeëntwintig extra bijeenkomsten. Tijdens de reguliere vergaderingen was vrijwel altijd het volledige bestuur aanwezig; afwezige leden hebben zich steeds tijdig en met redenen omkleed afgemeld. De extra vergaderingen hadden volledig betrekking op Wtp-gerelateerde onderwerpen. De zelfevaluatie van het bestuur vond in februari 2025 plaats. Er is een kennissessie geweest met de Raad van Toezicht en het verantwoordingsorgaan in het kader van DORA. Er heeft ook een teambuildingsdag plaatsgevonden waaraan de verschillende fondsgremia en enkele externe deskundigen van het fonds hebben deelgenomen.

Hieronder een opsomming van de belangrijkste onderwerpen die op de agenda van het bestuur in 2025 stonden:

- Wtp inclusief planning, voortgangsrapportages, transitie/ implementatie, communicatie, GO-NoGO besluiten en Opdrachtbevestiging aan sociale partners;
- Ontwikkelingen financiële situatie van het pensioenfonds;
- Jaarplannen interne audit en risicobeheer;
- Fondsbegroting en realisatie per kwartaal;
- Vaststelling Jaarverslag 2024 en bespreking van de inbreng van Raad van Toezicht en verantwoordingsorgaan;

- (Her-)benoemingen bestuursleden en leden van het verantwoordingsorgaan;
- Fondsdocumenten zoals o.a. het beleggingsbeleid, beloningsbeleid, datakwaliteitsbeleid, IT- en informatiebeveiligingsbeleid, klachten- en geschillenprocedure, klachtenbeleid, pensioenreglement, reglement Raad van Toezicht, reglement Verantwoordingsorgaan, reglement BAC, statuten, communicatiebeleidsplan, geschiktheidsplan, herzieningenbeleid, verplichtstelling;
- Rapportages vermogensbeheer en risicomanagement;
- Integraal risicomanagement;
- Evaluatie kostendekkende premie, vaststellen kostendekkende premie 2026;
- Opmvolging aanbevelingen jaarwerk 2024.

. 4.3 Dagelijks bestuur

Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de onafhankelijk voorzitter van het pensioenfonds en een bestuurslid (Imke Hollander). De dagelijkse uitvoerende besturing van het pensioenfonds is belegd bij het Dagelijks Bestuur. Bij deze werkzaamheden wordt het Dagelijks Bestuur bijgestaan door de bestuursondersteuning. Het Dagelijks Bestuur heeft in 2025 tweeëntwintig maal vergaderd.

De onafhankelijk voorzitter is het aanspreekpunt namens het bestuur van de Raad van Toezicht, het verantwoordingsorgaan en externe partijen. Tevens is de onafhankelijk voorzitter belast met het voorzitten van de Pensioentafel. De onafhankelijk voorzitter stuurt bestuursondersteuning, de pensioenuitvoeringsorganisatie inclusief de relatiemanager en de adviseurs van het bestuur aan.

. 4.4 Beleggingsadviescommissie

Het bestuur heeft een Beleggingsadviescommissie (BAC) ingesteld die in 2025 bestond uit twee bestuursleden, Xander den Uyl (voorzitter BAC), Imke Hollander en een externe deskundige, Hans Schlukebir.

De BAC valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur. De BAC:

- bereidt een adequaat strategisch beleggingsbeleid en jaarplan beleggingen voor en adviseert het bestuur hierover;
- adviseert het bestuur over alle onderdelen van het beleggingsproces- en beleid, waaronder de taken gerelateerd aan de uitvoering, monitoring en evaluatie inclusief de eerstelijns risicobeheersing;
- monitort en adviseert het bestuur over de ontwikkelingen van en rond de beleggingen;
- adviseert desgevraagd dan wel op eigen initiatief het bestuur met betrekking tot (onderdelen van) het beleggingsbeleid;
- voert onderdelen van het beleggingsproces en -beleid uit voor zover het bestuur hiervoor een mandaat heeft gegeven.

Alle taken en bevoegdheden van de BAC zijn opgenomen in het reglement van de BAC.

De BAC heeft in 2025 dertien keer vergaderd.

. 4.5 Risicocommissie

Het bestuur heeft een risicocommissie ingesteld die in 2025 bestond uit een voorzitter van de risicocommissie (Ansfried Snijders, onafhankelijk voorzitter bestuur), een lid (Jesse van der Vliet, bestuurslid), de eerstelijns risicomanager (Werner Koch) en de sleutelfunctiehouder en -vervuller risicobeheer (Evelien Vlastuin).

De commissie valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur. De risicocommissie:

- adviseert het bestuur over risicostrategie en beleid;
- bereidt een 3-jaarlijks strategisch risicomanagementplan en operationeel jaarplan voor en adviseert het bestuur hierover;
- bereidt een 3-jaarlijks uitgebreide risicoanalyse en jaarlijkse risicoanalyse voor ten behoeve van het bestuur.

Alle taken en bevoegdheden van de risicocommissie zijn opgenomen in het reglement risicocommissie.

De risicocommissie heeft in 2025 9 keer vergaderd.

. 4.6 Commissie Communicatie & Relatiebeheer

Het bestuur heeft een Commissie Communicatie & Relatiebeheer ingesteld die in 2025 bestond uit een voorzitter van de Commissie Communicatie & Relatiebeheer (Kees Scheepens), een twee leden van het bestuur (Wouter Bleckman, die per 1 februari 2025 is opgevolgd door Pim Meijkamp en Gijs Vermeulen) en vertegenwoordigers van de pensioenuitvoeringsorganisatie.

De commissie valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur. De Commissie Communicatie & Relatiebeheer:

- bereidt een adequaat strategisch communicatiebeleid en jaarplan communicatie voor en adviseert het bestuur hierover;
- bewaakt dat alle vertegenwoordigers van het Fonds, inclusief de uitvoeringsorganisatie, handelen overeenkomstig de uitwerking en de lijn van het programma #Gastvrij Pensioenfonds;
- zorgt ervoor dat de acties uit het jaarplan worden uitgevoerd;
- monitort de ontwikkelingen rond communicatie en relatiebeheer en adviseert het bestuur hierover;
- adviseert desgevraagd dan wel op eigen initiatief het bestuur met betrekking tot (onderdelen van) het communicatiebeleid.

Alle taken en bevoegdheden van de Commissie Communicatie & Relatiebeheer zijn opgenomen in het reglement Commissie Communicatie & Relatiebeheer.

De Commissie Communicatie & Relatiebeheer heeft in 2025 4 keer vergaderd.

.4.7 IT-werkgroep

Het bestuur heeft in 2025 een IT-werkgroep ingesteld die in 2025 bestond uit twee bestuursleden (Ansfried Sniijders, onafhankelijk voorzitter bestuur en Gijs Vermeulen, bestuurslid) en de IT-officer (Stefan van de Giessen, Montae & Partners).

De werkgroep valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur. De IT-werkgroep:

- monitort de voortgang van de transitie op het gebied van IT;
- behandelt IT-gerelateerde zaken binnen het fonds;
- adviseert het bestuur voor IT-gerelateerde zaken.

De IT-werkgroep overlegt tweewekelijks.

. 4.8 Sleutelfuncties

Risicobeheer functie

Het pensioenfonds heeft het sleutelfunctiehouderschap en -vervullerschap risicobeheer door middel van insourcing (in principe tijdelijk) extern belegd bij mevrouw E. Vlastuin.

De functie van de eerstelijns risicomanager is belegd bij Montae & Partners.

Interne Auditfunctie

Het pensioenfonds heeft het sleutelfunctiehouderschap interne audit door middel van insourcing (in principe tijdelijk) extern belegd bij de heer B. Vroegh. Het onafhankelijke functioneren van de houder sleutelfunctie is statutair geborgd.

Het vervullerschap wordt uitbesteed overeenkomstig het uitbestedingsbeleid. De onafhankelijke invulling van de werkzaamheden wordt hierbij geborgd. De vervullersfunctie is uitbesteed aan KPMG.

Actuariële functie

Het bestuur heeft gekozen voor een invulling van het houderschap en vervuller, middels uitbesteding, door de certificerend actuaris van het pensioenfonds. Deze invulling vereist geen extra (actuariële) deskundigheid in het bestuur. Bovendien zijn de werkzaamheden van de certificerend actuaris en de actuariële sleutelfunctie grotendeels overlappend. Hiermee is deze invulling het meest (kosten)efficiënt.

.5 Raad van Toezicht

Het interne toezicht bij het pensioenfonds wordt uitgeoefend door een Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken binnen het pensioenfonds. Daarnaast moet de Raad van Toezicht onder meer het besluit van het bestuur tot vaststelling van het jaarverslag en de jaarrekening goedkeuren.

De Raad van Toezicht rapporteert zijn bevindingen jaarlijks schriftelijk aan het bestuur. Deze bevindingen worden met het bestuur besproken en opgenomen in het jaarverslag. U vindt deze bevindingen in hoofdstuk 7 van dit jaarverslag.

In 2025 heeft de Raad van Toezicht elf keer vergaderd. Daarnaast heeft de Raad vijftien keer gezamenlijk vergaderd met het Dagelijks Bestuur. Verder hebben er meerdere bijeenkomsten plaatsgevonden tussen de Raad van Toezicht en het verantwoordingsorgaan. In mei 2025 voerde de Raad gesprekken met de accountant, de certificerend actuaire, de adviserend actuaire, de vervuller van de sleutelfunctie risicobeheer en de eerstelijns risicomanager. De Raad van Toezicht heeft éénmaal vergaderd met het volledige bestuur.

De Raad van Toezicht is per 31 december 2025 als volgt samengesteld:

Leden	Functie	Geboortejaar	Zittingsduur tot
Hans Smit	Voorzitter	1958	1 juli 2027
Rebecca Wortman	Lid	1979	1 juli 2027
Harald de Valck	Lid	1963	1 juli 2026

Wijziging samenstelling

Er zijn in 2025 geen wijzigingen geweest in de samenstelling van de Raad van Toezicht.

.6 Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan heeft als wettelijke taak om desgevraagd of uit eigen beweging het bestuur te adviseren over aangelegenheden die het pensioenfonds betreffen. Een overzicht van de advies- en goedkeuringsrechten van het verantwoordingsorgaan en de Raad van Toezicht is opgenomen in bijlage 2 bij dit jaarverslag.

Naast het geven van advies heeft het verantwoordingsorgaan de taak om een oordeel te vormen over het gevoerde beleid en het handelen van het bestuur en de beleidskeuzes voor de toekomst. Dit gebeurt aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere informatie, waaronder de bevindingen van de Raad van Toezicht. Dit oordeel wordt eenmaal per jaar schriftelijk vastgelegd. Het oordeel en de reactie van het bestuur daarop is opgenomen in hoofdstuk 8 van dit jaarverslag.

Het verantwoordingsorgaan is op 31 december 2025 als volgt samengesteld:

Leden	Namens	Geboortejaar	Zittingsduur tot
Irma Stavenuiter (voorzitter)	gewezen deelnemers	1964	1 maart 2027
Jan Everaers	actieve deelnemers	1987	1 juli 2028
Inge Grooters	actieve deelnemers	1978	1 januari 2026
Huub Stikkelbroeck	werkgevers	1963	15 mei 2028
Bianca Veneklaas	werkgevers	1985	1 februari 2029
Sharon Appelman	actieve deelnemers	1983	1 juli 2029
Martin van Crasbeek	pensioengerechtigden	1958	1 juli 2029

(Her)benoemingen en aftredingen in 2025:

De termijn van Piet Hamelink liep af op 1 januari 2025. Per 1 februari 2025 zijn Pim Meijkamp en Adriaan van der Veen teruggetreden. De hierdoor ontstane vacatures zijn in 2025 ingevuld door drie nieuwe leden van het verantwoordingsorgaan:

- Bianca Veneklaas, die Pim Meijkamp opvolgt.
- Sharon Appelman, die Adriaan van der Veen opvolgt.
- Martin van Crasbeek, die Piet Hamelink opvolgt.

Vergaderingen

In 2025 heeft het verantwoordingsorgaan tien maal vergaderd (waarvan zes extra vergaderingen vanwege Wet toekomst pensioenen). Daarnaast heeft het verantwoordingsorgaan elf keer vergaderd met het Dagelijks Bestuur van het pensioenfonds (waarvan zeven extra vergaderingen), één keer met het gehele bestuur en drie keer met de Raad van Toezicht. Tijdens deze bijeenkomsten is het verantwoordingsorgaan onder andere geïnformeerd over actuele zaken in het pensioenfonds. De extra vergaderingen met het Dagelijks Bestuur stonden in het teken van Wtp. Het verantwoordingsorgaan heeft een positief advies uitgebracht over:

- Wtp Invaarbesluit
- Aanvullend advies Wtp Invaarbesluit;
- Wtp-uitvoeringreglement 1-1-2026;
- Strategisch communicatiebeleid 2025;
- Model overeenkomst vrijwillige aansluiting.

In 2025 hebben zes verdiepingsbijeenkomsten plaatsgevonden:

- Werkplan en jaarverslag;
- Wtp communicatie werkgevers;
- Wtp vermogensbeheer;
- Concept jaarverslag 2024;
- Communicatie;
- Beleggingsbeleid en ESG.

De zelfevaluatie van het verantwoordingsorgaan heeft in januari 2026 plaatsgevonden.

.7 Uitbesteding

Het pensioenfonds heeft ervoor gekozen de meeste werkzaamheden niet zelf uit te voeren maar uit te besteden aan andere partijen. Uitgangspunt hierbij is dat het bestuur, conform de eisen van de Pensioenwet, verantwoordelijk blijft voor de juiste uitvoering van de uitbestede werkzaamheden en de risico's die hieraan verbonden zijn adequaat beheerst. Het pensioenfonds heeft een uitbestedingsbeleid vastgesteld.

Het pensioenfonds heeft uitbestedingsovereenkomsten en/of Service Level Agreements (SLA's) gesloten met de partijen waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed. In die overeenkomsten is niet alleen vastgelegd welke werkzaamheden zijn uitbesteed, maar zijn ook afspraken gemaakt over de kwaliteit van de dienstverlening en eventuele beëindigingsvoorwaarden. De SLA's met de uitbestedingspartijen worden periodiek besproken in het (dagelijks) bestuur.

Hieronder volgt een overzicht van de uitbestede en ingekochte werkzaamheden.

Deelnemers- en financiële administratie

Vanaf 1 januari 2015 verzorgt TKP Pensioen B.V. de deelnemers- en financiële administratie. De afspraken hierover zijn vastgelegd in een uitbestedingsovereenkomst.

In verband met de overgang naar de nieuwe regeling is er een nieuwe uitbestedingsovereenkomst opgesteld door TKP, het bestuur heeft deze uitbestedingsovereenkomst begin 2026 ondertekend. Deze overeenkomst gaat in per 1 januari 2026 en wordt aangegaan voor de duur van drie jaar.

Bestuursondersteuning

Voor de bestuursondersteuning heeft het bestuur gekozen voor een partij die onafhankelijk is van de pensioenuitvoering. De bestuursondersteuning wordt verzorgd door Montae & Partners. De werkzaamheden zijn vastgelegd in een overeenkomst.

Archief en vergadertool

Het bestuur werkt met een eigen bestuurlijke IT-omgeving binnen Microsoft Teams 365. Het volledige archief is opgenomen in deze bestuurlijke IT-omgeving binnen Microsoft Office 365. De bestuursleden hebben op elk gewenst moment toegang tot het centrale archief van het pensioenfonds. De Raad van Toezicht heeft ook toegang tot dit archief. Het verantwoordingsorgaan heeft toegang tot een eigen archief in de bestuurlijke IT-omgeving binnen Microsoft Office 365.

Het fonds maakte gebruik van Indeqa als vergadertool. Deze vergadertool is eind 2025 vervangen door de nieuwe vergadertool Decisions.

Sleutelfunctie vervullers

De vervulling van de sleutelfunctie interne audit is belegd bij KPMG, de vervulling van de sleutelfunctie actuarieel is belegd bij Triple A en de vervulling van de sleutelfunctie risicobeheer is belegd bij mevrouw E. Vlastuin.

Vermogensbeheer

Het vermogensbeheer werd in 2025 uitgevoerd door BlackRock, Cardano, a.s.r. vermogensbeheer, Achmea Mortgages en Aegon Asset Management. BlackRock draagt zorg voor en volledige administratie van de bij hen ondergebrachte beleggingsportefeuilles en alle daarop betrekking hebbende transacties. Het pensioenfonds belegt in Nederlandse woninghypotheken middels het PVF Particuliere Hypothekenfonds beheerd door Achmea Mortgages. Met BlackRock, Cardano en Achmea Mortgages is een overeenkomst afgesloten waarin onder andere de beleggingsrichtlijnen en de overeengekomen rapportages zijn vastgelegd. De afspraken zijn vastgelegd in een SLA.

De uitvoering van de afdekking van valutarisico is uitbesteed aan CACEIS. De afspraken hierover zijn vastgelegd in een overeenkomst.

A.s.r. Vermogensbeheer is de beheerder van het ASR IndexPlus Institutioneel Euro Bedrijfsobligatiefonds.

Aegon Asset Management is de beheerder van het European ABS Fund I EUR Acc. Sinds december 2025 belegt het pensioenfonds volledig in het Aegon ABS Opportunity Fund Euro Class I Acc, beheerd door Aegon Asset Management.

Custodian

CACEIS is de custodian van het pensioenfonds. CACEIS verzorgt in dit kader de reguliere bewaarneming van effecten/beleggingsfondsen, als ook de uitvoering van effectentransacties, de performancemeting en de Z-score.

Advisering vermogensbeheer

Advisering op het gebied van vermogensbeheer is uitbesteed aan Cardano Risk Management B.V.. De afspraken hieromtrent zijn eveneens vastgelegd in een overeenkomst.

Externe accountant

De externe accountant is Forvis Mazars. De accountant controleert jaarlijks het jaarverslag/jaarrekening en de staten voor DNB en doet verslag van de werkzaamheden in de vorm van een controleverklaring en een verslag aan het bestuur. Jaarlijks voert de externe accountant een controle uit op de jaarrekening en de daaraan ten grondslag liggende administratieve processen (in relatie tot de materialiteit voor de jaarrekening). De opdracht aan de accountant wordt jaarlijks vastgelegd in een schriftelijke opdrachtbevestiging.

Certificerend actuaris en sleutelfunctiehouder en -vervuller actuarieel

Het bestuur heeft een externe certificerend actuaris aangesteld verbonden aan Triple A. De sleutelfunctie (houder en vervuller) actuarieel is belegd bij de certificerend actuaris. De certificerend actuaris beoordeelt de financiële positie van het pensioenfonds volgens de eisen van DNB. De certificerend actuaris rapporteert eenmaal per jaar aan het pensioenfondsbestuur door middel van een actuarieel rapport en een actuariële verklaring. De werkzaamheden die worden uitgevoerd door de certificerend actuaris zijn vastgelegd in een schriftelijke opdrachtbevestiging.

Adviserend actuaris

Het bestuur maakt gebruik van een adviserend actuaris verbonden aan Willis Towers Watson.

Compliance officer

TriVu verricht compliance werkzaamheden voor het pensioenfonds. Het betreft hier met name het toetsen van de naleving van de gedragsnormen en gedragscode.

Monitoring en evaluatie (kosten) uitbesteding

Per maand bewaakt het dagelijks bestuur de kosten aan de hand van de pensioenfondsbegroting en financiële voortgangsrapportage en stuurt daar waar mogelijk bij. Het bestuur werkt daarnaast met een contractenregister dat dient als overzicht van de aangegane externe verplichtingen en als basis voor een gedegen evaluatie van de externe partijen.

In 2025 zijn de uitbestedingspartijen aan de hand van een evaluatieformulier en een evaluatiegesprek met het dagelijks bestuur geëvalueerd.

.8 Fondsdocumenten

De volgende fondsdocumenten zijn in 2025 gewijzigd / opgesteld:

Fondsdocument	Ingangsdatum	Gewijzigd op
ABTN	01/01/2026	17/12/2025
Jaarplan Beleggingen	01/01/2026	17/12/2025
Strategisch beleggingsbeleidsplan (SPR)	01/01/2026	17/12/2025
Beleid gelijkwaardigheidstoets bij vrijstelling	01/01/2026	17/12/2025
Beloningsbeleid	26/03/2025	26/03/2025
Financieel crisisplan	01/01/2025	19/02/2025
Business Continuity Plan	09/01/2025	09/01/2025
Business Impact Analyse	27/03/2025	27/03/2025
Geschiktheidsplan	09/04/2025	09/04/2025
Incidentenbeleid	25/06/2025	25/06/2025
Kaderstelling aandelen	02/04/2025	02/04/2025
Kaderstelling ABS	10/10/2025	10/10/2025
Investment Case ABS	04/06/2025	04/06/2025
Pensioenreglement	01/01/2026	17/12/2025
Procedure datalekken	05/03/2025	05/03/2025
Reglement dagelijks bestuur	19/02/2025	19/02/2025
Reglement Risicocommissie	19/02/2025	19/02/2025
Risicomanagement jaarplan	18/03/2025	18/03/2025
Risicomanagement Meerjarenplan	18/03/2025	18/03/2025
Risicostrategiedocument	18/03/2025	18/03/2025
Uitvoeringsreglement	01/01/2026	03/12/2025

Bijlage 2: Nevenfuncties bestuursleden per 31 december 2025

Naam	Nevenfuncties
Ansfried Snijders	Bestuurslid Bedrijfstakpensioenfonds voor het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf Lid Raad van Toezicht Delta Lloyd Pensioenfonds Docent SPO - Nyenrode Docent Nederlands Compliance Instituut
Imke Hollander	Transitiemanager Pensioenfonds Rabobank
Gijs Vermeulen	DGA bij Orfin Advies BV Bestuurslid Pensioenfonds Horeca & Catering Bestuurslid en voorzitter BVC (balansmanagement en vermogensbeheer commissie) Pensioenfonds voor de Handel in Bouwmaterialen Penningmeester Stichting Orgelkring Midden-Brabant Penningmeester St. Vocaal Ensemble Markant
Kees Scheepens	Secretariaat SFB Eigenaar/Oprichting Hofzicht Pensioen Bestuurslid Pensioenfonds Vervoer Lid Raad van Toezicht St. Bedrijfstakpensioenfonds voor de Zuivel en aanverwante industrie Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds UWV
Xander den Uyl	Bestuurder Bpf Rijn- en Binnenvaart (in liquidatie) Voorzitter vereniging Zon en Leven Steward/rondleider bij het Aviodrome te Lelystad
Jesse van der Vliet	Bestuursadviseur Pensioenfondsen, Achmea Pensioenfondsbestuurder CNV Raadscommissielid namens VVD gemeente Haarlem
Pim Meijkamp	Eigenaar / directeur Vakantiepark Delftse Hout Lid Geschillencommissie tussen consumenten en recreatiebedrijven m.b.t. leveringsvoorwaarden

Bijlage 3: Beleggingsovertuigingen

Aan de basis van de strategische beleggingsmix ligt de risicobereidheid van het pensioenfonds ten grondslag. De beleggingsovertuigingen ('Investment beliefs') zijn een leidraad bij beslissingen over de samenstelling van de strategische beleggingsmix, de invulling van de beleggingsportefeuille en de beoordeling van mogelijke investeringen. Hieronder worden deze beleggingsovertuigingen kort genoemd. Een uitgebreide beschrijving van de beleggingsovertuigingen is vastgelegd als bijlage in het beleggingsplan. In aanloop naar Wtp zijn de beleggingsovertuigingen niet geëvalueerd. Deze evaluatie staat in 2026 op de agenda.

Missie

De belangen van de deelnemer staan voorop.

Het bestuur stelt de risicovoorkeur vast, rekening houdende met de risicovoorkeur van de deelnemers en in samenspraak met de sociale partners. Het bestuur vertaalt deze risicovoorkeur in doelstellingen en uitgangspunten, en bepaalt vervolgens een risicobudget voor het strategische beleggingsbeleid.

Doelstellingen

Het fonds neemt op prudente wijze beleggingsrisico's die nodig zijn voor de ambitie van de solidaire premieregeling zoals die is vastgesteld door sociale partners en tevens passend binnen de grenzen van de risicohouding van het fonds die mede gebaseerd is op de uitkomsten van het risicopreferentieonderzoek onder deelnemers.

Beleggingsovertuigingen risico en onzekerheid

- Het nemen van beleggingsrisico's wordt beloofd op lange termijn en is daarom aantrekkelijk voor (met name jongere) deelnemers.
- Beleggingsrisico's worden alleen genomen voor zover passend binnen de risicohouding en opdracht van sociale partners.
- Bij het nemen van beleggingsrisico's verliest het pensioenfonds de korte termijn niet uit het oog
- Houd altijd rekening met het onverwachte

Beleggingsovertuigingen "Asset allocatie"

- Optimale beleggingsbeslissingen worden genomen binnen de vierhoek rendement, risico, kosten en MVB.
- Passief beheer, tenzij
- Diversificatie over verschillende (sub)beleggingscategorieën verlaagt het risico Beleggingsrisico is een bron van rendement, maar niet alle risicobronnen worden beloond
- De rente kan dalen en kan stijgen, en is daarmee onvoorspelbaar
- De inflatie kan stijgen of dalen en is daarmee onvoorspelbaar
- Valutarisico is op lange termijn geen bron van potentieel rendement.
- Toepassing van MVB-criteria bij de invulling van het beleid past bij de wensen van de deelnemers en de Recreatiesector, verlaagt het beleggings- en reputatierisico en draagt maatschappelijk positief bij.
- Er wordt uitsluitend belegd in beleggingen die transparant, begrijpelijk en uitlegbaar zijn

Governance-overtuigingen

- Operationele werkzaamheden worden uitbesteed zodat het bestuur zich volledig kan richten op de strategische doelstellingen
- Het pensioenfonds hanteert duidelijke verantwoordelijkheden en processen

Bijlage 4: Toelichting beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraden van de voorafgaande twaalf maanden. Sinds 1 januari 2015 kent het Financieel Toetsingskader naast het begrip dekkingsgraad ook het begrip beleidsdekkingsgraad. Om te voorkomen dat beleidsbeslissingen teveel op dagkoersen worden bepaald, is de beleidsdekkingsgraad geïntroduceerd.

De beleidsdekkingsgraad wordt door TKP opgesteld. Hieronder volgt een toelichting hoe de (beleids)dekkingsgraad wordt berekend.

Het proces 'vaststellen beleidsdekkingsgraad' is standaard onderdeel van de ISAE 3402 verklaring van TKP. Hieronder wordt ingegaan op de wijze waarop de dekkingsgraad binnen TKP wordt bepaald.

Input (gegevens)

Beleggingsgegevens

Voor de bepaling van de dekkingsgraad wordt gebruik gemaakt van de beleggingsgegevens die TKP ontvangt van KAS BANK, waarbij TKP uitgaat dat deze gegevens juist zijn en waarop TKP buiten een plausibiliteitscheck geen controle meer uitvoert. Volledigheidshalve wordt vermeld dat KAS BANK beschikt over een ISAE 3402 verklaring, welke ook op het pensioenfonds van toepassing is.

Vaststellen verplichtingen

De verplichtingen worden bepaald door op deelnemersniveau de technische voorzieningen te bepalen. En daaruit worden op kwartaalbasis de kasstromen vastgesteld. In de tussenliggende maanden wordt rekening gehouden met de uitkeringen/pensioenaangroei of andere (materiële) effecten zoals wijzigingen in de grondslagen. De VPV wordt bepaald door de afdeling Actuarieel (TKP), volgens een standaard procedure / model. Hierbij wordt het 4-ogen principe (review) toegepast.

Als het bestuur een besluit neemt dat effect heeft op de technische voorzieningen of het pensioenvermogen, zoals bijvoorbeeld een aanpassing van de grondslagen, zal dit verwerkt worden in de dekkingsgraad per het einde van de maand waarin het bestuursbesluit is genomen.

Overige financiële gegevens

De overige financiële gegevens (vorderingen, schulden, overig) worden i.s.m. de afdeling FA (boekhouding) op maandbasis geanalyseerd. Daarbij wordt op detailniveau gekeken naar alle balansposten, de premies (eventueel bijbetaling), de uitkeringen, kosten en overige posten. Waar nodig wordt op maandbasis bekeken of de prognose moet worden bijgesteld. Op deze wijze zijn de kosten zo zuiver mogelijk verdeeld over het gehele jaar. Een deel van deze posten is ook van invloed op de hoogte van de VPV en derhalve vindt deze analyse plaats voordat de VPV wordt bepaald.

Output (beleidsdekkingsgraad)

Regulier

Op basis van de bovenstaande gegevens, wordt de dekkingsgraad bepaald. Een tweede persoon controleert het gehele traject en zal voor goedkeuring ondertekenen en vervolgens wordt de dekkingsgraad ingediend bij DNB. Na het indienen van de dekkingsgraad bij DNB ontvangt het bestuursbureau een overzicht met de onderliggende financiële gegevens en wordt de dekkingsgraad op de website geplaatst. Het overzicht wordt ook opgenomen in eShare. TKP levert maandelijks, gelijktijdig met de rapportage en de onderliggende financiële gegevens een controleverklaring aan, waaruit blijkt dat alle controles conform de procedure hebben plaatsgevonden. Daarnaast kan het bestuur haar actuariael adviseur opdracht verlenen om (half)jaarlijks een controle uit te voeren op de gerapporteerde beleidsdekkingsgraden.

Correcties of afwijkingen

Bij correcties of afwijkingen zal TKP het bestuursbureau te allen tijde op de hoogte brengen en in overleg beoordelen of er eventueel een herrapportage ingediend moet worden. Hierbij wordt door TKP gehandeld naar de 'Aanwijzingen Rapportagekader pensioenfondsen' van DNB. Het pensioenfonds heeft hierover het volgende beleid: "Indien achteraf wordt geconstateerd dat een gerapporteerde maanddekkingsgraad onjuist is geweest, vindt overleg plaats tussen het pensioenfonds en TKP waarbij de hoogte van de eventuele correctie in kaart wordt gebracht. Vervolgens wordt onderzocht of de betreffende onjuistheid ook van toepassing is geweest op eerder en/of later gerapporteerde maanddekkingsgraden. Op basis hiervan wordt bepaald wat de totale impact van de

onjuistheid (van alle onjuist gerapporteerde maanddekkingsgraden tezamen) is op de beleidsdekkingsgraad. De totale impact wordt, ongeacht de omvang, meegenomen bij het vaststellen van de eerstvolgende te rapporteren beleidsdekkingsgraad. De aanpassing wordt vervolgens aan DNB toegelicht door middel van het toelichtingsveld van de maandstaat voor de dekkingsgraadrapportage. Voorliggende dekkingsgraden (op maandbasis) worden echter niet herrekend.

Bijlage 5: Begrippenlijst

ABTN (Actuariële en bedrijfstechnische nota)

Pensioenfondsen dienen te werken volgens een ABTN. Hierin zijn de financiële opzet van een pensioenfonds en de grondslagen waarop deze berust, gemotiveerd omschreven.

ALM (Asset Liability Management)

Een methode om modelmatig de samenstelling van de strategische beleggingsportefeuille te bepalen, rekening houdend met de pensioenverplichtingen.

Benchmark

Vergelijkingsmaatstaf. Representatieve herbeleggingsindex waartegen de rendementen van een beleggingsportefeuille worden afgezet.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraden van de voorafgaande twaalf maanden. Met ingang van het nFTK baseert het pensioenfonds beleidsbesluiten op de beleidsdekkingsgraad.

Collateral

In onderpand gegeven zekerheden ter dekking van shortposities.

Dekkingsgraad

De waarde van het pensioenvermogen uitgedrukt als percentage van de waarde van de pensioenverplichtingen. De dekkingsgraad wordt als graadmeter beschouwd voor de mate van zekerheid dat de toegezegde pensioenen ook daadwerkelijk kunnen worden uitbetaald.

Deposito

Tegoed bij een bankinstelling, waarover eerst na verloop van een overeengekomen tijdsduur (maximaal 2 jaar) kan worden beschikt.

Derivaat

Financieel contract waarvan de waarde is afgeleid van een andere (onderliggende) waarde, zoals een aandeel, obligatie of grondstof. Bijvoorbeeld: futures, swaps.

Duration

Duration is een maatstaf voor de rentegevoeligheid van een obligatie of een portefeuille obligaties.

Franchise

Is een bedrag dat in mindering wordt gebracht op het pensioengevend loon. Over de franchise worden geen premies geheven en geen aanspraken opgebouwd.

nFTK (nieuw Financieel Toetsingskader)

Stelsel van De Nederlandsche Bank voor in de toekomst te hanteren waarderingmethoden.

Haalbaarheidstoets

De haalbaarheidstoets geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden.

LDI (Liability Driven Investment)

Beleggingen in vastrentende waarden (vaak fondsen en/of swaps) met een relatief lange looptijd, met als doel het renterisico van de verplichtingen af te dekken.

Leverage

Dit is het gebruik van geleend geld (vreemd vermogen) om het verwachte rendement van het eigen vermogen te verhogen.

Pensioenfederatie

Koepelorganisatie die als doel heeft de gemeenschappelijke belangen van de bij haar aangesloten pensioenfondsen te behartigen.

Pensioenuitkering

Uitkering van het pensioenfonds exclusief AOW.

Rekenrente

Fictief rendementspercentage dat het belegde vermogen in de toekomst wordt geacht op te brengen en wordt wettelijk bepaald.

Security lending

Dit betreft een financiële dienstverlening waarbij een instelling aan een andere instelling effecten uitleent.

Solvabiliteit

Het extra vermogen dat op lange termijn aanwezig moet zijn om de verplichtingen van het pensioenfonds te kunnen nakomen.

STAR (Stichting van de Arbeid)

Een landelijk overlegorgaan van de centrale organisaties van zowel werkgevers als werknemers in Nederland.

Sterftegrondslag

Berekeningsmethode gebaseerd op een statisch overzicht van sterftetekansen per leeftijd van een bepaalde groep personen.

Swap

Ruil van het rendement op een vastgestelde referentiewaarde tegen een variabele rente gedurende een vastgestelde looptijd.

Technische voorziening voor risico fonds

De passiva van het pensioenfonds, gelijk aan de waarde van de pensioenverplichtingen.

Vastrentende waarden

Beleggingssoort waarover in beginsel een vaste rentevergoeding en een vaste looptijd geldt, zoals obligaties, onderhandse leningen en hypotheekleningen.

Vrijstelling

Vrijstelling van de verplichte deelneming aan de pensioenregeling van het pensioenfonds.

Waardeoverdracht

Het overdragen van de waarde van pensioenaanspraken wanneer een werknemer van baan wisselt van of naar een werkgever die niet is aangesloten bij het pensioenfonds.

Wet toekomst pensioenen (Wtp)

De Wet toekomst pensioenen is een Nederlandse wijzigingswet. Deze wet herzielt het Nederlandse pensioenstelsel en wijzigt daarvoor dertien wetten, waaronder de Pensioenwet. De wet is per 1 juli 2023 in werking getreden, waarbij pensioenfondsen vooralsnog tot 2028 de tijd hebben om over te stappen naar het nieuwe stelsel.

Z-score

Mate waarin het werkelijke rendement van een pensioenfonds afwijkt van het rendement van de door het bestuur vastgestelde normportefeuille.

Bijlage 6: Verplichtstelling Pensioenfonds Recreatie en Statutaire werkingsfeer

Verplichtstelling

Besluit van de Minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen tot wijziging van de verplichtstelling tot deelneming in het bedrijfstakpensioenfonds Recreatie.

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Gezien de aanvraag van de Stichting Pensioenfonds Recreatie namens HISWA-RECRON, WiZZ, FNV en CNV Vakmensen.nl, daartoe strekkende dat de verplichtstelling tot deelneming in de Stichting Pensioenfonds Recreatie, ingevolge de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000, wordt gewijzigd voor de in de aanvraag bedoelde groepen van personen in de bedrijfstak Verblifsrecreatie en in de bedrijfstak Zweminrichting of Zwemschool;

Gelet op de artikelen 10, eerste lid en 16 van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000;

BESLUIT:

I.

Gezien het overleg met De Nederlandsche Bank;

Wijzigt het besluit van 21 december 2000, nr. 99/36358. Stcrt.2000, nr. 252 (laatstelijk gewijzigd bij besluit van 22 juni 2021, Stcrt. 2021, nr. 30326) waarin werd overgegaan tot het verplichtstellen van de deelnemer in de Stichting Pensioenfonds Recreatie.

De verplichtstelling tot deelneming komt na wijziging te luiden als volgt:

De deelneming in de Stichting Pensioenfonds Recreatie is verplicht gesteld voor werknemers in loondienst van een werkgever, die in hoofdzaak activiteiten verricht in de verblifsrecreatie en/of zweminrichting of zwemschool, vanaf de eerste dag van de maand waarin de 21-jarige leeftijd wordt bereikt tot de eerste dag van de maand waarin de 67-jarige leeftijd wordt bereikt.

Verblifsrecreatie

Werkingsfeer

Een bedrijf wordt geacht in hoofdzaak activiteiten in de verblifsrecreatie te verrichten, indien de omzet uit verblifsrecreatie meer dan 50% van de totale omzet uitmaakt.

Voor zover een werkgever een bedrijf exploiteert dat niet in hoofdzaak activiteiten verricht die tot de verblifsrecreatie behoren, is de verplichtstelling alleen van toepassing op de werknemers die activiteiten verrichten op het terrein van de verblifsrecreatie, tenzij de betreffende werkgever en diens werknemers al onder de verplichtstelling van een ander bedrijfstakpensioenfonds vallen.

Onder verblifsrecreatie wordt verstaan: het bieden van gelegenheid tot verblijf buiten de eigen woning in tent, caravan, of vergelijkbaar kampeermiddel, dan wel in bungalow, appartement of vergelijkbare accommodatie, al dan niet in privé-eigendom van de gast, dan wel in groepsaccommodatie, voor met name vakantie of ontspanning, van ten minste één overnachting, al dan niet in combinatie aangeboden met diverse voorzieningen te weten winkels, horeca, sport- en spelaccommodatie en (andere) recreatieve voorzieningen, zoals sauna, wellness en zwembad.

Onder verblifsrecreatie wordt niet verstaan een horecabedrijf:

- De onderneming waarin het hotel-, het pension-, het restaurant-, het cafe-, het cafetaria-, het lunchroom- of het cateringbedrijf (daaronder niet begrepen het contractcateringbedrijf, zoals gedefinieerd in het verplichtstellingsbesluit van Pensioenfonds Horeca en Catering, besluit van 16 november 2007, Staatscourant 2007, nr. 226) wordt uitgeoefend;
- Overige ondernemingen waarin de verstrekking van logies, gepaard gaande met dienstverlening of de verstrekking van maaltijden, spijzen of dranken voor gebruik ter plaatse, als bedrijf plaats heeft.

Definities

Onder werknemer wordt verstaan: de natuurlijke persoon die op basis van een arbeidsovereenkomst in dienst is van de werkgever, met uitzondering van die werknemers die zijn ingedeeld boven functieschaal negen in de bijgevoegde tabel en de stagiair.

Onder stagiair wordt verstaan: de natuurlijke persoon die op grond van een leerplan van een Regionaal Opleidingscentrum (ROC) of een Agrarisch Opleidingscentrum (AOC) een opleiding volgt in de beroepsopleidende leerweg (BOL) vallend onder de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (Staatsblad 31 oktober 1995 nr. 501) en bij een erkend leerbedrijf onder begeleiding werkzaam is, teneinde de voor de opleiding noodzakelijke beroepspraktijkvorming op te doen.

Onder werkgever wordt verstaan: de natuurlijke persoon of de rechtspersoon, dan wel de maatschap, de vennootschap gevormd door twee of meer natuurlijke en/of rechtspersonen gezamenlijk, die een bedrijf exploiteert waarvan de activiteiten bestaan uit het verrichten van werkzaamheden in de verblijfsrecreatie en daartoe werknemers in de zin van deze verplichtstelling in dienst heeft.

Zweminrichting of zwemschool

Werkingsfeer

Een bedrijf wordt geacht in hoofdzaak activiteiten in de zweminrichting of zwemschool te verrichten, indien de zelfstandig identificeerbare omzet uit het zwembad meer dan 50% van de totale omzet van de zweminrichting of zwemschool uitmaakt.

Indien de zelfstandig identificeerbare omzet uit het zwembad 50% of minder van de totale omzet van de zweminrichting of zwemschool uitmaakt is de verplichtstelling alleen van toepassing op de werknemers die voor meer dan 50% van hun normale arbeidstijd activiteiten verrichten die zijn toe te rekenen aan de zelfstandig identificeerbare omzet van het zwembad. Dit, tenzij de betreffende werkgever en diens werknemers al onder de verplichtstelling van een ander bedrijfstakpensioenfonds vallen.

Definities

Onder zweminrichting wordt verstaan: de privaatrechtelijke zwem- en/of badgelegenheid, waarbij er sprake is van zelfstandig identificeerbare omzet uit een zwembad en waarvoor gebruik wordt gemaakt van een zwembad, voor zover het zwembad in de onderneming groter is dan 125m², al dan niet in combinatie aangeboden met diverse voorzieningen te weten horeca, sport- en spelaccommodatie en overige recreatieve voorzieningen. Zelfstandig identificeerbare omzet kan blijken uit een separaat tarief specifiek voor de zwembadactiviteiten.

Onder zwemschool wordt verstaan: een bedrijf dat zwemonderwijs en/of zwemactiviteiten aanbiedt in een zweminrichting.

Onder werknemer wordt verstaan: de natuurlijke persoon die op basis van een arbeidsovereenkomst in dienst is van de werkgever, met uitzondering van die werknemers die zijn ingedeeld boven functieschaal negen in de bijgevoegde tabel en de stagiair.

Onder stagiair wordt verstaan: de natuurlijke persoon die op grond van een leerplan van een Regionaal Opleidingscentrum (ROC) of een Agrarisch Opleidingscentrum (AOC) een opleiding volgt in de beroepsopleidende leerweg (BOL) vallend onder de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (Staatsblad 31 oktober 1995 nr. 501) en bij een erkend leerbedrijf onder begeleiding werkzaam is, teneinde de voor de opleiding noodzakelijke beroepspraktijkvorming op te doen. Onder werkgever wordt verstaan: de natuurlijke persoon of de rechtspersoon, dan wel de maatschap, de vennootschap gevormd door twee of meer natuurlijke en/of rechtspersonen gezamenlijk, die een bedrijf exploiteert waarvan de activiteiten bestaan uit het verrichten van werkzaamheden in de zweminrichting en daartoe werknemers in de zin van deze verplichtstelling in dienst heeft.

7.1 FUNCTIEMATRIX RECREATIE MET DOELEN

Func-tieniveau	Management	Ondersteuning	Administratie	Techniek & Groen
2				Uitvoeren van zeer eenvoudige, routinematige (onderhouds)werkzaamheden aan terreinen en/of gebouwen
3				Uitvoeren van eenvoudig onderhoud aan terreinen en/of gebouwen.
4			Uitvoeren van eenvoudige (financieel-) administratieve taken.	Uitvoeren van onderhoud aan terreinen en/of gebouwen.
5		Verlenen van vooral administratieve ondersteuning aan stafdiensten.	Uitvoeren van verschillende soms samenhangende (financieel-) administratieve taken.	Uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan terreinen en/of gebouwen en het verrichten van eenvoudige reparaties en storingsopheffingen.
6		Verlenen van administratieve en inhoudelijke ondersteuning aan stafdiensten.	Uitvoeren van een verscheidenheid aan samenhangende (financieel-) administratieve taken.	Uitvoeren van alle onderhoudswerkzaamheden aan terreinen en/of gebouwen, het verrichten van reparaties en (voor technische functies) het oplossen van storingen.
7		(Mede) uitvoering geven aan het vastgestelde beleid t.a.v. betreffende stafdienst.	Uitvoeren van het financieel-administratief beleid van (een deel van) de organisatie, alsmede ondersteunen van de beleidsbepaling	Uitvoeren van en zorgdragen voor correcte realisatie van werkzaamheden t.a.v. onderhoud van terreinen, gebouwen, installaties en inventaris.

Func-tieniveau	Management	Ondersteuning	Administratie	Techniek & Groen
8	Assisteren bij beheren van en leiding geven aan de dagelijkse gang van zaken van de organisatie c.q. een deel van de organisatie.	Uitvoeren van het vastgestelde beleid t.a.v. betreffende stafdienst.	Uitvoeren van het financieel-administratief beleid van de organisatie, alsmede adviseren en ondersteunen van de beleidsbepaling.	Leiding en uitvoering geven aan alle activiteiten m.b.t. onderhoud van terreinen, gebouwen, installaties en inventaris.
9	Beheren van en leidinggeven aan de dagelijkse gang van zaken van de organisatie c.q. een deel van de organisatie, ter realisering van de gestelde (afdelings)doelen.	(Mede) opstellen, adviseren, implementeren en bewaken van de doelstellingen van betreffende stafdienst.	Leiding en uitvoering geven aan alle activiteiten m.b.t. het financieel-administratief beleid van de organisatie en het (mede) initiëren van het beleid.	Leiding en uitvoering geven aan alle activiteiten m.b.t. onderhoud van terreinen, gebouwen, installaties en inventaris en het (mede) initiëren van het beleid.

Ontvangst & Veiligheid	Voedsel bereiden & Bedienen	Winkelverkoop	Recreatie & Vermaak	Schoonmaak & Logistiek
Uitvoeren van eenvoudige ondersteunende werkzaamheden t.a.v. ontvangst en verblijf van gasten/bezoekers	Uitvoeren van eenvoudige, ondersteunende werkzaamheden in keuken en/of restaurant.	Uitvoeren van eenvoudige ondersteunende werkzaamheden bij de winkelverkoop.	Uitvoeren van ondersteunende werkzaamheden bij activiteiten op het terrein van Recreatie & Vermaak.	Uitvoeren van sterk routinematige schoonmaakwerkzaamheden en/of het eventueel verlenen van aanvullende logistieke diensten.
Uitvoeren van ondersteunende, service verlenende werkzaamheden bij ontvangst en verblijf van gasten/bezoekers.	Uitvoeren van bediening en ondersteunende werkzaamheden in keuken, restaurant en/of bar dan wel het bereiden en verkopen van snacks.	Het helpen van klanten en uitvoeren van ondersteunende werkzaamheden bij de winkelverkoop.	Uitvoeren van eenvoudige operationele werkzaamheden bij activiteiten op het terrein van Recreatie & Vermaak.	Uitvoeren van deels routinematige schoonmaakwerkzaamheden en/of het eventueel verlenen van aanvullende logistieke diensten.
Uitvoeren van deels nog ondersteunende, service verlenende werkzaamheden bij ontvangst en verblijf van gasten/bezoekers.	Opnemen en uitvoeren van bestellingen van gasten dan wel het bereiden van gerechten.	Uitvoeren van voorkomende werkzaamheden bij de winkelverkoop.	Uitvoeren van operationele werkzaamheden bij activiteiten op het terrein van Recreatie & Vermaak.	Uitvoeren van schoonmaakwerkzaamheden van verschillende aard en/of het verlenen van aanvullende logistieke diensten en controleren van werkzaamheden.
Uitvoeren van werkzaamheden bij ontvangst en verblijf van gasten/bezoekers.	Opnemen en uitvoeren van bestellingen van gasten dan wel het bereiden van gerechten en aanverwante werkzaamheden.	Uitvoeren van voorkomende werkzaamheden bij de winkelverkoop, ook van vakartikelen.	Uitvoeren en afstemmen van activiteiten op het terrein van Recreatie & Vermaak.	Uitvoeren van schoonmaakwerkzaamheden van verschillende aard en/of het verlenen van aanvullende logistieke diensten en controleren van en leidinggeven aan de te verrichten werkzaamheden.

Ontvangst & Veiligheid	Voedsel bereiden & Bedienen	Winkelverkoop	Recreatie & Vermaak	Schoonmaak & Logistiek
Uitvoeren van alle receptietaken en het verrichten van bijkomende werkzaamheden dan wel controleren en bewaken van terreinen, gebouwen, in- en uitgaand verkeer en het voorkomen van schade aan personen en eigendommen.	Leiding en uitvoering geven aan activiteiten (in klein tot middelgroot restaurant) ter bediening van gasten dan wel ter bereiding van gerechten en menu's met aanverwante werkzaamheden.	Uitvoeren van alle voorkomende werkzaamheden bij de winkelverkoop, ook van vakartikelen.	Uitvoeren, afstemmen en eventueel initiëren van activiteiten op het terrein van Recreatie & Vermaak.	Leiding en uitvoering geven aan schoonmaak- en aanvullende logistieke werkzaamheden.
Uitvoeren van alle receptietaken met bijbehorende werkzaamheden dan wel controleren en bewaken van terreinen, gebouwen, in- en uitgaand verkeer en het voorkomen van schade aan personen en eigendommen, alsmede eventueel leidinggeven aan betreffende werkzaamheden.	Leiding en uitvoering geven aan activiteiten (in een middelgroot tot groot restaurant) ter bediening van gasten dan wel ter bereiding van gerechten en menu's met aanverwante werkzaamheden.	Uitvoeren van alle voorkomende werkzaamheden bij de winkelverkoop inclusief vakartikelen alsmede leiding geven aan (een deel van) betreffende werkzaamheden.	Uitvoeren, initiëren en coördineren van activiteiten op het terrein van Recreatie & Vermaak.	Leiding en uitvoering geven aan schoonmaak- en aanvullende logistieke werkzaamheden alsmede bewaken van kwaliteit en budget.

Ontvangst & Veiligheid	Voedsel bereiden & Bedienen	Winkelverkoop	Recreatie & Vermaak	Schoonmaak & Logistiek
Leiding en uitvoering geven aan alle activiteiten m.b.t. receptie- en beveiligingstaken.	Leiding en uitvoering geven aan alle activiteiten (in een groot restaurant) ter realisering van bediening van gasten dan wel ter (voor)bereiding van gerechten en menu's met aanverwante werkzaamheden.	Leiding en uitvoering geven aan alle activiteiten binnen een winkel.		
Leiding en uitvoering geven aan alle activiteiten m.b.t. receptie- en beveiligingstaken en het (mede) initiëren van het beleid.	Leiding en uitvoering geven aan alle activiteiten ter realisering van gestelde doelen t.a.v. omzet en het (mede) initiëren van het beleid.	Leiding en uitvoering geven aan alle activiteiten ter realisering van gestelde doelen t.a.v. omzet en het (mede) initiëren van het beleid.	Leiding en uitvoering geven aan alle activiteiten op het terrein van Recreatie & Vermaak en mede initiëren van het beleid.	

Statutaire werkingsfeer

Aangesloten werkgever

1. Aangesloten is:

- a. de werkgever bij wie een of meer werknemers in dienst zijn, die vallen onder de verplichtstelling krachtens de wet;
- b. de werkgever die binnen de statutaire werkingsfeer van het fonds valt, met wie het fonds een uitvoeringsovereenkomst heeft gesloten;
- c. de werkgever die niet onder de statutaire werkingsfeer van het fonds valt, met wie het fonds een uitvoeringsovereenkomst heeft gesloten.

2. Het fonds kan een uitvoeringsovereenkomst sluiten met een werkgever die niet onder de statutaire werkingsfeer van het fonds valt, maar die zich op vrijwillige basis bij het fonds wil aansluiten, indien:

- a. de loonontwikkeling bij deze werkgever ten minste gelijk is aan die volgens de Collectieve Arbeidsovereenkomst (CAO) Recreatie en de werkgever premie afdraagt aan de Stichting Sociaal Fonds Recreatie dan wel de loonontwikkeling bij deze werkgever ten minste gelijk is aan die volgens de Collectieve Arbeidsovereenkomst (CAO) Zwembaden, Zwemscholen; of
- b. de werkgever de Collectieve Arbeidsovereenkomst (CAO) Dagrecreatie voor zijn werknemers volgt; of
- c. de werkgever de Collectieve Arbeidsovereenkomst (CAO) Recreatie voor zijn werknemers volgt; of
- d. de werkgever de Collectieve Arbeidsovereenkomst (CAO) Zwembaden, Zwemscholen voor zijn werknemers

volgt; of

e. er sprake is van een groepsverhouding tussen de werkgever die zich vrijwillig wil aansluiten en een andere werkgever die onder de werkingssfeer van het fonds valt; of

f. dit aansluitend gebeurt aan een periode waarin de werkgever wel onder de werkingssfeer van het fonds viel.

Bijlage 7: Samenvatting onderbouwing prudent person regel

Regelgeving

<p>Artikel 135 Pensioenwet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het pensioenfonds heeft, naast een stabiele premie en opbouw, als doelstellingen een nominaal pensioen uit te keren en koopkracht te behouden. In de ALM-studie is als uitgangspunt genomen dat om deze doelstellingen te bereiken het pensioenfonds risico moet nemen, maar het risico moet gematigd zijn om de kans op en omvang van het korten van pensioenaanspraken van deelnemers laag te houden. De verplichtingen vormen op deze manier het uitgangspunt voor het strategisch beleggingsbeleid; • Het niet beleggen in de bijdragende ondernemingen aan de pensioenregeling is niet van toepassing voor het pensioenfonds; • Conform de ABTN en de Richtlijnen voor de Jaarverslaglegging vindt de waardering van de beleggingen op marktwaarde plaats conform Level 1 (prijzen in actieve markten voor gelijke instrumenten) en Level 2 (prijzen in actieve markten voor soortgelijke activa of verplichtingen of waarderingstechnieken waarbij inputfactoren zijn gebaseerd op observeerbare marktdata) waarderingen; • In het jaarverslag (paragraaf 2.2.4) wordt gerapporteerd hoe het pensioenfonds uitvoering geeft aan het maatschappelijk verantwoord beleggen.
<p>Artikel 13 en 13a besluit FTK</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het pensioenfonds belegt het grootste deel van de portefeuille (ca. 85%) in (zeer) liquide beleggingsproducten. Bovendien is de ontvangen premie substantieel hoger dan de uitkeringen en kosten. De ontvangsten zijn dus groter dan de uitgaven. De grootste liquiditeitsbehoefte komt voort uit de onderpandverplichtingen op de renteswaps en de valutatermijncontracten. Met deze liquiditeitsbehoefte wordt rekening gehouden met de maandelijkse premiebelegging. Daarnaast biedt het geldmarktfonds voldoende liquiditeit; • Alle beleggingen vinden plaats op gereguleerde markten; • Het pensioenfonds heeft het beleggingsbeleid ('beleggingscyclus') gedetailleerd beschreven en vastgelegd in het strategische beleggingsplan, het jaarplan beleggingen en de ABTN. Voor alle beleggingscategorieën zijn investment cases en kaderstellingen opgesteld. Daarnaast zijn restricties vastgelegd in de vermogensbeheercontracten en de prospectussen van de beleggingsfondsen; • De portefeuille is gespreid over beleggingscategorieën, regio's, landen en sectoren. De monitoring van o.a. restricties t.a.v. concentratie-, kredietrisico's en securities lending vindt plaats via verschillende (risico-) rapportages. • Het pensioenfonds heeft in haar ABTN en in het strategisch beleggingsplan vastgelegd dat derivaten slechts gebruikt mogen worden om de risicograad van de beleggingen te verlagen en de portefeuille op een meer efficiënte wijze te beheren. Het pensioenfonds heeft een jong deelnemersbestand. Om de gewenste afdekking van het renterisico te bereiken is de inzet van derivaten nodig. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van derivaten voor het afdekken van valutarisico. • Per 1 januari 2026 zal het pensioenfonds invaren naar de Wet toekomst pensioenen (Wtp). Onder de Wtp zal het pensioenfonds beleggen op basis van lifecycles. Dit betekent dat het beleggingsbeleid leeftijdsafhankelijk is en per deelnemer kan verschillen. Het beleggingsbeleid onder de Wtp is gebaseerd op deelnemerskenmerken, de uitkomsten van het risicopreferentieonderzoek, de vastgestelde risicohouding en de uitgevoerde ALM studie. Deze elementen vormen wettelijke vereisten en zorgen ervoor dat het beleggingsbeleid op prudente wijze per deelnemer wordt vastgesteld.
<p>Beheerste en integere bedrijfsvoering (artikel 143 Pensioenwet)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het pensioenfonds beschikt ten aanzien van de beleggingscyclus over een duidelijke, volledige en transparante organisatiestructuur (inclusief onafhankelijk risicobeheer); • Het bestuur belegt alleen in beleggingen die zij begrijpt en doorziet, waarvan de risico's adequaat beheersbaar zijn en die passen bij de risicohouding en verplichtingen van het pensioenfonds.

Regelgeving

Regels uitbesteding (artikel 34 Pensioenwet)	<ul style="list-style-type: none">• Het pensioenfonds beschikt over een uitbestedingsbeleid dat mede richtlijnen ten aanzien van de selectie en evaluatie van vermogensbeheerders bevat;• Het pensioenfonds borgt dat de mandaten en richtlijnen van de vermogensbeheerders aansluiten op het strategische beleggingsplan en het beleggingsbeleid, onder meer door het vooraf en tussentijds beoordelen van contracten, mandaten en richtlijnen.
Verbod op langlopende leningen en garantstelling (artikel 136 Pensioenwet)	<ul style="list-style-type: none">• Het pensioenfonds heeft dergelijke leningen niet in de beleggingsportefeuille.